

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro programové období 2014–2020 (2023)

MAS SKUTEČSKO, KOŠUMBERSKO A CHRASTECKO, z. s.

Chráníme svůj životní prostor

ÚNOR 2016

STRUKTURA

SCLLD MAS SKCH, z.s. je rozdělena do 3 dokumentů:

1. A) Popis území a zdůvodnění jeho výběru
B) Analytická část
2. Strategická část
3. Implementační část a Přílohy

DOKUMENT č. 1

POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU

ANALYTICKÁ ČÁST

OBSAH

1 POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU	7
1.1 Základní informace o MAS SKCH	7
1.2 Historie MAS.....	8
2 ANALYTICKÁ ČÁST.....	11
2.1 Sociálněekonomická analýza	11
2.1.1 Charakteristika území	11
2.1.2 Obyvatelstvo	14
2.1.3 Technická infrastruktura.....	20
2.1.4 Doprava	26
2.1.5 Vybavenost obcí, služby a život v obcích	30
2.1.6 Zdravotní a sociální služby	33
2.1.7 Bydlení	44
2.1.8 Vzdělávání, školství.....	45
2.1.9 Podnikání, výroba, zaměstnanost	50
2.1.10 Řízení obcí, informovanost, spolupráce	63
2.1.11 Bezpečnost.....	65
2.1.12 Turistický ruch a historie území	67
2.1.13 Životní prostředí	72

2.1.14 Vyhodnocení rozvojového potenciálu území	83
2.1.15 Komunitní přístup.....	88
2.2 SWOT analýza celková	89
2.3 Analýza problémů a potřeb.....	93
Seznamy	97
Seznam tabulek.....	97
Seznam obrázků.....	98

ZKRATKY

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
CLLD	Komunitně vedený místní rozvoj
CSV	Celostátní síť pro venkov
ČOV	Čistička odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ESF	Evropský sociální fond
FO	Fyzická osoba
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IROP	Integrovaný regionální operační program
IRZ	Integrovaný registr znečištění
KS MAS PK	Krajská spolupráce Místních akčních skupin Pardubického kraje
LEADER	Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale (Propojení aktivit rozvíjejících venkovskou ekonomiku)
MAS SKCH	Místní akční skupina Skutečsko, Košumbersko a Chrasteko, z. s.
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MOS	Meziobecní spolupráce
MSP	Místní podnikatelský subjekt
MZe	Ministerstvo zemědělství
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin
OP	Operační program
OP LZZ	Operační program lidské zdroje a zaměstnanost
OPTP	Operační program technická pomoc
OPZ	Operační program zaměstnanost
OPŽP	Operační program životního prostředí
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PRV	Program rozvoje venkova
PS Vzdělávání	Pracovní skupina Vzdělávání
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
SFŽP	Státní fond životního prostředí
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚP	Úřad práce

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability

ÚVOD

Komunitně vedený místní rozvoj (dále též CLLD) je v souladu s Dohodou o partnerství v programovém období 2014-2020 cestou pro rozvoj venkovského území ČR, na němž působí místní akční skupiny. Jedná se o střednědobý dokument, který vychází z analýz subjektů, projektových záměrů a dalších možných zdrojů v území.

Vzhledem k dosavadním zkušenostem s metodou Leader v České republice je jasné, že tento způsob rozvoje území patří mezi velmi efektivní nástroje podpory rozvoje regionu, to je také hlavní důvod vzniku MAS SKCH. Místní akční skupina Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko, z. s. tedy zpracovává integrovanou strategii rozvoje svého území, a to tak, aby během její realizace mohla využít jednak více programů evropských strukturálních a investičních fondů a jednak jiné zdroje.

MAS SKCH, z.s. dodržuje požadavky stanovené Metodikou pro standardizaci místních akčních skupin v programovém období 2014-2020. Získala Osvědčení o standardizaci a to jí umožňuje zohlednit ve své aktuální strategii oblasti rozvoje z OP IROP, OP PRV a OPZ, protože splnila pravidla pro předběžné stanovení alokace.

Hlavním cílem vytvořené strategie je podporovat vyvážený rozvoj území, zlepšit veřejné (především sociální) služby a zajistit udržitelný rozvoj v regionu, tak jak se na něm shodnou občané, neziskové organizace, zástupci soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy.

Strategie je připravována pro období let 2014-2020 (resp. 2023) a zohledňuje programovací období EU. Jako stěžejní strategický dokument rozvoje území MAS SKCH,z.s. vychází z průběžné identifikace potřeb území, díky komunitnímu přístupu zapojuje široké spektrum skupin obyvatel a definuje tak společné cíle i formy implementace.

1 POPIS ÚZEMÍ A ZDŮVODNĚNÍ JEHO VÝBĚRU

1.1 Základní informace o MAS SKCH

Předkládaný dokument – Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko, z.s. obsahuje soubor opatření, která členové MAS považují za důležitá pro dosažení změn nezbytných k dalšímu rozvoji území a ke zlepšení kvality života jeho obyvatel v duchu vize a potřeb, jež vyplynuly z analýzy území v letech 2013-2015.

Identifikace MAS SKCH jako právnické osoby

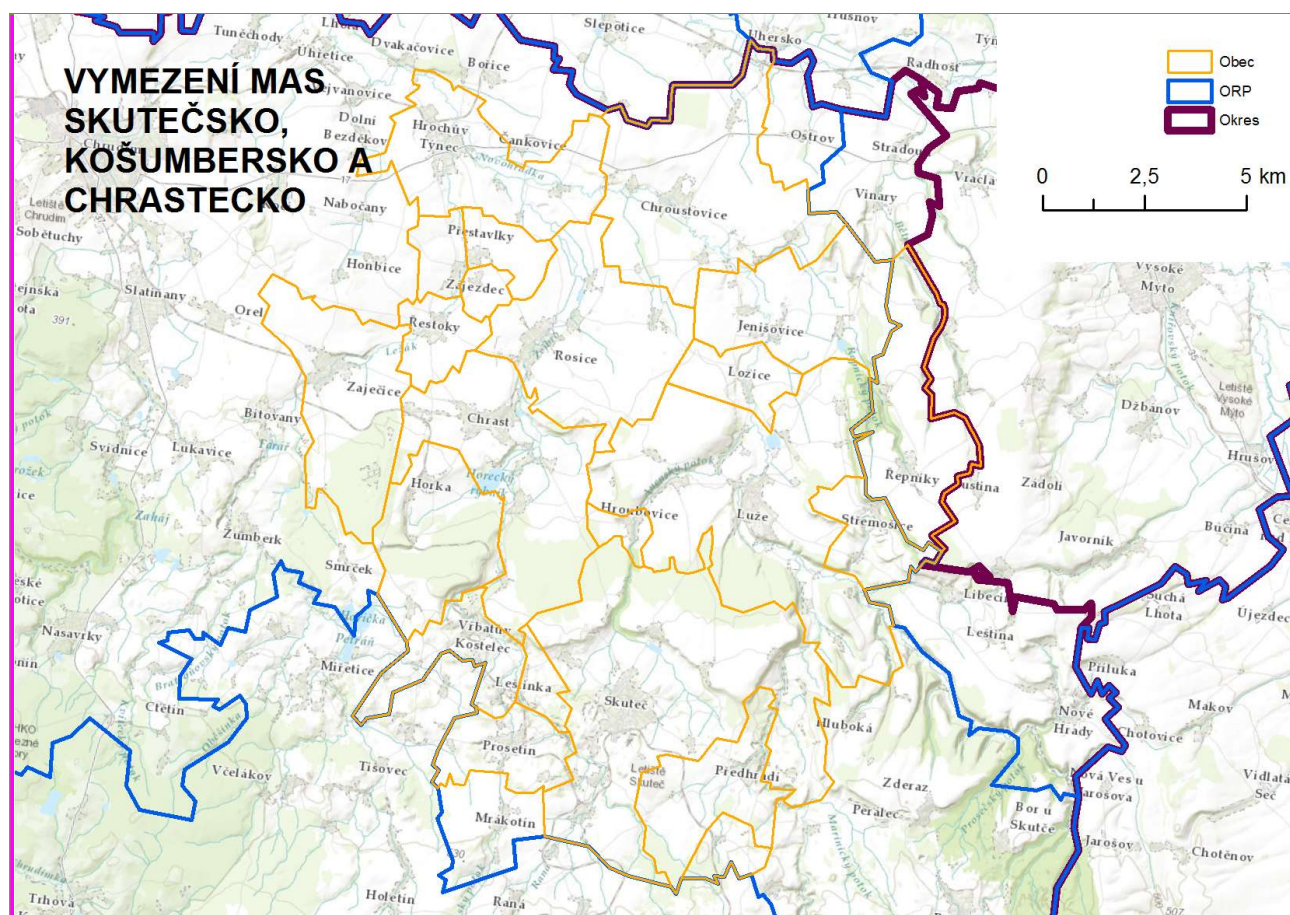
Základní identifikační údaje o MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko. Území MAS bylo definováno dne 9. 1. 2013 a definitivně ustanoveno na valné hromadě dne 17. 1. 2013. Je tvořeno hranicemi katastrů 21 obcí, které sdružují dodnes funkční svazky obcí.

Tab. 1 - Identifikace právnické osoby

Přesný název MAS	MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko
Právní forma:	Spolek
IČO:	1359363
Sídlo MAS:	Nám. Plk. Josefa Koukala č.p. 1, 538 54 Luže
Předseda:	Pavel Bezdek (pavel.bezdek@skutec.cz, 731 557 485)
Manažer:	Mgr. Eva Feyfarová
Email:	skch.info@gmail.com , mas-skch@seznam.cz

Území MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko je tvořeno územím obcí Horka, Hrochův Týnec, Hroubovice, Chrast, Chroustovice, Jenišovice, Leštinka, Lozice, Luže, Prosetín, Předhradí, Přestavlky, Rosice, Řepníky, Řestoky, Skuteč, Střemošice, Trojovice, Vrbatův Kostelec, Zájezdec, Zaječice.

MAS SKCH, z.s. je neziskovou organizací, která si klade za cíl hájit veřejně prospěšné a vzájemně prospěšné zájmy obyvatel území MAS, tedy dosáhnout zlepšení kvality života svých obyvatel, zkvalitnit péči o přirozený ráz venkova, posílit místní ekonomické prostředí a zhodnotit místní produkci, obnovit a zachovat kulturní a přírodní dědictví a mnoho dalšího. Trvale udržitelného rozvoje chce dosáhnout díky znalosti svého území a schopnosti společně nalézat efektivní využití místních možností ve spojení s evropskými, národními i krajskými prostředky.

Obr. 1 - Vymezení území MAS SKCh

Zdroj: ESRI, 2015

Území MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrasteco, z.s. je součástí obcí s rozšířenou působností Chrudim a Vysoké Mýto. V rámci okresů spadá pod Chrudim a Ústí nad Orlicí a dále do kraje Pardubického a v rámci NUTS 2 do oblasti Severovýchod.

Stávající organizace prošla transformací právní subjektivity respektující platný Občanský zákoník a zároveň podmínky certifikace MAS a je zapsaným spolkem.

1.2 Historie MAS

Místní akční skupina Skutečsko, Košumbersko a Chrasteco vznikla jako občanské sdružení se sídlem v Luži v lednu 2013. Byla založena 20 obcemi, 6 zástupci neziskového sektoru a 5 zástupci z řad podnikatelů na ustavující valné hromadě, na které byli zvoleni členové jednotlivých orgánů. Do územní působnosti MAS spadalo 21 obcí, ve kterých žilo 21247 obyvatel (k 1. 1. 2012 – dostupné při založení). Registrace MAS SKCH, o.s. na Ministerstvu vnitra proběhla 17.1.2013. Tímto dnem zahájilo občanské sdružení svoji činnost, stanovy sdružení nabyly platnosti a účinnosti. Od 20. 4.2015 je MAS SKCH vedena dle zápisu ve spolkovém rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu L, vložce číslo 8411 jako spolek.

Prvotním smyslem vytvoření místní akční skupiny bylo zajištění všestranné podpory rozvoje regionu činnostmi, které budou realizovány ve prospěch obyvatel a návštěvníků, obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů, které působí v tomto území.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

V únoru 2013 již došlo k prvnímu rozšíření MAS o dalších 15 členů z řady neziskových organizací, podnikatelských subjektů a fyzických osob.

Na valné hromadě v únoru 2014 vystoupili někteří členové z řad fyzických osob a zároveň byly schváleny pro vstup neziskové organizace. V červnu 2014 došlo k přijetí další žádosti o vstup neziskové organizace.

K 1.7.2014 měla MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastcko, o.s. 47 členů, z toho 20 členů z veřejného sektoru, 15 členů z neziskového sektoru a 12 členů ze soukromého sektoru.

Vzhledem k tomu, že MAS SKCH, o.s. patřila mezi nepodpořené MAS v rámci programu LEADER, byla jediným způsobem zajištění financí forma bezúročných půjček od obcí. Zdroje na aktivity byly získávány prostřednictvím dotací Pardubického kraje a Programu rozvoje venkova – Opatření III. 4. 1. Získávání dovedností, animace a provádění (vyčerpano 281.771 Kč). Na realizaci strategie získala MAS SKCH dotaci z OPTP, kde z 300 000 vyčerpala v r.2014 291.462Kč a v roce 2015 byly 20. 1. 2015 na valné hromadě schváleny členské příspěvky.

K 1. 7. 2015 má MAS SKCH 48 členů, z toho 21 členů z veřejného sektoru, 16 členů z neziskového sektoru a 11 členů ze soukromého sektoru.

Základní údaje o MAS SKCH, z.s.:

Počet obyvatel: 21 216 obyvatel (k 31. 12. 2014)

Hustota zalidnění: 96,6ob/km²

Počet obcí: 21

Počet místních částí: 76

Rozloha: 22 000 ha

Podrobnější charakteristikou území MAS se zabývá kapitola 2.1.1.

Zkušenosti spolupráce MAS

Vzhledem ke krátké historii činnosti MAS SKCH jsou zkušenosti se spoluprací spíše nárazové a nekoordinované. Samozřejmě že historická spolupráce tu existuje, regiony jsou vedle sebe, řada obyvatel dojíždí do sousedních měst do práce, děti tam chodí do školy, za sportovními a kulturními aktivitami. Centrální úlohu přebírají především města Chrast, Luže a Skuteč. Tato přírodní, pracovní a kulturní provázanost byla také jedním z argumentů pro vznik MAS SKCH. Avšak na prvním místě stála možnost společnými a koordinovanými silami zatraktivnit dotčené území pro život všech věkových kategorií. Prioritou při zakládání MAS SKCH byla možnost efektivnějšího čerpání dostupných finančních zdrojů a teprve v posledních měsících přichází na řadu pohled na MAS jako na partnera, koordinátora a praktického pomocníka. Uplatnění postupů komunitně vedeného místního rozvoje napomáhá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a vede ke skutečně úzké a reálné spolupráci aktérů na místní úrovni, neboť MAS kontaktuje všechny relevantní aktéry v území bez rozdílu, zda jsou zapojeni např. do projektu, aktivity, meziobecní spolupráce apod.

Tedy ne každá obec jen sama za sebe, ale provázaně, bez duplicit, se znalostí místních specifik, aby se také využilo zkušeností, příkladů dobré praxe, integrovaných přístupů. Nejvýraznější přínos je zatím patrný mezi obcemi (resp. jejich zastupiteli), dále u vzdělávacích zařízení (i díky aktivizaci vzdělávacích subjektů s ohledem na tvorbu místního akčního plánu pod vedením MAS).

MAS SKCH se zapojila do Programu rozvoje venkova ČR, opatření III. 4. 1. Získávání dovedností, animace a provádění a 5.2.2014 vyhlásila Tréninkovou výzvu. Celkem bylo podpořeno 6 projektů v hodnotě 40 000 Kč.

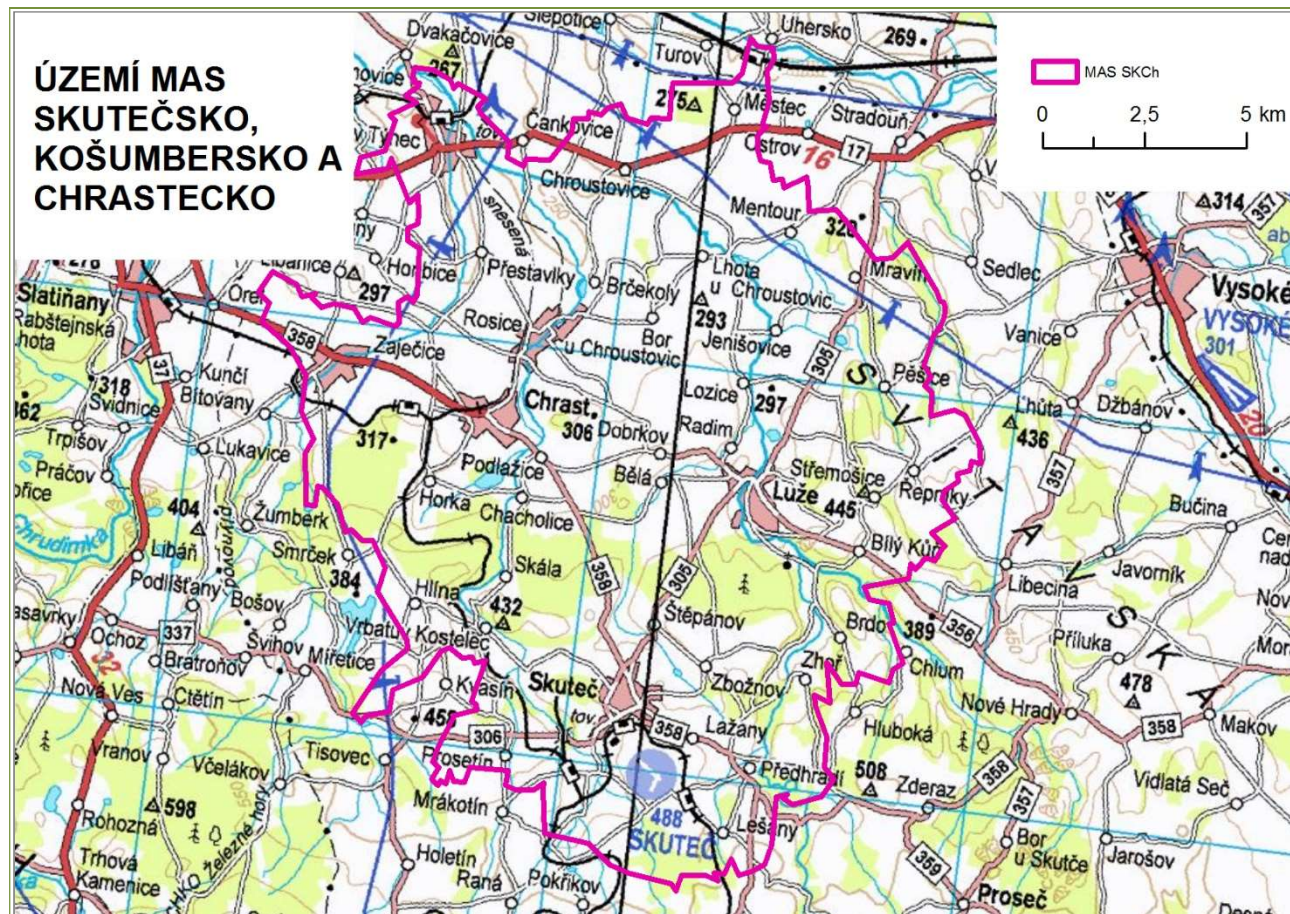
Od 1. 9. 2014 MAS SKCH zahájila činnost na realizaci projektu spolupráce Společné využití praxe v oblasti evaluace strategií. Cílem projektu bylo posílení spolupráce mezi podpořenými a nepodpořenými MAS v Pardubickém kraji a pro MAS SKCH znamenalo partnerství s MAS Litomyšlsko, o.p.s., MAS Svitava z.s., MAS Holicko, o.p.s., MAS Bohdanečsko, z.s. a MAS Moravskotřebovsko a Jevíčko o.p.s. obrovský přínos především v oblasti nastavení implementačního mechanismu strategie-vytvoření metodiky formou doporučené směrnice monitoringu a evaluace včetně řady praktických zkušeností. Nastavené mechanismy spolupráce, založené především na přátelské úrovni, fungují dále a představují výbornou platformu pro již plánované další projekty spolupráce a celkové zkvalitňování činnosti MAS.

2 ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Sociekonomická analýza

2.1.1 Charakteristika území

MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastcko je součástí Pardubického kraje, všechny obce i města MAS (21) se nacházejí na území okresu Chrudim, výjimkou je obec Řepníky, která je v okrese Ústí nad Orlicí. Na území žije 21 216 obyvatel (k 31. 12. 2014). Rozloha činí 22 000 ha.

Obr. 2 - Území MAS

Zdroj: ESRI, 2015

Území MAS spadá pod správní území okresu Chrudim. Je dostupné z obou východočeských metropolí – z Pardubic i Hradce Králové. Blízkost těchto sídel VÚSC (vyšších územněsprávních celků) může přinášet celou řadu výhod, ale i určité problémy při dalším rozvoji.

Okres Chrudim se svou velikostí 1 030 km² a celkovým počtem obyvatel 104.369 (z toho 51596 mužů – 49,4 % a 52773 žen – 50,6 %) řadí mezi středně velké okresy republiky.

Na severu sousedí s okresem Pardubice, na východě s okresem Ústí nad Orlicí a okresem Svitavy, na jihu s okresem Žďár nad Sázavou, na jihozápadě se dotýká okresu Havlíčkův Brod a na západě okresu Kutná Hora. Obyvatelstvo žije ve 108 obcích, z toho v 13 městech: Heřmanův Městec, Hlinsko, Hrochův Týnec, Chrast, Chrudim, Luže, Nasavrky, Proseč, Ronov nad Doubravou, Seč, Skuteč, Slatiňany a Třemošnice. Od

1. 1. 2003 přešlo 5 obcí (Leština, Nové Hradky, Vinary, Stradouň, Řepníky) pod správní obvod Vysoké Mýto v okrese Ústí nad Orlicí.

Určitá disparita okresu je dána především jeho celkovou geografickou podobou. Zhruba 1/3 území na severní straně je ve výrazně nižší nadmořské výšce, patřící do Hradecko-pardubické sídelní a regionální aglomerace. Logicky tak profituje z blízkosti stotisícových průmyslových Pardubic a z možností poměrně úrodných půd pro zemědělství. Další cca 1/3 území okresu na jižní straně jsou převážně v hranicích CHKO (Chráněné krajinné oblasti) Železné hory a CHKO Žďárské vrchy. Z klimatického hlediska patří do České vysočiny. Ta zde zaujímá své dvě soustavy – Česko-moravská (J a SZ) a Česká tabule (S a Z). Českomoravská soustava je zde zastoupena Českomoravskou vrchovinou a to její částí Železné hory (táhnou se od jihu k SZ s výškami na severu 200 – 300 m, na jihu 500 – 600 m). Komplikovaná je stavba na jihu (650 – 800 m. n. m. zvlněný terén) při hranicích s Havlíčkovobrodskem (kousky Hornosázavské vrchoviny) a Žďárskem (kousky Křižanovské a Hornosvratecké vrchoviny). Česká tabule je zde zastoupena dvěma částmi – západní místa okresu (Třemošnice) patří do Středočeské tabule a její částí Středolabské tabule. Severní část okresu patří do Východočeské tabule a to do její části Svitavská pahorkatina (250 – 350 m) a nejsevernější kousky nad Chrudimí do Východolabské tabule (200 – 300 m).

Hydrologickou osou je řeka Chrudimka se svými přítoky, na které je několik údolních přehrad, z nichž nejznámější se stala údolní nádrž Seč. Na území je i větší množství rybníků.

Charakterizují jej i vyšší nadmořská výška, členitá krajina, velký počet malých sídel s mnohdy obtížnou dostupností, minimum dobrých pracovních příležitostí a tím i slabší sociální profil. Hlavním posláním tohoto ekologicky čistého území by proto měla být rekreace a užití volného času pro severně položená průmyslová centra, cestovní ruch včetně netradičních aktivit (agroturistika, sporty v přírodě a další). Území je protkáno sítí turisticky značených cest, z nichž některé se staly naučnými stezkami. Podél toku řeky Chrudimky prochází vlastivědná stezka „Krajem Chrudimky“. Na ní volně navazuje stezka „Krajem Železných hor“. Stezky vedou chráněnou krajinnou oblastí Železné hory a Žďárské vrchy. K neméně atraktivním turistickým zájmům patří oblast Skutečska, oblast Toulouvcových a Městských Maštálí mezi Prosečí a Novými Hradky nebo údolí řek Krounky a Novohradsky, jež v roce 1991 bylo vyhlášeno Chráněnou krajinnou oblastí. Jih okresu spadá do Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy.

Charakter okresu je průmyslově - zemědělský, nejvyšší podíl lidí je zaměstnán ve strojírenství, obchodu a službách, stavebnictví, textilním a obuvnickém průmyslu. Hlavními středisky průmyslu jsou Chrudim (strojírenství, potravinářství, stavebnictví a textilky), Hlinsko (elektrotechnický, kožešnický, potravinářský průmysl), Skuteč (kožedělný a textilní průmysl), Nasavrky (textilní průmysl), Prácheň (stavební hmoty), Třemošnice (strojírenství), Chrast (potravinářský a dřevozpracující průmysl), Hrochův Týnec (stavební hmoty), Luže (zdravotnictví a lázeňství).

Zemědělství je rozvinuto v celé oblasti, najdete zde spoustu luk a polí (62 %), lesní půdy je 28 %. V rostlinné výrobě převládá výroba obilnin, olejnin, cukrové řepy a brambor, v živočišné výrobě mléko, hovězí a vepřové.

Dopravní síť pro automobilovou dopravu tvoří převážně silnice I., II. a III. třídy a místní komunikace. Dálniční ani rychlostní komunikace územím nevedou. Železniční osobní dopravu zabezpečuje státní organizace České dráhy. Hlavní železniční trať Pardubice – Havlíčkův Brod protíná okres od severu k jihu. Na území okresu Chrudim je délka železničních tratí cca 257 km.

Stávající svazky obcí s přesahem na území MAS

Všechny obce na území MAS jsou členy organizace, proto nejsou svazky součástí členské základny, ale samozřejmě zde probíhá spolupráce, aktuálně v oblasti možných žadatelů pro připravované výzvy MAS.

Mikroregion Chrudimsko

Mikroregion Chrudimsko, ležící v západní části Pardubického kraje, byl založen dne 19.12.2001. Zakládajícími členy se staly Chrudim, Rabštejnská Lhota, Slatiňany a Svídnice. V polovině roku 2002 došlo k masivnímu rozšíření na stávajících 32 obcí.

Základním cílem je další rozvoj měst a obcí, které se stanou členy svazku obcí, a jejich vyrovnání evropským standardům a vývojovým trendům 21. století ve všech oblastech lidského života. K stěžejním problémům, které bude svazek řešit, patří zejména snižování nezaměstnanosti, zlepšování životního prostředí, rozvoj ekonomiky, infrastruktury, cestovního ruchu a dalších oblastí vymezených zákonem o obcích, jež korespondují s cíli a posláním svazku.

Předseda – Ing. Vladimír Pecina – starosta obce Rabštejnská Lhota.

Seznam obcí: Bítovany, Bořice, Bylany, Čankovice, Dolní Bezděkov, Dvakačovice, Honbice, Horka, Chrast, Kočí, Chrudim, Lány, Licibořice, Lukavice, Mladoňovice, Morašice, Nabočany, Orel, Přestavlky, Rabštejnská Lhota, Řestoky, Slatiňany, Sobětuchy, Stolany, Svídnice, Trojovice, Třebřichy, Tuněchody, Úhřetice, Vejvanovice, Zaječice, Zajezdec.

Realizace projektů – zkušenosti místních aktérů:

2007 - Komplexní úprava veřejného prostranství

- Poskytovatel dotace: Pardubický kraj
- Celkové náklady: 578 000,-Kč

2008 - Komplexní úprava veřejného prostranství.

- Poskytovatel dotace: Pardubický kraj
- Celkové náklady: 733 000,-Kč

2009 - Komplexní úprava veřejného prostranství

- Poskytovatel dotace: Pardubický kraj
- Celkové náklady: 999 000,-Kč

2010 - Komplexní úpravy obcí

- Poskytovatel dotace: Pardubický kraj
- Celkové náklady: 650 000,-Kč

2010 - Marketing TO Chrudim - Hlinecko

- Poskytovatel dotace: ROP Severovýchod
- Celkové náklady: 2 500 000,-Kč

2012 - Marketing TO Chrudim - Hlinecko

- Poskytovatel dotace: ROP Severovýchod
- Celkové náklady: 2 000 000,-Kč

2015 – Podpora meziobecní spolupráce

- Poskytovatel dotace: OP LZZ
- Celkové náklady: 4 000 000,-Kč

Mikroregion Skutečsko – Ležáky

Dobrovolný svazek obcí v okrese Chrudim, se sídlem ve Vrbatově Kostelci. Sdružuje 12 obcí a byl založen v roce 2001.

Základním cílem je všeobecná ochrana životního prostředí, společný postup při dosahování ekologické stability území, koordinace významných investičních akcí, vytváření, zmnožování a správa společného majetku.

Předseda: Ing. Pavla Němcová, starostka obce Vrbatův Kostelec.

Členské obce: Holetín, Hroubovice, Leštinka, Lukavice, Mrákotín, Prosetín, Předhradí, Skuteč, Smrček, Vrbatův Kostelec, Tisovec, Žumberk.

Svazek obcí Košumberska

Dobrovolný svazek obcí založen 4. 12. 2002. Sídlo je v Luži.

Základním cílem je snižování nezaměstnanosti, zlepšování životního prostředí, rozvoj ekonomiky, infrastruktury, cestovního ruchu a dalších oblastí.

Předseda – Libor Aksler.

Členské obce: Hrochův Týnec, Chroustovice, Jenišovice, Lozice, Luže, Rosice, Řepníky, Střemošice

Širší územní vztahy:

- NUTS 2: Severovýchod (pobočka sídla úřadu v Pardubicích)
- Kraj: Pardubický (sídlo v Pardubicích)
- Okres: Chrudim (sídlo v Chrudimi)
- Pověřená obec (ORP): Chrudim (sídlo v Chrudimi)
- Turistická oblast: Chrudimsko-Hlinecko (identické hranice s okresem Chrudim)
- Okres Chrudim se dále člení na regiony: Chrudimsko, Hlinecko, Skutečsko, Třemošnicko a Heřmanoměstecko.

2.1.2 Obyvatelstvo

Region sdružuje 21 obcí s 21 216 obyvateli. Největším městem podle počtu obyvatel je Skuteč s 5 128 obyvateli, následují Chrast s 3 133 obyvateli a Luže s 2 527 obyvateli. Mezi obce s nejmenším počtem obyvatel patří Zájezdec se 135 obyvateli, Leštinka se 140 obyvateli a Lozice s 165 obyvateli /31. 12. 2014/.

První osídlení oblasti je datováno již v době kamenné, první prokazatelné pozůstatky lidských sídel jsou z 9. století, první písemné zmínky z 12. století. Od této doby je území rovnoměrně osídlováno a obhospodařováno.

Velikostní kategorie obcí:

0 – 500 obyvatel	13 obcí
501 – 1000 obyvatel	1 obec
1001 – 2000 obyvatel	4 obce
2000 – 5000 obyvatel	2 obce
5001 – 10000 obyvatel	1 obec

Převažující velikost obcí je do 500 obyvatel.

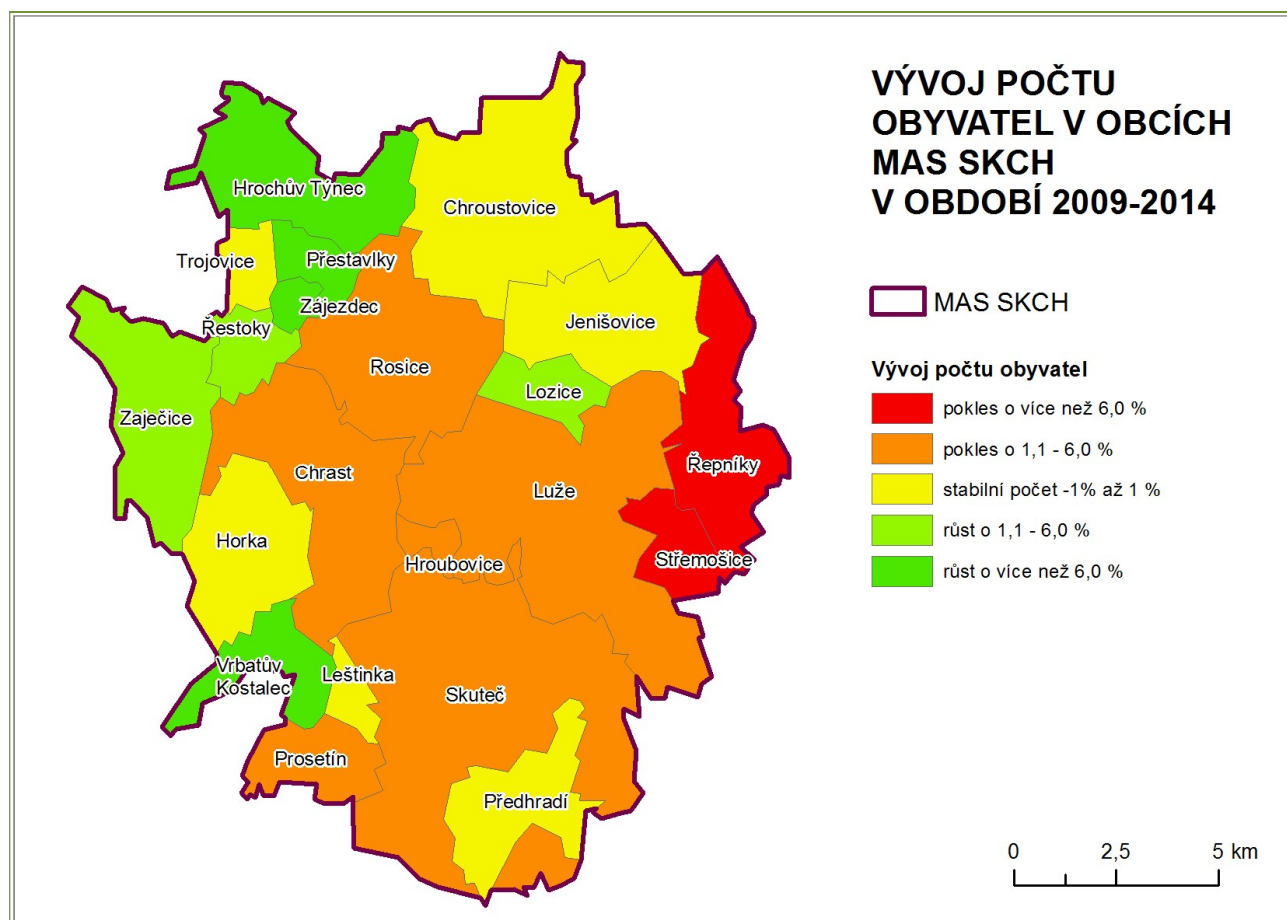
Tab. 2 - Počet obyvatel a hustota zalidnění v regionu MAS SKCH k 31. 12. 2014

Obec	Počet obyvatel	Rozloha (km ²)	Hustota zalidnění (obyv./km ²)	Muži		Ženy	
				absolutní	relativní (%)	absolutní	relativní (%)
Horka	397	10	39,70	201	50,63	196	49,37
Hrochův Týnec	2089	12,51	166,99	1030	49,31	1059	50,69
Hroubovice	359	1,52	236,18	171	47,63	188	52,37
Chrast	3133	17,84	175,62	1526	48,71	1607	51,29
Chroustovice	1264	21,6	58,52	609	48,18	655	51,82
Jenišovice	418	11,72	35,67	216	51,67	202	48,33
Leštinka	140	1,6	87,50	69	49,29	71	50,71
Lozice	165	3,68	44,84	84	50,91	81	49,09
Luže	2527	30,7	82,31	1233	48,79	1294	51,21
Prosetín	791	5,31	148,96	385	48,67	406	51,33
Předhradí	428	8,33	51,38	215	50,23	213	49,77
Přestavlky	224	2,91	76,98	126	56,25	98	43,75
Rosice	1358	16,1	84,35	686	50,52	672	49,48
Řepníky	377	10,95	34,43	201	53,32	176	46,68
Řestoky	500	3,91	127,88	255	51,00	245	49,00
Skuteč	5128	35,41	144,82	2511	48,97	2617	51,03
Střemošice	175	4,28	40,89	83	47,43	92	52,57
Trojovice	186	2,73	68,13	95	51,08	91	48,92
Vrbatův Kostelec	352	5,45	64,59	181	51,42	171	48,58
Zaječice	1070	12,34	86,71	549	51,31	521	48,69
Zájezdec	135	1,56	86,54	64	47,41	71	52,59
MAS SKCH	21216	220,45	96,24	10490	49,44	10726	50,56

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

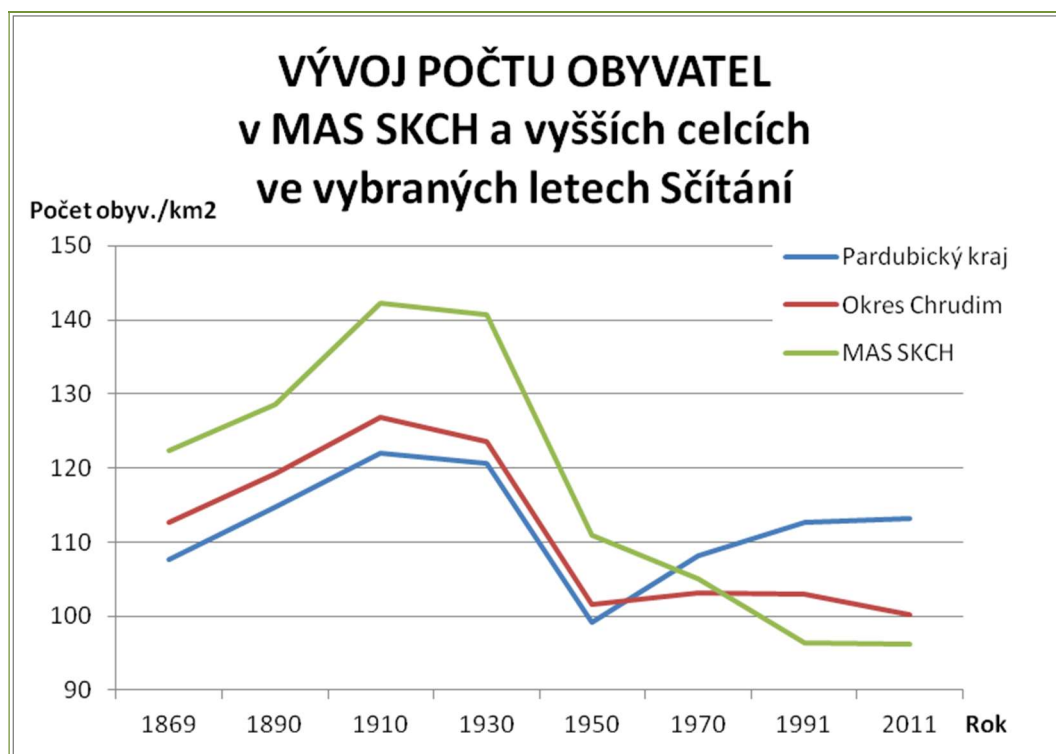
Hustota zalidnění je na území MAS rozdílná. Nachází se zde obec s vysokou hustotou – Hroubovice 236,18 obyv./km², ale naproti tomu je zde 5 obcí s hustotou zalidnění nižší než 50 obyv./km² – Horka, Jenišovice, Lozice, Řepníky a Střemošice. Pouze 5 obcí je nad průměrnou hodnotou České republiky (131 obyv./km²).

Podíl mužů a žen v regionu je poměrně vyrovnaný. K 31. 12. 2014 bylo v regionu 10 490 mužů a 10 726 žen. Počet žen je o 1 % vyšší než počet mužů, což odpovídá i celorepublikovému trendu.

Obr. 3 - Vývoj počtu obyvatel v obcích MAS SKCH v období 2009 až 2014

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Obr. 4 - Vývoj počtu obyvatel v MAS SKCH a vyšších územních celcích ve vybraných letech Sčítání

Zdroj dat: ČSÚ, 2006 a 2011

Z obr. 3 (Vývoj počtu obyvatel v obcích MAS SKCH v období 2009 až 2014) je patrné, že větší obce zaznamenávají v dnešní době úbytek obyvatel a naopak menší obce v blízkosti okresního města Chrudim přírůstek. Největší relativní úbytek obyvatel zaznamenala obec Řepníky (- 9,6 %), v absolutních hodnotách potom město Skuteč (- 172 osob). Největší přírůstek obyvatel zaznamenaly obce Vrbatův Kostelec, Hrochův Týnec, Zájezdec, Přestavky a Řestoky (nad 5 %).

Graf Vývoje počtu obyvatel ukazuje, že MAS měla do doby 60. let 20. stol. nadprůměrné hodnoty v počtu obyvatel oproti okresu Chrudim i celému Pardubickému kraji. V dnešní době je již trend opačný a MAS populačně ztrácí. Obce regionu mají poměrně dobrý dosah k větším městům (Pardubice, Chrudim, Litomyšl, Vysoké Mýto), což způsobuje odliv ekonomicky silného obyvatelstva do měst nebo do obcí s lepší sociální infrastrukturou. Lze tedy i nadále očekávat částečnou migraci obyvatelstva z malých měst a obcí do větších.

Věková struktura

Nejvíce obyvatel MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecko je v produktivním věku (viz tab. 3), avšak došlo zde v roce 2014 oproti rokům 2012 - 2013 k jeho úbytku o 20 obyvatel, což je způsobeno jednak odlivem ekonomicky silného obyvatelstva do měst nebo do obcí s lepší sociální infrastrukturou. Vzhledem k trendu stárnoucí populace došlo od roku 2012 k nárůstu počtu obyvatel v důchodovém věku a to celkem o 313. Jelikož se jedná o trend celosvětový a obyvatel důchodového věku bude i nadále přibývat, je třeba navýšit služby a kapacity bytů v obcích určeným seniorům, aby se zvýšila kvalita života seniorů na vesnicích, a ti tak zůstali i nadále v regionu, a zároveň aby servis dostupných služeb umožnil nejen udržet vysoký standart péče o ně, tak **návrat pečujících rodinných příslušníků do práce a do společnosti.**

Tab. 3 - Vývoj věkové struktury obyvatel MAS SKCH v letech 2012, 2013 a 2014

	2012			2013			2014			Průměrný věk
	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+	
MAS SKCH	3235	14212	3445	3140	14008	3334	3265	14192	3758	41,8 let

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Z důvodu odchodu lidí v produktivním věku se v roce 2013 snížil i počet dětí a mládeže v regionu o 95 obyvatel. V roce 2014 však došlo opět k jeho nárůstu, a to o 125 obyvatel do 15ti let. Rozložení věkové struktury a růst počtu dětí jsou do jisté míry ovlivněny právě zmiňovanou migrací obyvatel z vesnických oblastí do měst, protože často migrují obyvatelé středního věku, kteří buď mají malé děti, nebo si chtějí založit v novém domově rodinu. Na základě toho je třeba mladé rodiny podporovat a zajistit dostupnost sociálních služeb v obcích, aby v budoucnosti nedocházelo k dalšímu odlivu mladých lidí z regionu.

Průměrný věk obyvatel v regionu MAS SKCH je 41,8 let, což je vzhledem k celorepublikovému průměru, který je 40,9 let, vyšší.

Tab. 4 - Věková struktura a její vývoj na území MAS SKCH

Podíl obyvatel ve věkové skupině (%)						Index stáří (%)	
0–14 let		15–64 let		65 a více let			
2001	2014	2001	2014	2001	2014	2001	2014
3713	3265	14397	14193	3076	3759	82,84	115,13

Pozn. index stáří = (obyvatelé 65+) / (obyvatelé 0-14)*100

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Tab. 4 (Věková struktura a její vývoj) prezentuje změnu hodnot ve věkových skupinách za 13 let (roky 2001 – Sčítání 26. 3. 2001; a 2014 – stav k 31. 12. 2014). Lze si zde povšimnout pokles počtu dětí ve věku 0-14 let o skoro 450 a naopak velký nárůst počtu osob ve věku 65+ let – rozdíl činí 683 lidí. Tento rozdíl prezentuje i index stáří, který se za těch 13 let výrazně změnil – z původní hodnoty 82,84 % v roce 2001 vyskočil na 115,13%. Ve srovnání s Pardubickým krajem vychází index stáří pro zájmový region podobně – kraj má 116 %.

Vzdělanostní struktura

Nejvíce obyvatel MAS má střední vzdělání s vyučením bez maturity. Další složkou vzdělanostní struktury jsou obyvatelé se základním či neukončeným vzděláním. Vysokoškolsky vzdělaných lidí má region k poměru obyvatel věku 15 let a starších přibližně 4 %. Nejméně obyvatel v regionu je bez vzdělání. Podrobnější informace lze nalézt v tab. 5 – viz níže. Z uvedeného vyplývá potřeba podporovat kvalitu vzdělání, včetně rekvalifikací, celoživotního a zájmového vzdělávání, aby byla přirozenou cestou podporována adaptabilita pracovní síly i osobní a profesní růst.

Tab. 5 - Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel v MAS k 26. 3. 2011

Obec	Obyvatelstvo 15 a více let	v tom podle stupně ukončeného vzdělání					
		bez vzdělání	základní a neukončené základní	vyučení a střední odborné bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysoko- školské
Horka	316	1	90	135	65	9	15
Hrochův Týnec	1 548	8	387	735	313	33	58
Chrast	2 681	8	722	1 164	566	85	121
Chroustovice	1 028	7	279	479	195	28	33
Jenišovice	383	0	109	184	71	13	4
Leštinka	119	1	30	55	25	3	5
Lozice	125	1	20	80	14	3	4
Luže	2 130	12	482	920	450	103	127
Prosetín	659	3	180	295	130	18	18
Předhradí	375	6	127	182	45	7	5
Přestavky	156	0	37	81	25	2	9
Řepníky	322	0	99	140	61	5	13
Řestoky	397	1	120	179	75	9	11
Skuteč	4 354	8	1 125	1 990	881	137	174
Střemošice	174	1	63	71	26	6	7
Trojovice	160	1	52	73	29	3	2
Vrbatův Kostelec	309	0	93	142	46	7	15
Zaječice	824	4	202	415	146	15	36
Zájezdec	83	0	25	43	14	0	1
MAS SKCh	16 143	62	4242	7363	3177	486	658

Zdroj dat: ČSÚ, 2012

Měna obyvatel

Tab. 6 - Měna obyvatel v MAS SKCH

Rok	Přirozená měna			Mechanická měna			Přírůstek celkový
	Narození	Zemřelí	Saldo	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo	
2005	199	249	-50	559	493	66	16
2006	219	223	-4	591	514	77	73
2007	246	256	-10	628	591	37	27
2008	227	227	0	592	441	151	151
2009	213	207	6	465	484	-19	-13
2010	230	288	-58	425	422	3	-55
2011	222	239	-17	494	455	39	22

2012	259	252	7	530	519	11	18
2013	208	230	-22	572	554	18	-4
2014	218	211	7	475	527	-52	-45
celkem 2005-2014	2 241	2 382	-141	5 331	5 000	331	190

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Tab. 6 prezentuje přirozený a mechanický pohyb obyvatelstva. Saldo přirozené měny, tj. rozdíl narozených a zemřelých osob, je především v průběhu let záporné a celkově za období 2005-2014 je -141. Naproti tomu je saldo u mechanického pohybu, tj. rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých osob, s výjimkou roku 2009 zcela přírůstkové. Za období 2005-2014 činilo 331 osob. Z těchto údajů vychází i celkový přírůstek, který za období 2005-2014 čítá 190 osob.

2.1.3 Technická infrastruktura

Celková vybavenost technickou infrastrukturou je v regionu poměrně dobrá: (přepočteno na obyvatele)

- připojení na kanalizační síť: 87,89 %
- připojení na vodovod: 100 %
- plynová přípojka: 90,17 %

Nicméně stav technické infrastruktury je v současné době nedostačující především kvůli chybějícím finančním prostředkům. Města Skuteč, Luže i Chrast mají řadu místních částí, které **nemají stejnou** technickou vybavenost jako samotná města, to je třeba zlepšovat.

Kanalizace a vodovody

Na kanalizaci, nebo čističky odpadních vod jsou napojena města a obce v jejich blízkosti. Avšak ani u kanalizace neplatí, že všechny místní části měst a obcí mají stejné vybavení. Jako příklad byla vybrána obec Horka:

- místní část Horka – oddílná kanalizace s přečerpáváním splaškových vod a napojení na ČOV v Chrasti
- místní část Hlína – oddílná kanalizace s přečerpáváním splaškových vod a napojení na ČOV ve Vrbatově Kostelci
- místní části Mezihoří a Silnice – individuální likvidace ve vyvázejících jímkách.

Obdobně rozdílné podmínky s nakládáním s odpadními vodami jsou ve všech obcích. Několik obcí a jejich místních částí (Hroubovice, Chrast – místní části Podlažice, Chacholice a Skála, Chroustovice – místní části Městec a Lhota u Chrasti, Jenišovice, Leštinka, Lozice, Luže – místní části Radim a Bělá, Přestavlky, Řestoky, Skuteč – místní části Skutíčko, Příbylova, Žďárec u Skutče, Radčice a Lažany, a Střemošice) plánují vybudování splaškové kanalizace s odvodněním do blízkých čističek odpadních vod.

Kanalizační síť je vybudována v Hrochově Týnci, v Chrasti, v Chroustovicích, v Luži a ve Skutči, avšak pouze v některých místních částech. Čističky odpadních vod mají města (Chrast, Luže, Skuteč) a dále obce Chroustovice, Prosetín, společnou Přestavlky a Zájezdec a Vrbatův Kostelec.

Všechny obce regionu MAS mají k dispozici veřejný vodovod, který je však ve většině obcí zastaralý a na hranici své životnosti. Kvalita vody odpovídá evropským normám na pitnou vodu.

Ceny vodného a stočného se v obcích liší.

- Město Skuteč: cena vodného a stočného pro rok 2015 = 72,50 Kč (zdroj dat: MěVaK Skuteč, 2015)

Město Skuteč založilo 1. 7. 2000 společnost Městské vodovody a kanalizace Skuteč s.r.o., která byla zřízena za účelem zajištění provozu vodovodu a kanalizace ve Skutči a jejích přidružených obcích. Posláním společnosti je výroba a dodávka pitné vody, odvádění a čištění odpadních vod včetně údržby, oprav a výstavby vodovodní a stokové sítě. (zdroj dat: MěVaK Skuteč, 2015)

Druhým zajišťovatelem je firma Vodárenská společnost Chrudim, a.s., která vznikla 1. 11. 2005, a byla zřízena za účelem zajištění provozu vodovodu a kanalizace v okrese Chrudim.

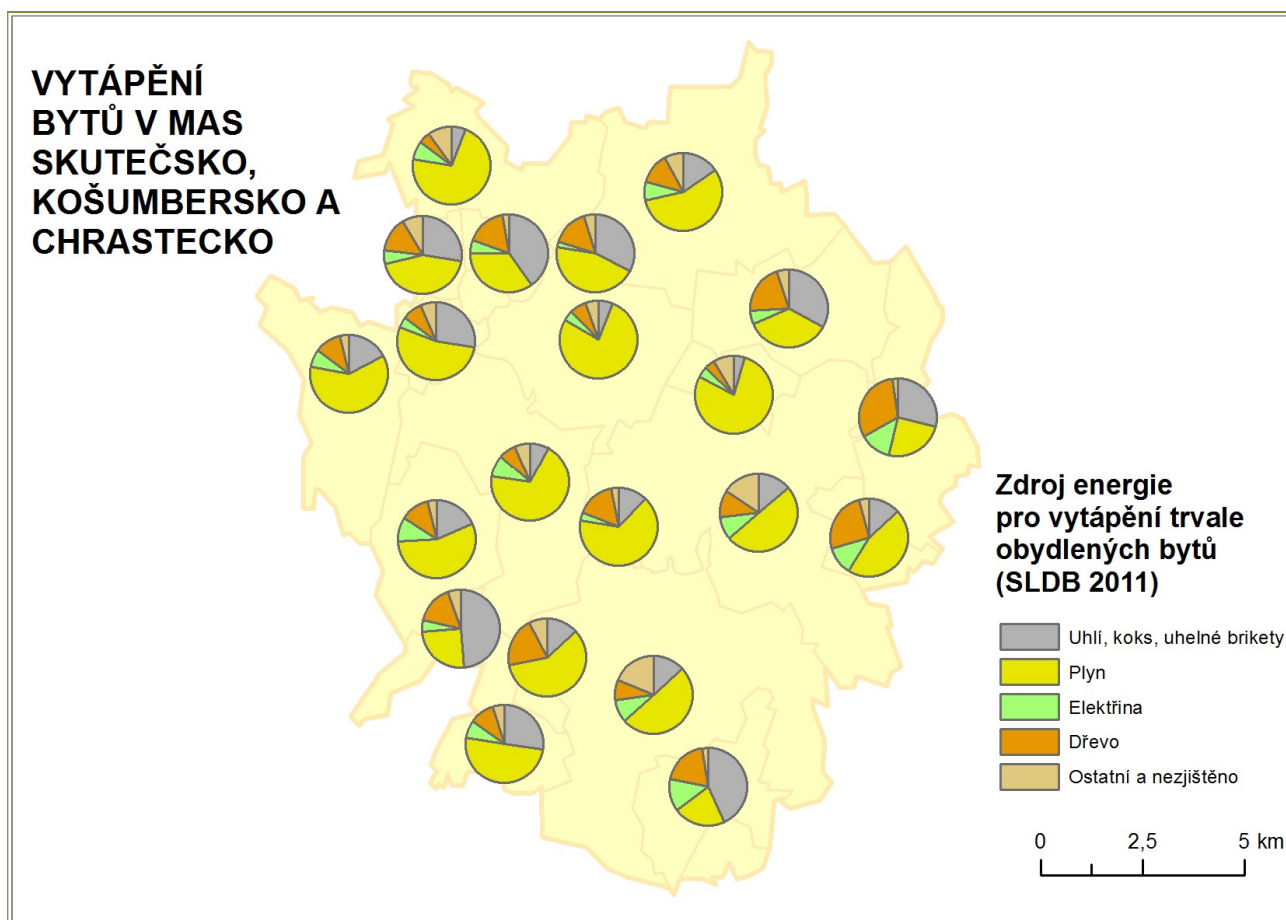
Plynofikace

Většina obcí je plynofikována, a tím se omezuje na minimum znečištění životního prostředí při spalování paliv v lokálních zdrojích. Bez plynofikace je pouze 5 obcí: Horka, Hroubovice, Prosetín, Trojovice a Vrbatův Kostelec.

Energetika

Oblast energetiky je na vzestupu, především v oblasti spojení poptávky, a tím snížení provozních nákladů na elektřinu, ale i další média. Veřejná osvětlení v obcích dosluhují a v dohledné době budou muset být nahrazena novými svítidly s úspornými žárovkami.

Dodávky elektrické energie zajišťuje firma ČEZ, a.s., která je největším výrobcem elektřiny v Česku. V rámci energetiky se zabývá především těžbou uhlí a výrobou, distribucí a prodejem energií koncovým zákazníkům.

Obr. 5 - Vytápění bytů k 26. 3. 2011

Zdroj dat: ČSÚ, 2012

Zdroj energie pro vytápění bytů, jak dokládá i obr. 5, je v jednotlivých obcích rozdílný. V 17 obcích převládá vytápění plynem, avšak v dalších typech vytápění se obce liší. V obcích Přestavlký a Vrbatův Kostelec převládá vytápění uhlím a dalšími pevnými palivy. Vytápění elektřinou je ve všech obcích převážně doplňkové – nejvíce ji využívají obce Řepníky, Střemošice a Horka (nad 10 %). Vytápění dřevem je zastoupeno v malých obcích: Jenišovice, Leštinka, Řepníky a Střemošice (nad 25 %).

Celkové údaje o zdrojích vytápění za MAS:

- uhlí, koks, uhelné brikety: 21,37 %
- plyn: 51,11 %
- elektřina: 6,98 %
- dřevo: 13,92 %
- ostatní a nezjištěno: 6,61 %

Tyto hodnoty odrážejí celkový charakter vytápění na území MAS. Nejvíce zastoupené topení je plynem, který následují pevná paliva, ať uhlí nebo dřevo.

Na území MAS nejsou vystavěny větrné ani solární elektrárny. Region poskytuje poměrně příznivé podmínky pro pěstování biomasy, nicméně se na území MAS nenalézají žádné bioplynové stanice. V blízkém okolí MAS jsou 2 stanice: (zdroj dat: Mapa bioplynových stanic – czba.cz, 2013)

- Hluboká (obec Hluboká) – elektrický výkon: 719 kW; tepelný výkon: 843 kW; udělení licence: 2012; druh: BPS zemědělské
- Doubravice (obec Leština) – elektrický výkon 1000 kW; tepelný výkon: 928 kW; udělení licence: 2012; druh: BPS zemědělské

Alternativními zdroji energie jsou solární panely u rodinných domů, topení biomasou či tepelná čerpadla.

Odpadové hospodářství a nakládání s odpady

Každá obec zajišťuje odvoz komunálního odpadu pro svoje občany, který je samozřejmě zpoplatněn. Také se klade veliký důraz na třídění odpadu. Vznikají nová místa s kontejnery na papír, sklo a plasty. Začala se rozšiřovat i možnost využít kontejner na použitý olej.

Od srpna 2011 je ve Skutči v provozu kompostárna bioodpadu vedle čistírny odpadních vod, jejímž investorem byly Městské vodovody a kanalizace Skuteč, s.r.o. Může ji využívat i široká veřejnost a to několika způsoby: biologický odpad tam můžou dovážet sami, nebo si nechat větší množství odvézt kontejnerem.

V Luži existuje skládka Luže – Dolečka, která je využívána i okolními obcemi.

Tab. 7 - Hlášení o produkci a nakládání s odpady za jednotlivé obce MAS za rok 2014

Obec	pneumatiky (t)	papír a lepenka (t)	sklo (t)	plasty (t)	směsný kom. odpad (t)	objemný odpad (t)
Horka	0,591	neuvádí se	6,765	3,76	148,163	6,46
Hrochův Týnec	3,52	12,154	17,748	13,27	415,1	53,48
Hroubovice	0,5	0,595	4,198	2,362	64,24	2,76
Chrast	6,94	42,44	31,324	29,804	657,357	65,42
Chroustovice	2,117	neuvádí se	19,428	14,537	219,147	17,25
Jenišovice	0,777	4,375	7,955	5,926	84,589	8,08
Leštinka	0,08	neuvádí se	5,839	2,122	30,03	6,54
Lozice	0,252	2,149	3,119	1,971	28,006	2,68
Luže	5,071	19,937	35,447	37,265	620,357	neuvádí se
Prosetín	0,756	5,938	13,358	8,318	131,119	5,06
Předhradí	0,182	3,626	5,349	3,635	59,454	2,71
Přestavlky	0,34	0,312	2,379	1,9	78,21	3,24
Rosice	2,325	12,393	16,256	13,441	234,587	17,28
Řepníky	2,34	2,473	3,748	4,972	71,723	2,53
Řestoky	0,364	1,101	6,163	4,657	88,167	14,4
Skuteč	15,22	86,629	61,625	37,099	1156,64	270,96
Střemošice	0,06	neuvádí se	2,664	1,107	18,131	4,7
Trojovice	0,434	1,255	1,943	2,357	59,24	5,61
Vrbatův Kostelec	0,26	1,88	11,858	5,216	149,79	2,94
Zaječice	1,668	8,086	12,881	10,286	253,441	11,81
Zájezdec	0,08	0,312	1,775	0,78	26,79	1,48

Zdroj dat: MěÚ Chrudim, odbor ŽP, 2015

Jak se dá předpokládat, nejvíce odpadů vyprodukují města – Skuteč, Chrast a Luže. Nejvyšší množství směsného komunálního odpadu vyprodukovaly obce Leštinka, Lozice a Zaječdec. V tab. 7 se prezentují pouze typy produkcí odpadů, které jsou skoro ve všech obcích. Především města a městyse nabízejí širší typy – olovněné akumulátory, hliník, olovo, textilní materiály, kabely, stavební materiál, olej a tuk apod. Biologicky rozložitelný odpad uvádí pouze některé obce (př. Skuteč – 27,36 tun).

Brownfields

Jednou z překážek rozvoje v regionu je existence tzv. „brownfields“. Brownfield je nemovitost (pozemek nebo objekt), která není efektivně využívána, je zanedbaná a případně i kontaminovaná. Obvykle vzniká jako pozůstatek průmyslové, zemědělské, rezidenční či jiné aktivity a nelze ji efektivně využívat, aniž by proběhla její regenerace. Lokality brownfields lze řešit obnovením jejich původní funkce nebo novým typem využití. (Zdroj dat: Pardubický kraj, 2011)

Na území MAS se nachází 15 lokalit, které se dají charakterizovat jako brownfields. Největším areálem je bývalý muniční sklad v Zaječicích a Chrasti, který je nyní ve vlastnictví státu.

Tab. 8 – Brownfields (2011)

Identifikace lokality		Velikost lokality v m2		Způsob využití lokality				Vlastnické vztahy
Název lokality - oficiální, místní nebo identifikační	Název obce v jejímž KÚ se lokalita nachází	Rozloha lokality (min. 1 ha)	Výměra zastavěné plochy objektem	Předchozí převažující využití lokality	Stávající skutečné převažující využití lokality	Stávající funkční využití lokality dle ÚPD	Počet objektů na pozemku celkem	Převažující typ vlastnictví (soukromé, veřejné)
Kravín	Hlína, obec Horka	0	1 012	zemědělství	průmysl	není ÚP	1	soukromé
Bývalý cukrovar	Hrochův Týnec a Stíčany, obec H.Týnec	46 028	0	průmysl	bez využití	průmyslová výroba	0	soukromé
Areál BOTAS	Hroubovice	0	3 306	průmysl	bez využití	není ÚP	3	soukromé
Výrobní objekt	Hroubovice	0	697	bydlení	bez využití	není ÚP	1	soukromé
Areál Almaco	Chrast	45 677	12 385	průmysl	bez využití	průmyslová výroba a sklady	13	soukromé
Bývalý muniční sklad	Zaječice a Chrast	680 000	20 000	vojenský areál	bez využití	ÚP se zpracovává	48	veřejné
Objekt Rezidence čp.13	Luže	0	982	bydlení	bez využití	všeobecné smíšené území	1	veřejné
Obytný dům čp. 75	Luže	0	594	bydlení	bez využití	všeobecné smíšené území	1	soukromé
Bývalý lihovar	Předhradí	0	1 459	průmysl	bez využití	všeobecné smíšené území	3	soukromé
Bývalý pivovar	Předhradí	0	4 053	průmysl	bez využití	smíšené obytné území	4	soukromé
Dolívka zemědělský areál	Předhradí	0	5 823	zemědělství	zemědělství	území zemědělské výroby	6	soukromé
Zemědělský objekt	Přestavlky	0	410	zemědělství	bez využití	není ÚP	1	soukromé
Bývalá cihelna závod A	Rosice u Chrasti	86 624	2 861	průmysl	bez využití	zóna průmyslu a těžby	4	soukromé
Bývalá cihelna závod B	Rosice u Chrasti	68 628	3 276	průmysl	obč. vybavenost	zóna průmyslu a těžby	3	veřejné
Bývalý pivovar	Rosice u Chrasti	0	1 464	průmysl	bez využití	zóna průmyslu	1	soukromé

Zdroj dat: Krajský úřad Pardubického kraje, 2011

2.1.4 Doprava

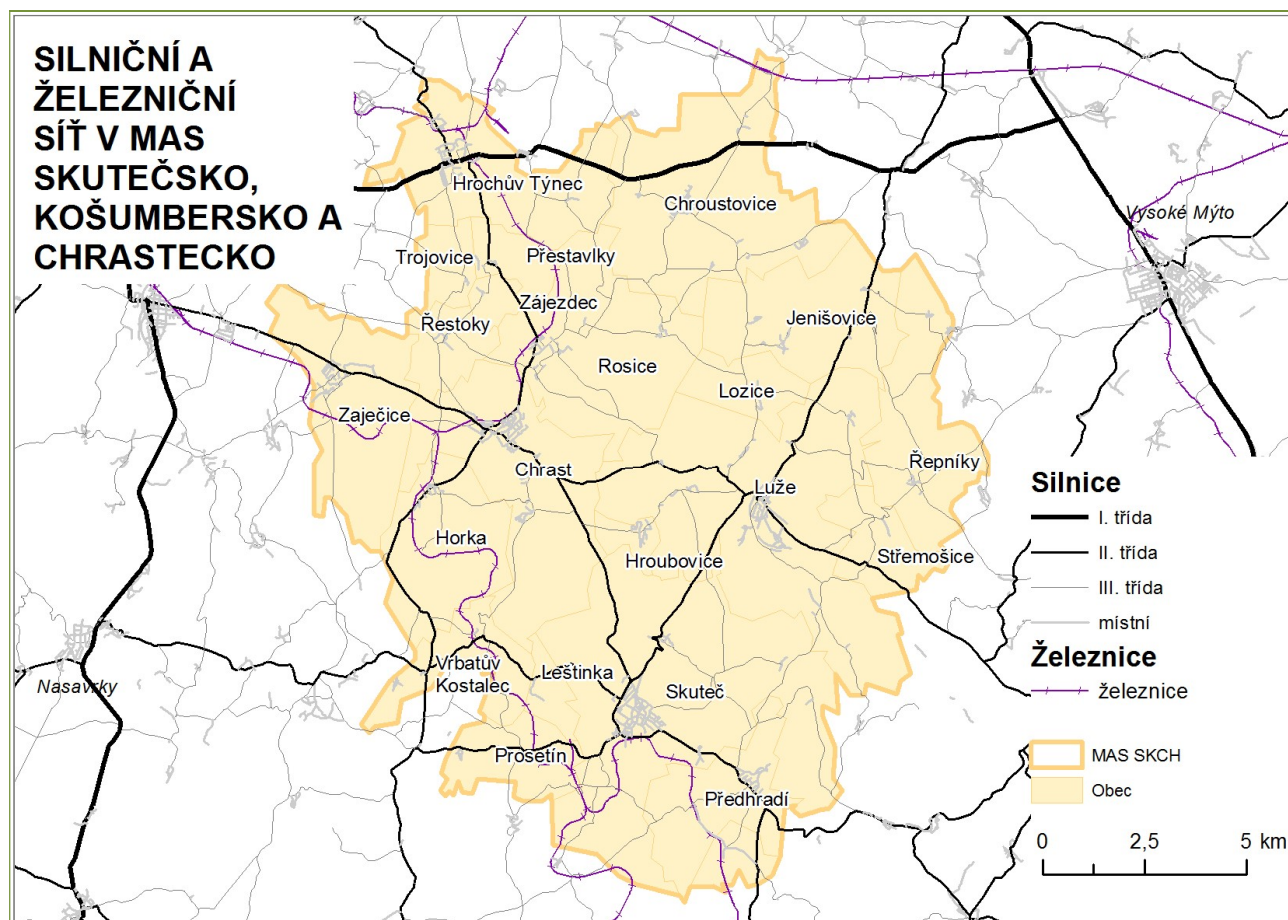
Dopravní síť pro automobilovou dopravu tvoří převážně silnice III. třídy a místní komunikace. Jen sporadicky je území protínáno silnicemi I. a II. třídy. Dálniční ani rychlostní komunikace územím nevedou.

Celostátní sčítání dopravy (ŘSD ČR – 2010) ukázalo, že nejvíce využívaná komunikace vede z Chrudimi do Luže (komunikace č. 358), druhá také ze směru Chrudim, ale komunikací č. 17 ve směru Hrochův Týnec, Chroustovice a dále Vysoké Mýto, a třetí komunikace č. 358 pokračující z Luže do Skutče.

Tab. 9 - Doprava - vybrané sčítací úseky (2010)

Sčítací úsek	Komunikace číslo	Vozidla / 24 hod.			Celkem (ks)
		těžká motorová vozidla celkem	osobní a dodávková vozidla	jednostopá motorová vozidla	
5-3960	358	829	5232	83	6144
5-2250	17	1406	4509	58	5973
5-3980	358	454	2560	40	3054

Zdroj dat: ŘSD ČR, 2010

Obr. 6 - Silniční a železniční síť

Zdroj dat: ArcČR® 500, 2014

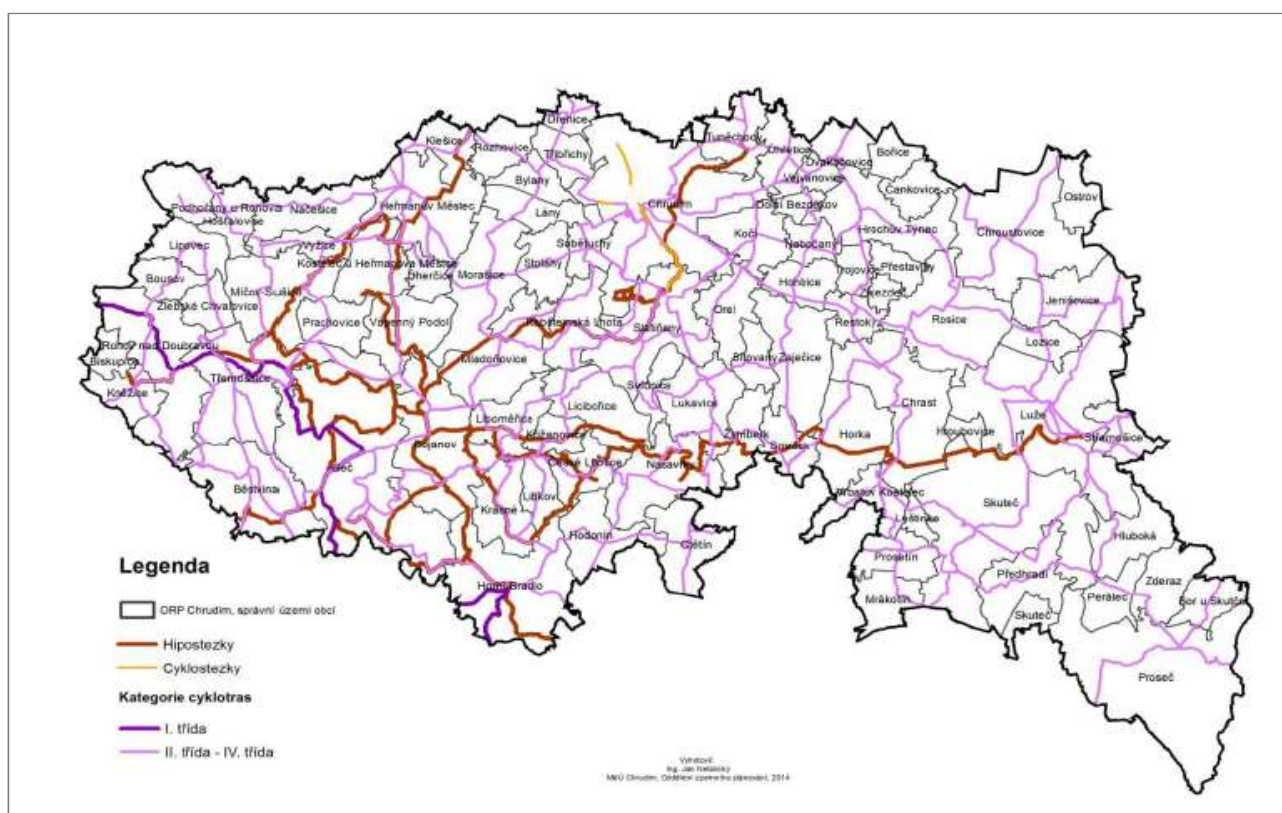
Železniční osobní dopravu zabezpečuje státní organizace České dráhy. Hlavní železniční trať Pardubice – Havlíčkův Brod protíná okres Chrudim od severu k jihu a prochází i územím MAS. Na území okresu Chrudim je délka železničních tratí cca 257 km. Železniční stanice mají obce Horka, Hrochův Týnec, Chrast, Prosetím, Předhradí, Skuteč, Vrbatův Kostelec a Zaječice. Tyto stanice vykrývají jižní a západní stranu MAS, avšak území od Chroustovic na severu, Hroubovic ve střední části a Střemošicemi resp. Řepníky na východě je bez železničního spojení.

Dopravní obslužnost do okresního města je autobusová i vlaková na přijatelné úrovni, ale do spádových oblastí je velice špatná. Vlivem toho převážná část zaměstnavatelů v minulosti zajišťovala pro své zaměstnance svozy, ale vzhledem k ekonomické situaci od nich upouští. Největší dojíždka za prací je z obcí do okresního města Chrudim a ta mnohdy převyšuje hodnoty i do měst v MAS (Skuteč, Luže a Chrast).

Na území MAS SKCH není v současné době bohužel využíváno žádné nízkoemisní vozidlo a stávající doprava není přizpůsobena potřebám specifických skupin obyvatel. Avšak existuje zde jedinečná možnost využití nízkoemisního vozidla po městě Luži spojená s přepravou osob z Hamzové odborné léčebny a obyvatel města. S tím by se pojila výstavba čerpací stanice na nízkoemisní paliva.

Cyklostezky

Území MAS SKCH je protkáno cyklostezkami především II. – IV. třídy. Ze Střemošic po Horku a dále na západní stranu SO ORP Chrudim vede hipostezka.

Obr. 7 - Cyklostezky na území SO ORP Chrudim (2014)

Zdroj dat: ÚAP ORP Chrudim, 2014

Cykloturistická síť je v Pardubickém kraji mírně hustší oproti celorepublikovému průměru. Cyklotrasy v Pardubickém kraji z převážné části vedou po komunikacích 3. třídy a po místních a účelových komunikacích, podstatně menší část je vedena po lesních a nezpevněných cestách terénem. V naprosté většině je použito cyklistické dopravní značení, méně pak terénní pásové cykloturistické značení (na Orlicku a na Chrudimsku v oblasti Toulouvcových maštálí). Na území MAS SKCH jsou plánovány v současné době dvě cyklotrasy:

- Skuteč – Skutíčko – Hroubovice o délce 5,3km
- Skuteč – Lažany – Předhradí o délce 2,5km.

(tato data vycházejí z navrhované koncepce rozvoje cyklo a in-line turistiky v Pardubickém kraji).

Město Skuteč počítá v budoucnu s realizací 4 nových cyklostezek: „*přání*“ města Skuteč na projekty 2014 - 2020

- 1) Cyklostezka „DOLÍVKA“: Skuteč centrum – Lažany – Předhradí – Dolívka – Žďárec u Skutče – Skuteč
 - cca 10 km, trasa vede z části po cyklotrasách (18 a 4024), při použití asfaltového povrchu vhodná i pro in-line, možné napojení na navrhovanou cyklostezku č. 4 – úsek: Skuteč – Lažany – Předhradí
- 2) Cyklostezka „PO DNĚ KŘÍDOVÉHO MOŘE“: Skuteč centrum – Malhošť – Štěpánov – Sv. Anna – Skála – Podskála – Vrbatův Kostelec – Skutíčko - Skuteč
 - cca 15 km, cyklostezka po zajímavých geotopech Národního geoparku Železné hory se zaměřením na období křídý (venkovní expozice geoparku, skalní výchozy, pískovec, opuka, podzemní voda, zkameněliny, travertinový pramen, atd.), vhodná pro trekkingová a horská kola, trasa vede z části po cyklotrasách (4119 – úseky: Skuteč – Malhošť – Zbožnov, úsek: Skutíčko – Skuteč, 4122 – úsek: Skála – Vrbatův Kostelec), možné napojení na navrhované cyklostezky (č. 3 – úsek: Skutíčko – Skuteč, č. 4 – úsek: Zbožnov – Štěpánov)
- 3) Cyklostezka + in-line + „KOČÁRKOVÁ“: Skuteč – Skutíčko – Hroubovice (*zpět stejně = obousměrná*)
 - cca 10 km, odhadované náklady: 30 mil. Kč (asfaltový povrch k Bílému Kopečku, v přírodní rezervaci „Anenské údolí“ terénní trasa – polní cesty, pěšiny); pro in-line vhodný úsek: Skuteč – Skutíčko
- 4) Cyklostezka „ŘÍČNÍ“: Skuteč – Předhradí (*1. přejezd Krounky*) – Hněvědice - (*rozhledna Borůvka 460 m.n.m.*) – Zhoř (*2. přejezd Krounky*) – Lhota u Skutče – Zbožnov – Štěpánov (*rybníky pod 355 m.n.m – Štěpánovský a Skutečský*) – Skuteč
 - cca 20 km, odhadované náklady: 55 mil. Kč

Problematicke se v území dále podrobněji věnuje Svazek obcí Košumberska.

Naučné stezky

Na území MAS SKCH se nachází 3 naučné stezky, 1 ekostežka a 1 lesopark.

Žulová stezka Horkami

Západně od Skutče se rozkládá žulové návrší odedávna zvané Horky. V minulosti zde probíhala rozsáhlá těžba v desítkách větších i menších lomů. Necelých 5 km dlouhá okružní stezka zavede návštěvníky k několika opuštěným dolům. Každou chvíli se objevují pozůstatky těžby – haldy odštěpků a nepodařených kostek, místa pro skladování střelného prachu, nakládací rampy či výsypky. Nej působivější však jsou scenérie velkých zatopených lomů. Na trase stezky je sedm naučných zastavení s oboustrannými tabulemi, které vypráví o vzniku a vývoji kamenictví a současně poskytují informace o lese a lesním hospodářství.

Hamzův park a arboretum v Luži

Park založil profesor MUDr. František Hamza v 1. desetiletí 20. st. Lesopark je využíván především pro terapii klientů léčebny, nachází se zde cizokrajné, dnes již bezmála stoleté druhy dřevin. Parkem vede naučná stezka - poznávací trasy dřevin čtyř světadílů.

Naučně vlastivědná stezka města Luže

Stezka je zaměřena na památky Města Luže. Trasa má 5 zastavení a je dlouhá do 5 km, nemá určený začátek ani konec. Stezka seznamuje s historií hradu Košumberk a poutního chrámu Panny Marie Pomocné na Chlumku, arboretum Hamzovy odborné léčebny, zastavení je i u kaple sv. Jana Nepomuckého a u Paletinské kaple.

Naučná stezka Chrastocka

Stezka vychází z vlakového nádraží v Chrasti u Chrudimi, je 12,5 km dlouhá a její trasa zahrnuje 13 zastavení, které seznamují s místní historií, architekturou, geologií, flórou a faunou. Stezka vede do Chrasti, poté kolem Horeckého rybníka směřuje údolím Žejbra do Podskalý a končí ve Vrbatově Kostelci.

Zámecká zastavení u řeky – ekostezka

Trasa kolem řeky s vyhlídkami na zámek v Chroustovicích zve k příjemným procházkám, tak i jako přírodní učební pomůcka pro poznávání stromů a rostlin s dvěma informačními tabulemi. Břeh řeky je osázen duby, olšemi a pylodárnými keři. U pěšiny jsou zřízena tři odpočinková místa.

Dojížděka do škol a zaměstnání

Vzhledem k nedostačující dopravní obslužnosti a blízkosti větších měst jsou cyklostezky možnou další alternativou dopravy do práce i do škol.

Tab. 10 - Počet dojíždějících dětí do škol a obyvatel do zaměstnání za jednotlivé obce MAS k 26. 3. 2011

Obec	Počet dojíždějících dětí do škol	Počet dojíždějících do zaměstnání	Obec	Počet dojíždějících dětí do škol	Počet dojíždějících do zaměstnání
Horka	0	5	Přestavlky	1	22
Hrochův Týnec	41	120	Rosice	9	108
Hroubovice	0	0	Řepníky	2	11
Chrast	51	184	Řestoky	0	10
Chroustovice	116	82	Skuteč	142	385
Jenišovice	0	7	Střemošice	0	1
Leštinka	0	5	Trojovice	0	5
Lozice	0	22	Vrbatův Kostelec	1	0
Luže	31	230	Zaječice	1	7
Prosetín	21	39	Zájezdec	0	0
Předhradí	0	35	MAS SKCh	416	1278

Zdroj dat: ČSÚ, 2012

2.1.5 Vybavenost obcí, služby a život v obcích

Vybavenost obcí a služby představuje rozsáhlý soubor obslužných činností pro obyvatelstvo. Služby občanům jsou v regionu poskytovány jak neziskovými organizacemi, tak podnikatelskými subjekty. Nekomerční zařízení pro školství, zdravotnictví, sociální péči a kulturu jsou pro současnou potřebu regionu racionálně rozložena.

Zařízení komerčního typu – maloobchod, stravování, ubytování a řemesla – nevyhovují současnému stupni poptávky. Jejich kvalita i kapacita nejsou dostatečnou podporou pro rozvoj cestovního ruchu a rekreace jako potenciálně významného odvětví zdejší ekonomiky. Úvahy o jeho podstatném rozvoji nutně předpokládají zlepšení těchto komerčně orientovaných služeb, které je třeba dále doplnit o další služby pro využívání volného času, tzn. zařízení poskytující zábavu a zařízení pro rekreační sporty a pohyb na zdravém vzduchu. Tyto služby musí poskytovat určitou záruku kvality a poskytování služeb, dle požadavku návštěvníků regionu. Vhodné by bylo zapojit co nejvíce provozovatelů ubytovacích, stravovacích a doplňujících služeb cestovního ruchu do Českého systému kvality služeb, který se zaměřuje na poznání potřeb návštěvníků a kvalitu poskytovaných služeb. Organizace obdrží certifikáty I. stupně Českého systému kvality služeb, což bude určitá záruka.

S ohledem na věkovou strukturu obyvatelstva je výstavba (zřizování) domů s pečovatelskou službou stále aktuálnější a řeší spíše otázky bydlení starších občanů. Na vybudované objekty navazuje tvorba nových sociálních služeb pro občany, tj. i vznik nových pracovních příležitostí. V současné době je pokrytí území sociálními službami, které jsou většinou provozovány terénní pečovatelskou službou, dostatečné, ale vzhledem k trendu stárnutí populace je stále prioritní především nová výstavba seniorských center s pečovatelskou službou a zlepšování sociální sítě.

Dostupnost základního zboží (potraviny, drogerie) plní především malé obchody v obcích, pro potřeby obyvatel jsou většinou dostačující. Ve větších městech Skuteč, Chrast a Luže se rozrůstají supermarkety, které nabízejí obyvatelům široký výběr produktů. Obce i přes svoji malou velikost stále mají prodejnu potravin, případně mobilní prodejny alespoň základního pečiva.

Další potřeby (především se jedná o kulturu – výstavy, specializované služby bank, pojišťovny, kosmetika, atd.) jsou dostupné v městech, ať už v území Skuteč, Chrast a Luže, kde se nachází i řada supermarketů. Většina obyvatel regionu tedy může uspokojit své potřeby v nedalekých městech.

V obcích, kde je dopravní obslužnost a infrastruktura nedostatečná, se setkáváme s negativními důsledky špatné dostupnosti služeb (zvyšování průměrného věku obyvatel, záporné saldo migrace). Co se týká dostupnosti zdravotní péče, lze konstatovat, že ordinace praktických lékařů jsou především ve větších obcích regionu.

Tab. 11- Občanská vybavenost jednotlivých obcí regionu MAS SKCH k 30. 6. 2015

Obec název	Pošta	Obchod	Zdravotnické zařízení	Knihovna	Městská policie
Horka	NE	NE	NE	Po 17 - 18	NE
Hrochův Týnec	ANO	ANO	ANO	profesionální	ANO
Hroubovice	NE	ANO	NE	-	NE
Chrast	ANO	ANO	ANO	profesionální	ANO
Chroustovice	ANO	ANO	ANO	Út 15.30 - 17.30	NE
Jenišovice	ANO	ANO	NE	Po, Pa 17 - 18	NE

Leštinka	NE	NE	NE	Po 18 -19	NE
Obec název	Pošta	Obchod	Zdravotnické zařízení	Knihovna	Městská policie
Lozice	NE	ANO	ANO	-	NE
Luže	ANO	ANO	ANO	profesionální	ANO
Prosetín	ANO	ANO	ANO	Út 15 - 16	NE
Předhradí	ANO	ANO	NE	Po 15 - 17	NE
Přestavlky	NE	ANO	NE	-	NE
Rosice	ANO	ANO	ANO	Út 16 - 18	NE
Řepníky	ANO	ANO	NE	-	NE
Řestoky	NE	ANO	NE	Po 18 - 19	NE
Skuteč	ANO	ANO	ANO	profesionální	ANO
Střemošice	NE	NE	NE	-	NE
Trojovice	ANO	NE	NE	Út 15.30 - 17.30	NE
Vrbatův Kostelec	ANO	ANO	NE	-	NE
Zaječice	ANO	ANO	ANO	-	NE
Zájezdec	NE	NE	NE	-	NE
MAS SKCh	62%	76%	43%	62%	19%

Zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015

Všechny obce, a nyní se jedná především o ty nejmenší, mají v rámci občanské vybavenosti i kulturní zařízení na území obce. Ve většině případů se jedná o kulturní domy, ale jsou to i hospody, které zajišťují komunikaci mezi obyvateli. Další vybaveností mohou být tělocvičny nebo sportovní areály. Těch se dostává především v blízkosti základních a středních škol, nicméně i malé obce mají na svém území alespoň jednu plochu věnovanou sportovnímu využití.

Všechna města na území mají širší rozsah služeb v podobě prodejen potravin, pošt, školy či zdravotnického zařízení a navazujících obchodů a služeb.

Obce většinou i přes svou malou velikost stále zachovávají prodejnu potravin, která je hlavně pro starší spoluobčany velice důležitá, často funguje i jako „alternativní zdroj informací“. Avšak přesto snižující se počet prodejen v menších místních částech obcí a menších obcích vede k myšlence většího využití pojezdny, nebo lépe výrazné podpory prodeje „ze dvora.“ Tedy prosazení krátkého potravinového řetězce, tj. prodej a propagace místní produkce. Jednalo by se především o podporu místního zemědělství a řemeslnictví. Další zajímavou variantou je rozvoj místních trhů, které se v této době vracejí a jsou čím dál oblíbenější formou prodeje místních produktů, což propaguje i myšlenku zdravého životního stylu v „regionu zdraví“.

Regionální suroviny by mohla taktéž propagovat prodejna v Hamzově odborné léčebně, která by ovšem potřebovala lepší vybavení prodejny a vhodné úpravy prostor, především bezbariérový přístup.

Městská policie Skuteč na základě veřejnoprávní smlouvy vykonává činnost na území měst Skuteč, Luže a Proseč. Rozšíření činnosti městské policie je plánováno i v dalších obcích, i v souvislosti s prevencí kriminality s ohledem na sociálně vyloučené lokality v území.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Podobně jako u technické infrastruktury je zde potřeba uvést, že občanská vybavenost místních částí jednotlivých měst je odlišná od měst samotných. V tabulce je uvedena občanská vybavenost obcí.

Paradoxně vzhledem k delší dojezdové vzdálenosti do větších měst (Pardubice, Chrudim, Litomyšl, Hlinsko...) a problémům s dopravní obslužností v podvečerních hodinách přetrvává v obcích spolkový život.

Největší hybnou silou společného a kulturního života v obcích jsou sbory dobrovolných hasičů, které vedle své hlavní zájmové činnosti dále organizují lidové akce a zábavy, jako jsou plesy, čarodějnice a veselice.

Dalšími stabilními a činnými neziskovými organizacemi jsou tělovýchovné jednoty a sportovní kluby.

Tab. 12 - Přehled tradičních akcí

Obec	Tradiční akce
Horka	1x ročně - turnaj ve stolním tenise, hasičský ples, oslava MDŽ Klub seniorů, dětský karneval, čarodějnice a stavění májky, hasičské soutěže, volejbalový turnaj, nohejbal, loučení s prázdninami, rozsvícení stromku,
Hrochův Týnec	1x ročně - oslava ukončení 2. sv. války, pasování čtenářů, pasování deváťáků, zahradní slavnost MŠ, pohádkový les, oslava svátku matek, dětský karneval, pálení čarodějnic, turnaj v malé kopané, Hrošiáda - soutěž základních škol
Hroubovice	Pohádkový les, Dětský den
Chrast	Chrastecský hudební festival, Taneční festivaly, výstavy, přednášky, vánoční jarmark, koncerty,
Chroustovice	Velikonoce-vodění Jidáše, Pálení čarodějnic, dětský den, Majáles, hasičské soutěže, tenisový turnaj a turnaj v kopané, lampiónový průvod – Slavnosti světýlek, rozsvícení vánočního stromu, Beseda pro důchodce, Vánoční rozjímání v ZŠ, vánoční koncert v kostele, adventní trhy v Zámku
Jenišovice	Přehlídka dechových hudeb na posvícení Jenišovice, Vodění Jidáše - velikonoce, Babský bál a dětský karneval, Pálení čarodějnic, dětský den, turnaj v malé kopané, "Mravinské slavnosti" s divadelním spolkem JULIE a spol., Velikonoční zábava
Leštinka	rozsvícení vánočního stromku, dětský karneval, hasičské závody, turnaj ve futsalu a ping-pongu
Lozice	
Luže	Vánoční jarmark, Košumberské léto – divadelní představení, koncerty, kino, plesy, beseda s důchodci před Vánocemi, dětský den na Košumberku, Městské slavnosti, fotbalové turnaje - Staver cup, memoriál Ing. Stanislava Bati, hasičské soutěže, turnaj v nohejbale a tenise, otvírání Hamzova arboreta
Prosetín	pálení čarodějnic, lampiónový průvod + "mírový oheň", fotbalová show, dětský rybářský den, rozsvěcování vánočního stromu, dětský karneval, hasičské závody - noční, zájezd do divadla
Předhradí	Hradní slavnosti, divadelní vystoupení spolku Heyduk
Přestavky	Čarodějnice, dětský den, rozloučení s prázdninami, Mikuláš, pouťová zábava
Rosice	42x trhy
Řepníky	dětský karneval, pálení čarodějnic, Kladení věnců, pohádková cesta, loučení s prázdninami, rozsvícení vánočního stromu, mikulášská diskotéka pro děti, večer pro dospělé, beseda s důchodci - 1x ročně

Řestoky	hasičský bál, karneval dětský + dospělí, čarodějnice, lampionový průvod, rozsvěcení ván. Stromku, prodej kaprů, silvestrovský příděvek, nohejbalové turnaje
Skuteč	Tomášková - Nováková hudební Skuteč, jarmarky, masopustní občůzky, čarodějnice, dětský den, Šeucouvská muzika - aneb dechová hudba Skutečtí hasiči
Střemošice	Věneček - velikonoční, ples myslivci, dětský den, pomlázková zábava, štěpánská zábava, tenisový turnaj, pingpongový turnaj, noc s Andersenem, pálení čarodějnic
Trojovice	Tenisový a nohejbalový turnaj, dětský karneval a dětský den, mikuláš, pálení čarodějnic
Vrbatův Kostelec	Tradiční posvícení s pondělní zábavou 1x ročně, den žen, den dětí, vánoční jarmark, uctění památky K. Kněze, setkání Kostelců - 1x ročně
Zaječice	Výstavy, plesy, přednášky, divadla, hudební vystoupení
Zájezdec	Pálení ohně 30.4.

Zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015

Především zastupitelé chápou přínos spolkové činnosti pro kvalitu života v regionu a snaží se tyto aktivity podporovat. Často nedostatečná zázemí pro setkávání členů spolků a rozšiřování jejich základny mohou řešit prostředky evropských investic, např. v oblasti dostupnosti komunitních center jako míst k setkávání jak členů, tak ostatních obyvatel místní komunity.

2.1.6 Zdravotní a sociální služby

Zdravotní služby

Tab. 13 - Počty zdravotních zařízení na území MAS k 31. 12. 2014 (v obcích s min. 1 zařízením)

Název obce	Odborné léčebné ústavy (mimo LDN)	Samotná ordinace praktického lékaře pro dospělé vč. detaš. prac.	Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detaš. prac.	Samostatná ordinace praktického lékaře stomatologa vč. detaš. prac.	Samostatná ordinace praktického lékaře gynekologa vč. detaš. prac.	Samostatná ordinace lékaře specialisty vč. detaš. prac.	Ostatní samostatná zařízení vč. detaš. pracovišť	Zařízení lékařské péče vč. detaš. pracovišť	Středisko záchr. služby a rychlé zdravot. pomoci vč. detaš. prac.
Hrochův Týnec	0	2	1	1	1	0	0	1	0
Chrast	0	3	1	2	1	0	1	1	0
Chroustovice	0	1	0	1	0	0	0	0	0
Luže	1	2	1	0	1	0	1	2	0
Skuteč	0	5	1	4	1	1	1	2	1
Zaječice	0	1	0	1	0	0	0	0	0
MAS SKCh	1	14	4	9	4	1	3	6	1

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

V oblasti zdravotnictví došlo oproti roku 2012 ke změnám, které velmi ovlivnily zdravotnickou péči v regionu a to především v Luži. Zde sice od roku 2012 přibyla jedna lékárna, ale naopak došlo k ukončení stomatologické ordinace a k ukončení rozšíření ordinace praktického lékaře prostřednictvím ordinčních hodin dojíždějícího lékaře. Tato situace není pro město příznivá, jelikož v současné době zde není žádný stomatolog a pouze jeden praktický lékař, což je nedostačující.

Velmi přínosné pro region je naopak vybudování výjezdové jednotky zdravotnické záchranné služby ve Skutči od roku 2013. Od 1. září 2014 funguje výjezdová jednotka nepřetržitě 24hodin denně. Tento krok velmi přispěl ke zkvalitnění a zrychlení služeb v celém regionu.

Sociální služby

Zařízení v oblasti sociálních služeb v regionu MAS SKCH

- Dům na půl cesty Hrochův Týnec. Zřizovatelem tohoto zařízení je Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s.
- Senior Centrum Skuteč
- Domov pro seniory a Domov pro osoby se zdravotním postižením
- Komunitní škola Chrast
- Komunitní sociální centrum pro menšinové etnikum, migranty a cizince na území ČR.

V době dokončování strategie (po roce půl) již jak z celorepublikových, tak regionálních analýz vyplývá potřeba výrazné provázanosti sociálních a zdravotních služeb, potažmo provázanost služeb zaměstnanosti a sociálních služeb, neboť na území v této oblasti neexistuje efektivní platforma spolupráce. Nízká je nabídka komunitních, terénních a ambulantních, popř. pobytových služeb poskytovaných v přirozeném prostředí osob, problematické je vnímání pacientů např. s duševním onemocněním ze strany veřejnosti.

Relativně malou podporu mají také např. rodinní příslušníci při dlouhodobé péči o tyto nemocné a velmi složitá situace nastává při jejich snaze opětovně se zařadit do pracovního procesu.

MAS SKCH, z. s. napomáhá zlepšení uvedené situace a zahájila v této souvislosti intenzivní aktivity.

Popis dosavadní spolupráce s Kontaktním pracovištěm ÚP Skuteč

V posledním roce se rozvíjí systematictější spolupráce s ÚP, na základě zákona č. 111/2006 Sb. O pomoci v hmotné nouzi a také dle Metodiky integrace sociální práce a poskytování dávek pomoci v hmotné nouzi (http://www.mpsv.cz/files/clanky/17711/Metodika_integrace_socialni_prace.pdf).

Nejčastěji řešené problémy klientů jsou v oblasti bydlení (ztráta, nevyhovující bydlení, riziko ztráty bydlení), dluhy a exekuce, v poslední době také materiální problémy (ošacení, vybavení domácnosti – skříň, postele, pračky apod.).

Popis dosavadní spolupráce s Romodrom o.p.s.

Spolupráce probíhá od ledna roku 2015. Romodrom pomáhá v oblastech – zaměstnání, odborné dluhové poradenství, bydlení, dávky, komunikace s institucemi a návaznými službami, základní právní poradenství, obtížné životní situace. Sociální pracovníci z Romodromu provádějí terénní sociální práci. Navštěvují sociálně vyloučené lokality, rozšiřují povědomí o sociální práci na obci a práci Romodromu. Nabízejí pomoc osobám v nouzi s nejrůznějšími problémy. Jelikož je pracovníce Romodromu vzdělaná v dluhové problematice, pomáhá klientům s dluhy, exekucemi, s osobními bankroty apod. Organizace Romodrom má možnost zajistit klientům materiální pomoc v podobě ošacení, ale i nábytku. Jelikož chodí

do terénu ve dvojici, dochází tím k větší monitorizaci prostředí a vytipování vyloučených lokalit. Spolupráce probíhá dle potřeby klientů, nejčastěji 1x měsíc, nicméně s nárůstem počtu osob ohrožených sociálním vyloučením rozsah práce narůstá.

Sociální služby

Tab.14 - Sociální služby

Typ sociální služby	Počet obcí
Osobní asistence	8
Terénní práce	7
Sociálně aktivizační služby (komplexní práce s rodinami)	7
Protidluhové poradenství	7
Sociální/krizové bydlení	6
Podpora samostatného bydlení	6
Mateřská centra a předškolní kluby	5
Komunitní péče (komunitní sociální práce a komunitní centra)	5

Zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015

Z šetření MAS SKCH v jednotlivých obcích vyplývá, že nejvíce obcí (8) potřebuje formu sociální služby osobní asistence. Sedm obcí se vyslovilo pro realizaci terénní práce, sociálně aktivizační služby a protidluhové poradenství. Dále je zde patrná důležitost propojení sociálních služeb se zaměstnaností v regionu.

Výsledkem komunitní diskuze je, že některé obce, především malé obce, si zatím neuvědomují či nepřipouštějí nezbytnost sociálních služeb. Větší obce a jejich starostové se již orientují v potřebných službách a právě menší obce by se měly od nich učit a začít se zapojovat. Nicméně je to běh na dlouhou trať, kdy bude pochopen smysl zapojení všech obcí a ne jen těch „uvědomělých“. Je faktem, že alespoň částečné úvahy sociálních pracovníků ve městech MAS byly vytvořeny převážně v r. 2015. Řešením je též posílení komunitního a zároveň koordinovaného přístupu k projednávání potřeb obyvatel v území na jedné straně a ke společnému stanovování záměrů a strategií na straně druhé. Úloha MAS je v této oblasti velmi významná.

Podporované formy bydlení

Město Skuteč vlastní bytový dům, primárně určený pro tzv. sociálně slabé klienty. V bytovce je 10 bytových jednotek, z toho 1 byt tzv. krizový. Krizový byt je určen občanům Skutče a jeho místním částem v případě, že potřebují řešit svoji krizovou bytovou situaci (jsou bez domova, živelná pohroma apod.), krizový byt je určen klientům pouze na přechodnou dobu, než si najdou jiné ubytování (podnájem, ubytovnu,...). Za byt o velikosti 1+0 klienti zaplatí cca 750Kč na nájemném + ostatní poplatky a za byt o velikosti 2+1 zaplatí 2.500Kč + ostatní poplatky. Pro většinu bytů je společné WC a koupelna.

Na základě současného stavu je zapotřebí více bytů pro sociálně slabé rodiny, je nutné navýšit počet bytů s více pokoji (2+1, 3+1) pro rodiny s dětmi, efektivnější využívání krizového bytu.

Centrum J. J. Pestalozzi, o.p.s. mapuje postupný nárůst klientů krizového centra na území MAS SKCH, a to jak v oblasti krizové pomoci, tak v oblasti odborného poradenství. Výrazná poptávka je po dluhovém poradenství. Mediaci nabízejí teprve od roku 2015, nejsou tedy žádné statistické podklady k doložení potřeby.

Kapacita pobytových služeb pro osoby s duševním onemocněním donedávna dostatovala potřebám kraje. Reforma psychiatrické péče navazuje na změnu poptávky po odborných službách především ambulantního a terénního charakteru. Roste poptávka po službách center duševního zdraví, které na území chybí, a po službách, které dle reformy psychiatrické péče mají zajišťovat zdravotní a sociální péči v terénu, ambulantní a případně krátkodobé pobytové formě.

Na konci roku 2014 a začátku roku 2015 proběhl v Pardubickém kraji průzkum potřeb osob s duševním onemocněním. Výstupem průzkumu je identifikace potřeb a doporučení pro rozvoj sítě služeb, která umožní dlouhodobě duševně nemocným osobám žít běžným způsobem života v přirozeném prostředí. Jedním z výstupů průzkumu je, že 88 % oslovených respondentů s duševním onemocněním upřednostňuje vlastní samostatné bydlení, do kterého by případně docházela podpůrná služba, 9 % z oslovených potom upřednostňuje samostatné bydlení v běžné domácnosti, jejímž vlastníkem je poskytovatel služeb zajišťující péči a podporu během dne, jako je například chráněné bydlení. Všichni oslovení vyjádřili potřebu podpory ze strany blízkých osob, sociálních a zdravotních služeb a známého prostředí. Překážkou pro samostatný život spatřuje velká část oslovených osob s duševním onemocněním ve finančním zajištění, na čemž se shodovali i oslovení psychiatři a pečující osoby. Jednou z příčin je skutečnost, že osoby s duševním onemocněním jsou příjemci invalidního důchodu, a to v I., ve II. i ve III. stupni, přičemž jejich zdravotní stav a současně nabídka trhu práce jim neumožňuje aktivně se účastnit ekonomického života.

Z oslovených osob s duševním onemocněním bylo 77 % nezaměstnaných, přičemž jako nejčastější příčinu respondenti uváděli zdravotní stav. Polovina oslovených však současně uvedla, že jim aktuální situace vyhovuje a pracovat nechtějí. Další překážkou pro samostatný život je zajištění zdravotní péče, zejména dohled nad užíváním léků, monitoring zdravotního stavu, absence tzv. psychiatrických sester a krizových služeb pro případ akutní změny zdravotního stavu.

Sociální bydlení

Na základě mapování potřeb regionu a názorů zkušených zastupitelů vznikla podpora myšlenky tzv. sociálního bydlení. V užším smyslu jde o byty (nikoli jakákoliv ubytovací zařízení), jež současně naplňují tři charakteristiky:

- Byly pořízeny a/nebo jsou provozovány s využitím veřejných prostředků.
- Nájemné je v nich regulované na nižší než tržní úrovni (zpravidla jde o tzv. nákladové nájemné nebo o nájemné odvozené od výše příjmů nájemníků)
- Jsou přidělovány prostřednictvím administrativní aplikace sociálních kritérií a nikoli na bázi tržních mechanismů (tedy na základě vztahu poptávky a nabídky).

V souladu s míněním FEANTSA (Evropská federace národních sdružení pracujících s lidmi bez domova) nezahrnujeme automaticky do sociálního bydlení to bydlení, na které domácnosti přispívá stát prostřednictvím příspěvku na bydlení. (Zahrnujeme sem ovšem bydlení, jehož vlastník dostává od státu vyrovnávací platbu, aby domácnostem účtoval snížené nájemné.) Za sociální bydlení nepovažujeme ani bydlení, v němž nájemci využívají některou ze sociálních služeb, aniž by byly splněny tři podmínky uvedené výše.

Platforma pro sociální bydlení považuje definici sociálního bydlení, již formulovala FEANTSA, za vhodnou. Podle této definice by sociální bydlení jako služba obecného hospodářského zájmu mělo splňovat následující kritéria:

1. řeší selhání trhu s bydlením,
2. zaměřuje se na lidi, u kterých nelze očekávat, že naleznou přiměřené bydlení na soukromém trhu s

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

- bydlením vlastními prostředky,
- 3. má jasná pravidla přidělování,
- 4. poskytuje bydlení adekvátního a pravidelně ověřovaného standardu,
- 5. je zajišťováno s využitím veřejných dotací,
- 6. je poskytováno na bázi neziskovosti,
- 7. je monitorováno veřejnými orgány.

(zdroj dat: Sociální bydlení, 2015)

Sociálnímu bydlení se v regionu MAS SKCH věnují 3 města. Město Skuteč má 10 bytů o celkové kapacitě 22 lůžek, která jsou 100% obsazená. Město Luže disponuje se 17 byty kapacitou 43 lůžek, která jsou také 100% obsazená. 15 bytů je tzv. startovacích a 2 byty jsou pro ZTP. Město Chrast má 4 byty o kapacitě 4 lůžek, která jsou 100% obsazená.

Hmotná nouze

Tab. 15 - Příspěvky na živobytí a na bydlení v období 2012 - 2015

Pracoviště	Příspěvek na živobytí							
	2012		2015		Rozdíl - absolutní		Rozdíl - relativní (%)	
	počet záznamů	vyplaceno v Kč	počet záznamů	vyplaceno v Kč	počet záznamů	vyplaceno v Kč	počet záznamů	vyplaceno v Kč
Chrudim	639	2 587 085	875	3 275 414	236	688 329	136,93	126,61
Skuteč	109	487 613	85	330 839	-24	-156 774	77,98	67,85
Vysoké Mýto	292	1 178 942	263	961 082	-29	-217 860	90,07	81,52
Pracoviště	Příspěvek na bydlení							
	2012		2015		Rozdíl - absolutní		Rozdíl - relativní (%)	
	počet záznamů	vyplaceno v Kč	počet záznamů	vyplaceno v Kč	počet záznamů	vyplaceno v Kč	počet záznamů	vyplaceno v Kč
Chrudim	164	467 501	344	1 313 465	180	845 964	209,76	280,95
Skuteč	27	55 147	31	57 379	4	2 232	114,81	104,05
Vysoké Mýto	62	202 875	96	357 856	34	154 981	154,84	176,39

Zdroj dat: Úřad práce ČR, 2015

Z tab. 15 vyplývá, že největší nárůst vyplacených dávek je v úzké souvislosti s vyloučenými lokalitami na území okresu Chrudim.

V souvislosti se zdražováním základních životních potřeb a výkyvy ve vývoji ekonomiky nabývají na významu problémy spojené s nízkou funkční a finanční gramotností osob sociálně vyloučených nebo tímto vyloučením ohrožených, narůstá počet osobních a rodinných krizí v souvislosti se zadlužováním domácnosti a zvyšuje se počet zájemců o návštěvu poraden v této oblasti.

„Rodiny podle poskytovatelů služeb dluhového poradenství často podceňují stav dluhů a plateb nájmu a nepřipouštějí si vážnost problému. Dluhovou poradnu navštíví až v momentě, kdy problém eskaluje. Další často používanou strategií řešení je splácení půjčky další půjčkou, což ve výsledku vede k dalšímu prohlubování dluhových spirál. Podle poskytovatelů služeb se ukazuje jako efektivní nabízet dluhové

poradenství přímo v místě, kde sociálně vyloučení žijí a propojovat ho s dalšími službami.“ (dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR, s76).

Tab. 16 - Vyplacené řádné dávky za obce MAS - pro období červenec - září 2015

	Vyplacené řádné dávky pro období červenec - září 2015				Vyplacené řádné dávky pro období červenec - září 2015		
	Příspěvek na živobytí	Doplatek na bydlení	Mimořádná okamžitá pomoc		Příspěvek na živobytí	Doplatek na bydlení	Mimořádná okamžitá pomoc
Horka	10	0	0	Přestavlky	6	3	0
Hrochův Týnec	236	82	17	Rosice	68	8	3
Hroubovice	13	3	2	Řepníky	1	0	0
Chrast	155	41	13	Řestoky	3	3	0
Chroustovice	81	15	6	Skuteč	139	62	8
Jenišovice	1	1	0	Střemošice	0	0	0
Leštinka	0	0	0	Trojovice	6	4	0
Lozice	20	0	0	Vrbatův Kostelec	7	3	0
Luže	124	45	4	Zaječice	39	13	6
Prosetín	8	3	0	Zájezdec	13	3	0
Předhradí	10	12	0	MAS SKCh	940	301	59

Zdroj dat: Úřad práce ČR, 2015

Za území MAS SKCH bylo v období července až září letošního roku evidováno a vyplaceno 940 příspěvků na živobytí. V přepočtu na obyvatele (k 1. 1. 2014) to činí 4,43 %. Doplatek na bydlení byl vyplacen 1,42 % obyvatelům MAS a mimořádná okamžitá pomoc pouze 0,28 % obyvatelům MAS.

V rámci obcí by se dalo očekávat, že nejvyšších hodnot budou dosahovat města, ta ale byla přeskočena obcí Hrochův Týnec, který vykazuje všechny typy dávek nejvyšší. Naopak jsou v území MAS 2 obce, které nepobíraly dávky žádné: Leštinka a Střemošice.

Tab. 17 - Hmotná nouze (vybraná období)

	Počet bytových domácností (2011)	Příspěvek na živobytí v roce 2014			Vývoj příspěvku na živobytí v období mezi lety 2007 – 2014			Doplatek na bydlení v roce 2014			Vývoj doplatku na bydlení v období mezi lety 2007 a 2014			Nezaměstnanost v letech 2014 a 2015			Vývoj nezaměstnanosti v období mezi lety 2009 a 2015		
		Lokalizační kvocient domácnosti pobírající doplatek na bydlení (‰)	Počet příspěvků vyplacených měsíčně	Podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí (%)	Lokalizační kvocient za období 2007 - 2009 (‰)	Lokalizační kvocient za období 2010 - 2014 (‰)	Změna lokalizačního kvocientu	Lokalizační kvocient domácnosti pobírající doplatek na bydlení (‰)	Počet doplateků vyplacených měsíčně	Podíl domácností pobírajících doplatek na bydlení (%)	Lokalizační kvocient za rok 2007 (‰)	Lokalizační kvocient za rok 2014 (‰)	Změna lokalizačního kvocientu	Lokalizační kvocient (‰)	Počet ekonomicky aktivních obyvatel	Nezaměstnanost (%) *	Lokalizační kvocient za období 2009 - 2010 (‰)	Lokalizační kvocient za období 2014- 2015 (‰)	Změna lokalizačního kvocientu
Horka	160	0,74	51	2,9	1,2	1,14	-0,06	0	15	0	0	0	0	1,04	192	11,2	1,58	1,04	-0,54
Hrochův Týnec	709	2,7	830	10,64	2,1	2,29	0,19	2,25	64	4,01	0,68	1,5	0,82	1,76	877	18,93	1,6	1,76	0,16
Hroubovice	132	1,71	98	6,75	0,65	1,54	0,89	0,42	12	0,76	0	0,24	0,24	1,32	141	14,18	1,34	1,32	-0,02
Chrast	1127	1,47	716	5,78	1,19	1,5	0,31	0,63	102	1,13	0,23	0,4	0,17	1,38	1404	14,81	1,44	1,38	-0,06
Chroustovice	457	1,77	350	6,96	1,48	1,88	0,4	0,9	42	1,61	0,27	0,61	0,34	1,14	586	12,29	1,52	1,14	-0,38
Jenišovice	156	0,27	18	1,05	0,8	0,17	-0,63	0	14	0	0,13	0	-0,13	0,56	206	6,07	1,16	0,56	-0,6
Leštinka	55	0	0	0	0,65	0,2	-0,45	0	5	0	0,28	0	-0,28	0,75	62	8,06	1,31	0,75	-0,56
Lozice	52	1,91	43	7,52	0,28	1,36	1,08	0,78	5	1,4	0	0,95	0,95	1,23	68	13,24	0,94	1,23	0,29
Luže	920	1,04	413	4,08	0,52	0,97	0,45	0,79	84	1,4	0,29	0,84	0,55	0,9	1156	9,73	1,14	0,9	-0,24
Prosetín	280	0,97	118	3,83	0,37	0,83	0,46	0,47	25	0,84	0,13	0,46	0,33	0,94	364	10,16	1,23	0,94	-0,29
Předhradí	133	0,3	17	1,16	0,48	0,5	0,02	1,68	12	3,01	0,27	1,03	0,76	1,04	188	11,17	1,44	1,04	-0,4
Přestavlky	79	1,37	47	5,41	1,75	1,57	-0,18	0	7	0	0	0	0	1,23	113	13,27	1,55	1,23	-0,32
Rosice	456	1,02	201	4,01	0,88	0,96	0,08	0,22	41	0,4	0,22	0,13	-0,09	1,1	650	11,85	1,21	1,1	-0,11
Řepníky	137	0,05	3	0,2	0,72	0,48	-0,24	0	12	0	0,04	0	-0,04	0,74	182	7,97	1,04	0,74	-0,3
Řestoky	157	0,51	35	2,03	0,07	0,44	0,37	0,42	14	0,75	0	0,43	0,43	0,89	219	9,59	1,26	0,89	-0,37
Skuteč	1912	0,88	727	3,46	0,43	0,78	0,35	0,64	174	1,14	0,38	0,74	0,36	0,93	2312	10,03	1,24	0,93	-0,31
Střemošice	72	0,71	22	2,78	0,9	1,15	0,25	0	7	0	0,14	0,16	0,02	0,41	79	4,43	1,37	0,41	-0,96
Trojovice	70	0,36	11	1,43	0,77	0,51	-0,26	0	6	0	0,8	0	-0,8	1,48	88	15,91	1,46	1,48	0,02
Vrbatův Kostelec	123	0,9	48	3,55	0,19	0,59	0,4	0,46	11	0,81	0,04	0,83	0,79	1,42	147	15,31	1,63	1,42	-0,21

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Zájezdec	41	3,49	62	13,75	3,45	3,73	0,28	2,61	4	4,66	0	1,5	1,5	1,88	52	20,19	1,95	1,88	-0,07
Zaječice	368	1,24	197	4,87	0,91	1,16	0,25	0,66	33	1,19	0,08	0,45	0,37	1,22	496	13,1	1,36	1,22	-0,14

Zdroj dat: ESFČR, 2015

Pozn.: * míra registrované nezaměstnanosti v měsíci březnu let 2014 až 2015 (počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání na 100 ekonomicky aktivních obyvatel)

Za hlavní metodu statistické prezentace byl zvolen tzv. lokalizační kvocient, který vztahuje hodnoty jednotlivých územních jednotek k průměrné hodnotě za celou ČR. Hodnoty lokalizačního kvocientu byly vypočítány podle následujícího vzorce $LQ_i = R_i/R$; kde:

- R_i – relativní zastoupení sledovaného jevu v i-té územní jednotce (např.: podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí v dané obci);
- R – relativní zastoupení sledovaného jevu na celém území (např.: podíl domácností pobírajících příspěvek na živobytí na území celé ČR).

Denní stacionář

Ve Skutči existuje Speciální základní škola, která již v střednědobém plánu Pardubického kraje prezentuje potřebu rozšíření denního stacionáře alespoň o tři místa.

Koncepce plánování sociálních služeb (denní stacionář) ve Skutči

V současné době byla identifikována potřeba zákonných zástupců 10 současných i bývalých žáků Speciální základní školy Skuteč na zřízení sociální služby (nejlépe formou denního stacionáře). Tato potřeba vyplynula z informační schůzky s rodiči dne 4. února 2015. Jedná se o žáky s těžkým zdravotním postižením a vysokou mírou podpůrných opatření (středně těžké, těžké až hluboké mentální postižení, kombinace vad), u nichž není předpoklad dalšího vzdělávání a zapojení do pracovního procesu. Pro žáky s touto mírou postižení je důležitá znalost a stálost prostředí, ve kterém se pohybují a mají v něm vytvořené stálé návyky a vazby. Na základě zkušeností některých absolventů školy vyplývá, že současná nabídka těchto sociálních služeb v chrudimském regionu nesplňuje jejich požadavky z pohledu věkového a zdravotního složení cílové skupiny klientů (např. stacionář Chotovice, Motýl Hlinsko aj.). V regionu Skutečska, Košumberska a Chrastecsko tento typ sociální služby zcela chybí. Plánovaná kapacita stacionáře je cca 15 – 20 klientů ve věkovém složení: 18 – 40 let.

(zdroj dat: komunikace s Mgr. Bc. Evou Rybenskou, Speciální základní škola Skuteč 10. 10. 2015)

Sociálně vyloučené lokality

Na území MAS SKCH se nacházejí dle poslední Gabalovy studie sociálně vyloučené lokality. Dle Analýzy sociálně vyloučených lokalit v ČR se zdá být hlavním faktorem růstu sociálně vyloučených *prostá reprodukce sociálně vyloučených obyvatel*. Do sociálně vyloučeného prostředí tak vrůstají nové generace, které se v něm rodí bez výrazné šance se z cyklu sociálního vyloučení vymanit.

Vznik sociálně vyloučených lokalit je důsledkem vytěšňování sociálně slabších z majoritní společnosti a probíhá často včetně vědomého nevyužívání všech možností sociálního systému. Časté faktory vzniku sociálně vyloučených lokalit (kombinace více faktorů dohromady):

- 1) Chudoba a materiální deprivace s řadou důsledků zejména pro děti. Sociální systém je nastaven pro překlenutí krátkodobé obtížné životní situace, přičemž sociálně vyloučení občané žijí v této situaci dlouhodobě nebo trvale.
- 2) Nízká vybavenost veřejnými službami. Většina sociálně vyloučených lokalit leží v okrajových částech měst a obcí. Často v nich nejsou ani základní služby potřebné k zajištění přijatelné životní úrovně.
- 3) Nízká úroveň ekonomické aktivity. Tato území mají většinou dožívající, špatně udržovanou infrastrukturu. Pro podnikatelské aktivity v nich nejsou příznivé podmínky. Jejich osídlování sociálně vyloučeným, nejen romským obyvatelstvem zájem o podnikání a o investice do budov nebo do areálů dále snižuje.
- 4) Vysoká a dlouhodobá nezaměstnanost. Míra nezaměstnanosti Romů žijících v těchto lokalitách se pohybuje mezi 70 – 100 %. Syndrom dlouhodobé nezaměstnanosti se projevuje rezignací na hledání pracovního místa, často doprovázenou faktickou závislostí na sociálních dávkách, zadlužováním, prací načerno a jinými neformálními ekonomickými aktivitami.
- 5) Nízká úroveň vzdělání. Nezáměr o vzdělání se projevuje i ve výchově dětí a je primární příčinou jejich neúspěšnosti ve školách.
- 6) Významné ekonomické a sociální potíže. V deprivovaných územích dnes žije generace lidí, kteří ve svém životě nikdy legálně nepracovali. Pro život v podmínkách sociálního vyloučení je typická tzv. velkorodinná solidarita, která znamená na jedné straně pro sociálně vyloučené vysokou garanci pomoci, na straně druhé povinnosti k ní.
- 7) Vazba na rodinnou solidaritu a neúčast v dlouhodobých sociálních redistribučních systémech (např. v nemocenském a důchodovém pojištění) při práci načerno ohrožuje budoucnost sociálně vyloučených těžko řešitelnou chudobou.
- 8) Nevyhovující životní, hygienické a zdravotní prostředí. Sociálně vyloučené lokality jsou zpravidla v technicky a morálně zastaralém bytovém fondu, devastovaných bytech bez hygienických náležitostí, bez úpravy veřejných ploch apod. Dochází k častému přestěhovávaní, vystěhovávaní a sestěhovávaní (přelidnění bytů) osob z různých rodinných svazků. Nadměrný pohyb těchto osob vede mj. k nadměrné produkci domovního odpadu, který není dostatečným způsobem likvidován.
- 9) Vysoká kriminalita a delikvence. Se sociálním vyloučením souvisí zvýšený výskyt sociálně patologických jevů - problémy s gamblerstvím, návykovými látkami, alkoholismem, záškoláctvím, domácím násilím, prostitucí. Dochází k narušování občanského soužití, vznikají dětské gangy, tíživých životních situací zneužívají lichváři. Tyto jevy vyvolávají obranné aktivity u ostatní veřejnosti a vedou k sociální izolaci celé komunity.

Chrast

V obci Chrast u Chrudimi se nachází několik domů, jejichž obyvatele lze považovat za sociálně vyloučené. Tyto rodinné domy nevytvářejí jednu koncentrovanou sociálně vyloučenou lokalitu, nýbrž jsou rozptýlené po celé obci. Dohromady v nich žije asi 50 lidí, téměř výhradně romského etnika. Domy vlastní jejich obyvatelé, kteří nemají dostatek peněz na údržbu, takže jsou v poměrně špatném stavu. Obec nedisponuje volnými byty ani nepočítá s řešením ztráty bydlení místních sociálně vyloučených občanů. V

nedávné době zamezila vzniku ubytovny pro sociálně slabé, ve městě je však i nadále potenciál k provozování tohoto typu byznysu. Téměř všichni zdejší sociálně vyloučení jsou dlouhodobě nezaměstnaní, obec jim poskytuje pracovní příležitosti v rámci VPP. V obci nesídlí žádný poskytovatel sociálních služeb pro sociálně vyloučené, dojíždějí sem však zástupci o.s. Šance pro Tebe (TP, SAS) a Centra J. J. Pestalozziho, o. p. s. (OSP) z Chrudimi, kde sídlí další poskytovatelé služeb. Město zaměstnává jednoho terénního sociálního pracovníka a spolupracuje s dalšími aktéry na řešení problémů sociálně vyloučených. Děti ze sociálně vyloučených rodin navštěvují v polovině případů ZŠ vzdělávající podle RVP ZV, v polovině ZŠ vyučující podle RVP ZŠS.

Dle komentáře starostky a zástupce sociálních služeb jsou hlavními faktory vzniku SVL nezaměstnanost, nízká vzdělanost a bohužel špatně nastavený soc. systém za souběhu přirozené reprodukce, kdy dorůstající děti zakládají rodiny, nehledají si, zejména z finančních důvodů, samostatné bydlení a zůstávají ve společných domácnostech s rodiči nebo u příbuzných ve městě.

Hrochův Týnec

V obci Hrochův Týnec byly identifikovány tři sociálně vyloučené lokality. Ve všech případech se jedná o objekty v soukromém vlastnictví, které majitelé pronajímají sociálně slabým pobírajícím doplatek na bydlení. Celkem tyto tři lokality obývá asi 200 - 220 osob. Samospráva se obává, aby nedocházelo k další migraci lidí ohrožených sociálním vyloučením do soukromých objektů na území obce. I přes tento fakt však vedení Hrochova Týnce nemá vypracovanou strategii sociální integrace. Hlavním poskytovatelem sociálních služeb je občanské sdružení Šance pro Tebe, jež realizuje terénní program pro rodiny a nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Futur. Děti z lokalit navštěvují základní školu hlavního vzdělávacího proudu v obci, která spolupracuje s Centrem pro inkluzivní vzdělávání Hradec Králové. Základní zdravotní péče je dobře dostupná. V Hrochově Týnci není zřízena obecní policie, rovněž zde není stálá služebna PČR.

Od března je plánováno zahájení činnosti městské policie Hrochův Týnec, v současné chvíli probíhají organizační a přípravné činnosti, SVL je jedním z důvodů, proč Chrast s městskou policií spolupracuje. (podklady jsou v každoroční zprávě státní policie o kriminalitě za daný rok v lokalitě Chrast)

Luže

Romská komunita je výrazná i v Luži, přestože ji studie neuvádí. Odlišnost spočívá v komunikaci zástupců obce a soc. odboru s aktivními členy komunity, funguje zde LOLY RUŽA – romský taneční soubor a jeho vedoucí Ivan Červeňák má na spolupráci jak s městem, tak se sociálními službami zájem. Do budoucna je plánováno zapojení romského pracovníka do odborného sociálního poradenství. V Luži je podle počtů pana Červeňáka (romského koordinátora v Luži) 100 dospělých a 74 dětí, avšak jako SVL území označeno není.

Na území MAS SKCH působí i 3 asistenti prevence kriminality pod záštitou Městské policie Skuteč – Luže – Proseč včetně členů romské populace. Zatím nejasná je situace v obci Zaježdec vzhledem k vysoké nezaměstnanosti.

Příčiny vzniku a aktuální situace v uvedených lokalitách je popsána dle nejdéle zde působící Šance pro Tebe, o.s. <http://www.mas-skch.cz/strategie-sclld/vyjadreni-sance-pro-tebe/>

2.1.7 Bydlení

Stav domovního a bytového fondu odpovídá celkové situaci v České republice. Vzhledem ke skladbě a velikosti sídel většina obyvatel bydlí v rodinných domech v osobním vlastnictví. Menší část obyvatel bydlí v domech bytových. Obce a města na základě svých územních plánů disponují rozvojovými plochami především pro výstavbu rodinných domů, což koresponduje s okolní krajinou a historickým vývojem sídel.

Tab. 18 - Rodinné domy k 26. 3. 2011

Obec	Rodinné domy			Obec	Rodinné domy		
	počet	z toho obydlených	koef. obydlenosti (%)		počet	z toho obydlených	koef. obydlenosti (%)
Horka	197	138	70,05	Přestavlky	93	73	78,49
Hrochův Týnec	473	391	82,66	Rosice	440	353	80,23
Hroubovice	151	113	74,83	Řepníky	202	117	57,92
Chrast	978	800	81,80	Řestoky	165	142	86,06
Chroustovice	475	347	73,05	Skuteč	1252	946	75,56
Jenišovice	209	135	64,59	Střemošice	94	59	62,77
Leštinka	53	44	83,02	Trojovice	72	61	84,72
Lozice	64	41	64,06	Vrbatův Kostelec	165	111	67,27
Luže	881	609	69,13	Zaječice	351	305	86,89
Prosetín	256	194	75,78	Zaježdec	51	34	66,67
Předhradí	135	94	69,63	MAS SKCh	6757	5107	75,58

Zdroj dat: ČSÚ, 2012

V regionu MAS SKCH je celkem 6 757 rodinných domů, z nichž je obydlených pouze necelých 76%. Nejnižší koeficient obydlenosti vykazují především menší obce, které jsou navíc poměrně vzdálené od větších měst, což souvisí s migrací obyvatelstva do větších měst. Mezi tyto obce patří Řepníky, Střemošice, Jenišovice nebo Lozice. Naopak obce blízko města Chrudim, mezi které patří zejména Zaječice, Řestoky a Trojovice, vykazují vysokou hodnotu koeficientu a to více než 84%.

Tab. 19 - Právní užívání bytů v regionu MAS SKCH k 26. 3. 2011

Obec	Právní důvod užívání bytů				Celkem
	Vlastní dům	Osobní vlastnictví	Nájemní	Družstevní	
Horka	0	0	5	1	6
Hrochův Týnec	4	134	110	0	248
Hroubovice	0	0	0	0	0
Chrast	0	66	126	16	208
Chroustovice	2	11	35	14	62
Jenišovice	0	5	1	0	6
Leštinka	0	0	1	0	1
Lozice	0	0	0	0	0
Luže	2	41	145	4	192
Prosetín	2	23	18	0	43
Předhradí	0	6	15	0	21
Přestavky	0	0	0	0	0
Rosice	3	36	21	8	68
Řepníky	0	5	1	4	10
Řestoky	0	0	0	0	0
Skuteč	3	410	324	40	777
Střemošice	0	0	0	0	0
Trojovice	0	0	0	0	0
Vrbatův Kostelec	0	0	4	1	5
Zaječice	0	5	10	0	15
Zájezdec	0	2	2	0	4
MAS SKCh	16	744	818	88	1666

Zdroj dat: ČSÚ, 2012

V regionu MAS SKCH je celkem 1666 bytů, z nichž největší počet bytů je nájemních a to 818. Velkou mírou jsou také zastoupeny byty v osobním vlastnictví a to celkem 744. Pro zvýšení atraktivity života v regionu je proto důležité zajistit jak odpovídající občanskou infrastrukturu a její dostupnost, tak podmínky pro moderní rodinné bydlení v těsné návaznosti na dostatek pracovních příležitostí.

2.1.8 Vzdělávání, školství

Obce jsou zřizovateli mateřských, základních a uměleckých škol na území MAS. Zřizovatelem středních škol je Pardubický kraj.

Střední školy a učiliště, v Pardubicích i univerzita, se nacházejí v krajském městě Pardubice nebo ve městech Hlinsko, Skuteč, Chroustovice, Litomyšl, Vysoké Mýto a Chrudim. Jsou v dosahu autobusové dopravy pro veškerou mladou populaci regionu MAS.

Na území MAS SKCH je v provozu 12 mateřských škol a 12 základních škol (blíže tab. 20).

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Tab. 20 - Přehled škol v území MAS (v obcích s min. 1 zařízením) rok 2013

Obec název	MŠ	ZŠ	SŠ, gymnázium	SOU	ZUŠ	z toho speciální ZŠ / se spec. třídami
Hrochův Týnec	1	1	0	0	0	2
Chrast	1	1	0	0	1	0
Chroustovice	1	1	0	1	0	0
Luže	1	1	0	0	1	0
Prosetín	1	1	0	0	0	0
Předhradí	1	0	0	0	0	0
Přestavky	0	1	0	0	0	0
Rosice	1	1	0	0	0	0
Řepníky	1	0	0	0	0	0
Řestoky	1	0	0	0	0	0
Skuteč	3	4	1	0	1	1
Zaječice	0	1	0	0	0	0
MAS SKCh	12	12	1	1	3	3

Zdroj dat: MOS, 2014

Střední školy a gymnázia

Gymnázium suverénního řádu maltézských rytířů Skuteč

- osmileté všeobecné studium pro absolventy 5. tříd ZŠ do primy gymnázia a absolventy 9. tříd ZŠ do kvinty gymnázia
- jediná církevní škola na území SO ORP Chrudim
- obor Bezpečnostně právní činnost

Střední odborná učiliště

Odborné učiliště Chroustovice

- technické obory – zámečnický, autoopravář, truhlář, zedník, opravář, tesař
- gastronomické obory – cukrář, kuchař, pekař
- obory služeb – prodavač, pečovatelka, módní dekorátérka
- zahradnické obory – chovatel zvířat, zahradník, aranžér květin

Speciální základní školy

Speciální základní škola Skuteč

- pro žáky 1. - 9. tříd
- Speciálně pedagogické centrum – psychoped – etoped, psycholog, logoped – surdoped

Speciální základní škola Hrochův Týnec

- 2 speciální třídy

Základní školy

Ve většině škol na území MAS je kapacita základních škol vyhovující. V menších obcích jsou základní školy zastoupeny většinou malotřídkami prvního stupně. Je důležité tyto školy udržet kvůli malým dětem, které by jinak musely dojíždět do měst. Další důvod, proč by měly být malotřídní školy zachovány je, že nabízejí dětem prvního stupně individuální přístup, který je u větších škol přes všechnu snahu omezený, nicméně pro rozvoj znalostí i schopností malého dítěte nezastupitelný.

Vybavenost základních škol

Základní školy mají také zřízené **školní družiny**. Všechny ZŠ disponují svou školní družinou a jejich kapacita je plně vyhovující potřebám žáků, krom jediné v Luži, kde bylo v minulosti potřeba navýšit kapacitu o 30 míst. Tento problém byl ve školním roce 2014/2015 vyřešen Kroužkovou družinou.

Školní jídelny

Základní školy mají i svoji vlastní školní jídelnu. Tyto školní jídelny jsou často z ekonomických důvodů využívány i pro stravování místních obyvatel.

Možnost využívání škol mimo školní vyučování

Většina školních budov je vhodná i k dalšímu využití mimo dobu školního vyučování. V odpoledních hodinách jsou ve školách provozovány školní družiny. Prostory školy jsou využívány často i k dalším činnostem, např. kroužky, kulturní akce a další. V některých školách se uvažuje o možnosti zřídit i univerzity 3. věku pro seniory, pořádat zde nejrůznější večerní kurzy nebo zřídit rodičovská centra. Vzhledem k potřebě posilování komunitního života v území jsou uvedené aktivity vítány a podporovány.

Ukázkou využití budovy základní školy je Rodinné centrum Hrošici v Hrochově Týnci, které je umístěno v budově základní umělecké školy (dříve mateřské školy).

Kapacita základních škol, školních družin a jídelen

Tab. 21 - Kapacita základních škol, školních družin a jídelen

Obec název	Kapacita ZŠ	Průměrná naplněnost (2012/2013)	Kapacita školní družiny	Kapacita školní jídelny	Kapacita kuchyně ve škol. jídelnách
Hrochův Týnec	455	308	56	220	340
Chrast	510	405	50	300	480
Chroustovice	250	134	30	200	270
Luže	500	232	75	360	450
Prosetín	220	118	60	119	260
Rosice	250	123	25	120	400
Řepníky	25	25	25	60	60
Skuteč	910	599	166	560	782
Zaječice	100	70	30	72	72
MAS SKCh	10830	6917	517	2011	3114

Zdroj dat: MOS, 2014; vlastní šetření MAS, 2015

Celkově lze zhodnotit kapacitu základních škol jako dostačující, neboť je naplněna z necelých 64%.

Mateřské školy

V posledních letech rostl počet dětí v mateřských školkách v obcích, což je dáno migrací lidí produktivního věku, kteří buď mají malé děti, nebo si ve vesnické oblasti chtějí založit rodinu a obce se tak snaží vyhovět rozšiřováním kapacity, popřípadě podporou alternativních forem péče o děti – rodinná centra. Tato problematika je řešena navyšováním kapacit stávajících mateřských škol, například budováním nových tříd. Kapacita MŠ je naplněna z 95%.

Tab. 22 - Kapacita mateřských škol

Obec	Kapacita školek (max. dětí)	Počet dětí (2012/2013)	Obec	Kapacita školek (max. dětí)	Počet dětí (2012/2013)
Hrochův Týnec	100	100	Rosice	56	56
Chrast	163	138	Řepníky	25	25
Chroustovice	60	56	Řestoky	30	30
Luže	100	100	Skuteč	181	180
Prosetín	56	47	MAS SKCh	796	757
Předhradí	25	25			

Zdroj dat: MOS, 2014; vlastní šetření MAS, 2015

Potřeby mateřských a základních škol

Potřeby mateřských škol podle vlastního šetření MAS (2015)

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

- Rekonstrukce elektroinstalace, obnova spotřebičů
- Oprava střechy, sklepů
- Zateplení budov
- Technické pomůcky pro výuku dětí
- Vybudování tělocvičen a hřišť

Potřeby základních škol podle vlastního šetření MAS (2015)

- Odborné učebny, kabinety, zázemí tělocvičny
- Venkovní přírodní učebna
- Zastřešené stání pro kola
- Rekonstrukce půdních prostor
- Zateplení budov, výměna oken
- Rekonstrukce WC
- Vybudování učeben v půdních prostorech
- Vybavení školní kuchyně
- Kamerový systém do šaten
- Vybavení počítačových učeben
- Vybavení školních družin
- Vybudování a rekonstrukce hřišť

Z místního šetření v základních a mateřských školách v roce 2015 vyplývá, že rekonstrukci ZŠ by uvítalo 82% škol a připojení WIFI 91%. V hodnotách nad 50% potřeby se nachází i zrealizování projektů knihoven (64%) nebo vybudování jídelen (55%) – zde však platí, že potřeby uvádějí pouze ZŠ, které těmito projekty nedisponují. U mateřských škol se jako nejvyšší prioritou potřeb stává samotná vybavenost MŠ. Vzhledem k aktuálním trendům ve vzdělávání (jak vyplynulo i s diskusí mezi pedagogy a vzdělávací komisí) bude tedy významnou otázkou i vůbec přístup k předškolnímu vzdělávání ve vztahu k otázkám začleňování a usnadnění přechodu na školy základní. Základní školy naopak vnímají potřebu posílení odborných učeben jak v úzké návaznosti na kvalitu výuky, tak v souvislosti s úrovní vzdělanosti v území, s možností rekvalifikací a celoživotního a zájmového vzdělávání.

Mateřská centra

Mateřská centra v České republice nespádají pod zákon o školských zařízeních ani nespádají do systému sociálních služeb dle zákona o sociálních službách. Do budoucna je žádoucí minimálně zachovat a ideálně rozšířit aktivity mateřských center a jejich přeměnu např. v komunitní centra zapojená do preventivních služeb bez aspirací na poskytování registrované sociální služby.

Rodinné centrum Hrošici, Hrochův Týnec

Hlavní činností sdružení je provozování Rodinného centra (dále jen RC) – prostoru, který má sloužit ke vzájemnému setkávání se rodičů a dětí, především maminek na rodičovské dovolené. Malým dětem poskytne nabídka možnost setkat se s jejich vrstevníky a hrát si jinak než doma. RC nabízí dětem

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

připravený program, zaměřený na rozvoj dětské osobnosti v různých oblastech (motorika, myšlení, řeč, smysly i charakterové vlastnosti).

Rodinné centrum DaR Luže

RC DaR bylo otevřeno v červenci 2010 a jeho provozovatelem je Oblastní charita Pardubice ve spolupráci s městem Luže, ale hlavně s maminkami, které se na provozu centra a jeho pestrém programu aktivně podílí. Mateřské centrum je určeno pro všechny. Jak pro rodiče (i tatínky) s dětmi, tak pro babičky, dědy, tety i strejdy. Zkrátka pro všechny, kteří si chtějí se svými ratolestmi trochu pohrát mezi ostatními. Věk dětí ani bydliště vůbec nerozhoduje.

Škola se speciálními vzdělávacími potřebami

Na území MAS SKCH je jedna mateřská a základní škola při zdravotnickém zařízení. Nachází se v Hamzově odborné léčebně pro děti a dospělé v Luži – Košumberku a jejím zřizovatelem je Pardubický kraj.

Vzdělávání úředníků

Vzdělávání by se nemělo týkat jen dětí a studentů, ale i úředníků a zastupitelů na obecních úřadech. Myšlenkou MAS SKCH je proškolení pracovníků na úřadech a zastupitelů s ohledem na volební období, resp. zabývat se problematikou nad rámec tohoto období, aby se jednalo minimálně o střednědobé myšlení. To nelze bez adekvátní znalosti principů a procesů strategického plánování, které se ukazuje jako nezbytné ve většině oblastí života v území. Cílem MAS je uvedené umožňovat a podporovat.

2.1.9 Podnikání, výroba, zaměstnanost

Podnikání a výroba

Region patří do NUTS II Severovýchod. Ten je znám svou významnou a tradiční průmyslovou Region se rozkládá nedaleko centra Pardubického kraje, východním až jihovýchodním směrem. Tato poloha je výhodná zejména pro rozvoj sekundárního sektoru. Do budoucna je nutné dbát na kvalitu a zejména šíři dopravní a technické infrastruktury, což je podmínkou pro úspěšný rozvoj regionu. Dále je nutné podporovat subjekty malého a středního podnikání, neboť ty představují hybnou sílu v ekonomickém rozvoji území ve venkovských oblastech a na malých městech. Díky své různorodosti vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, a tím zajišťují dynamiku trhu, širší poptávku a nabídku.

Tab. 23 - Počet registrovaných a aktivních podniků na území MAS SKCH k 31. 12. 2014

Obec	Registrované podniky			Obec	Registrované podniky		
	počet	z toho aktivních			počet	z toho aktivních	
		absolutní	relativní (%)			absolutní	relativní (%)
Horka	90	52	57,78	Přestavlky	43	31	72,09

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Hrochův Týnec	387	212	54,78	Rosice	250	132	52,80
Hroubovice	67	44	65,67	Řepníky	65	31	47,69
Chrast	613	355	57,91	Řestoky	96	54	56,25
Chroustovice	256	133	51,95	Skuteč	1077	649	60,26
Jenišovice	79	40	50,63	Střemošice	42	23	54,76
Leštinka	35	20	57,14	Trojovice	47	33	70,21
Lozice	34	21	61,76	Vrbatův Kostelec	73	43	58,90
Luže	492	274	55,69	Zaječice	204	113	55,39
Prosetín	163	98	60,12	Zájezdec	18	8	44,44
Předhradí	86	50	58,14	MAS SKCh	4217	2416	57,29

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Na území MAS SKCH je celkem 4 217 registrovaných podniků, ale pouze 2 416 je aktivních, což představuje asi 57%. Nevyšší počet registrovaných aktivních podniků eviduje město Skuteč (649), naopak nejméně obec Leštinka – pouhých 20.

Tab. 24 - Aktivně podnikající fyzické osoby na území MAS SKCH k 31. 12. 2014

Obec	Fyzické osoby			
	počet	z toho dle ŽL	z toho bez ŽL	z toho v zemědělství
Horka	36	30	5	1
Hrochův Týnec	174	145	24	5
Hroubovice	37	36	1	0
Chrast	299	262	33	4
Chroustovice	101	83	13	5
Jenišovice	37	27	6	4
Leštinka	17	15	1	1
Lozice	15	13	1	1
Luže	226	192	23	11
Prosetín	82	71	8	3
Předhradí	43	37	5	1
Přestavlky	26	21	3	2
Rosice	107	93	12	2
Řepníky	24	20	1	3
Řestoky	46	42	2	2
Obec	Fyzické osoby			
	počet	z toho dle ŽL	z toho bez ŽL	z toho v zemědělství

Skuteč	546	478	49	19
Střemošice	18	11	3	4
Trojovice	30	25	2	3
Vrbatův Kostelec	38	29	5	4
Zaječice	97	83	10	4
Zájezdec	6	5	1	0
MAS SKCh	2005	1718	208	79

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Na území MAS SKCH evidujeme k 31. 12. 2014 celkem 2005 aktivně podnikajících fyzických osob. Z celkového počtu 2005 je 1718 fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, 208 osob podnikajících dle jiného než živnostenského zákona a 79 fyzických osob podnikajících v zemědělství.

Na živnostenský list podniká nejvíce obyvatel ve městech: Skuteč (478), Chrast (262) a Luže (226); a nejméně v obci Zájezdec (6). V zemědělství podniká nejvíce osob opět ve Skutči (19) a v Luži (11). Nulovou hodnotu má obec Zájezdec, v Hroubovicích nově vzniká koží farma a je plánováno další rozšíření podnikání.

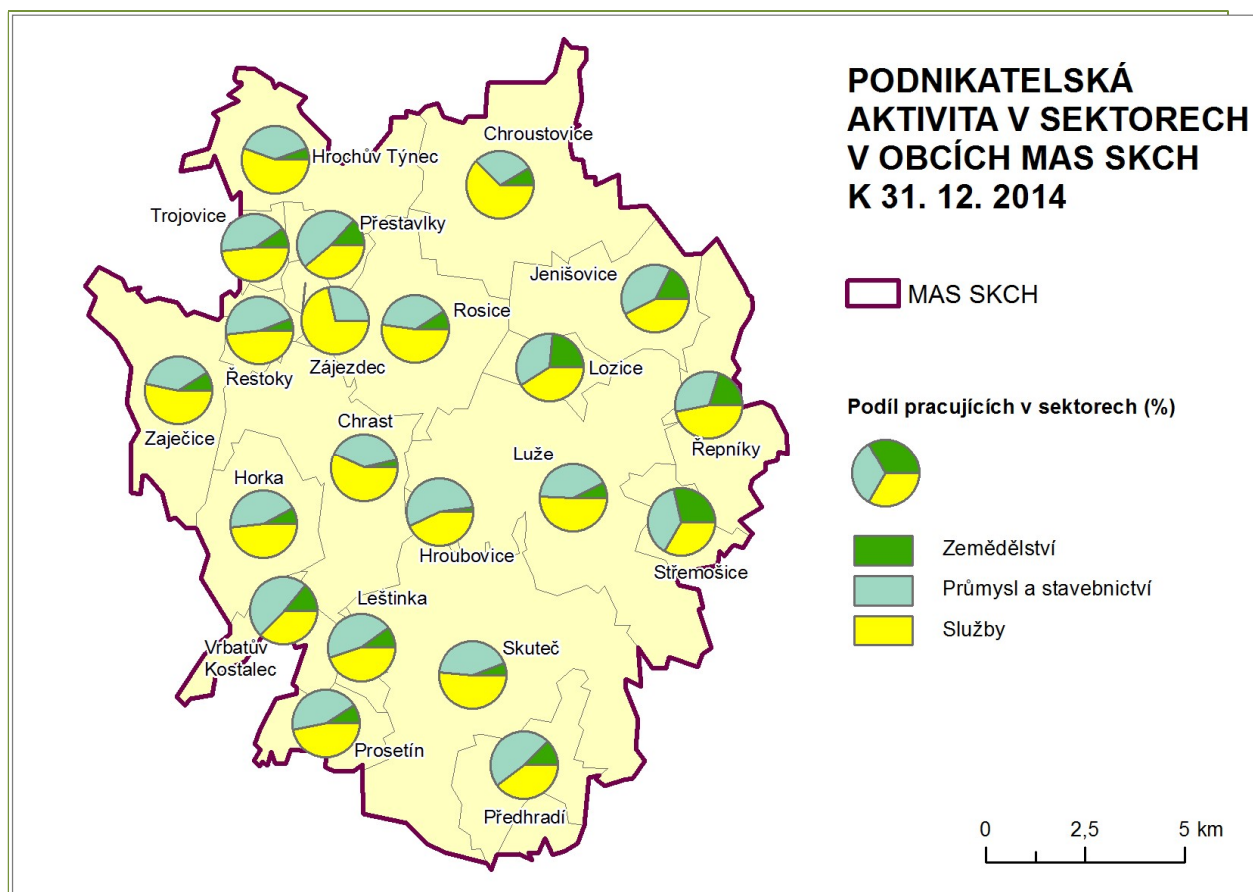
Tab. 25 - Aktivně podnikající právnické osoby na území MAS SKCH k 31. 12. 2014

Obec	Právnické osoby			
	počet	z toho obchodní společnosti	z toho akciové společnosti	z toho družstva
Horka	12	12	0	0
Hrochův Týnec	19	19	0	0
Hroubovice	4	4	0	0
Chrast	41	38	2	1
Chroustovice	17	14	2	1
Jenišovice	1	1	0	0
Leštinka	2	2	0	0
Lozice	4	2	1	1
Luže	25	23	1	1
Prosetín	8	8	0	0
Předhradí	3	2	0	1
Přestavlky	4	3	1	0
Rosice	13	11	1	1
Řepníky	4	3	1	0
Řestoky	6	5	1	0
Obec	Právnické osoby			

	počet	z toho obchodní společnosti	z toho akciové společnosti	z toho družstva
Skuteč	74	69	4	1
Střemošice	3	3	0	0
Trojovice	1	0	0	1
Vrbatův Kostelec	1	1	0	0
Zaječice	10	9	0	1
Zájezdec	0	0	0	0
MAS SKCh	252	229	14	9

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Na území MAS SKCH evidujeme k 31. 12. 2014 celkem 252 aktivně podnikajících právnických osob. Z celkového počtu 252 je 229 obchodních společností, 14 akciových a 9 družstev.

Obr. 8 - Podnikatelská aktivita v sektorech v obcích k 31. 12. 2014

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Na území MAS SKCH se podnikatelské subjekty specializují především na oblast průmyslu (479), stavebnictví (477), velkoobchod, maloobchod, oprava a údržby motorových vozidel (380). Naopak je nejméně v regionu zastoupena oblast týkající se činnosti v oblasti informační a komunikační činnosti (15), činnosti v oblasti nemovitostí (17) a administrativní a podpůrné činnosti (19).

Poměrně ve velké míře je zde zastoupena také oblast zemědělství, lesnictví a rybářství. Tato oblast je pro rozvoj regionu MAS SKCH neméně důležitá. MAS SKCH si uvědomuje potřeby samostatných zemědělců nebo zemědělských společností. V rámci operačních programů se právě zemědělcům bude věnovat – jedná se o rozvoj technické vybavenosti (např. vybavení porážky, stroje na sklizeň nebo míchačky).

Z významných zemědělských organizací v území:

- ALA, a. s. Řepníky
- AGRO JENIŠOVICE a. s.
- Chroustovická a. s.
- MILZA zemědělské družstvo
- Zemědělská společnost Luže a. s.
- Zemědělské družstvo Předhradí
- Zemědělské družstvo Rosice u Chrasti
- ZEPO, akciová společnost Leština

Nejvýznamnějšími místními zaměstnavateli jsou:

- Hamzova léčebna, Luže - Košumberk
- Východočeské plynárenské strojírny, s. s. Rosice u Chrasti
- Zemědělské družstvo Rosice u Chrasti
- Zemědělská společnost Luže, a. s.
- Alfa 3, s.r.o., Luže
- Město Skuteč
- SeniorCentrum Skuteč
- Dýha, s.r.o. Chrast

Tab. 26 - Přehled zaměstnavatelů v jednotlivých obcích (nejen se sídlem na území MAS SKCH) rok 2015

Obec	Zaměstnavatelé
Horka	nejsou
Hrochův Týnec	NIKA Chrudim, FRAMEX H.Týnec, OZM research, ELPO H.Týnec, GOLDSTAV H. Týnec, BW zámečnictví
Chrast	UNISTAV Chrast, Dřevotvar Chrast, Klupka O.s.k., ARCA Chrast, KMZ ocelové konstrukce, MP servis

Chroustovice	S a Ř, CH KOVO, Odborné učiliště Chroustovice, ZŠ a MŠ Chroustovice
Obec	Zaměstnavatelé
Jenišovice	Agro Jenišovice, a.s.
Leštinka	Cepl - autodoprava a zemní práce, Novotný - autodoprava
Lozice	nejsou
Luže	Hamzova léčebna, Alfa 3 Luže, Zemědělské družstvo Luže, Staver, Město Luže, Česká pošta, Jednota SD Hlinsko
Prosetín	Arex, Sates Čechy, SaD strojírna Prosetín, s.r.o.
Předhradí	Domov na hradě Rychumburk, Zemědělské družstvo Předhradí
Přestavlky	AGRO Přestavlky a.s.
Rosice	ZD Rosice (člen MAS), Východočeské plynárenské strojírně, Základní škola
Řepníky	Ala a. s. Řepníky
Řestoky	MICHOW EASY a.s. KESA, s.r.o.
Skuteč	Město Skuteč, SEKO Skuteč, spol. s r.o., DialogNet, s.r.o., Votava CZ, s.r.o. SKOS, s.r.o., FORPLAST SKUTEČ, s.r.o., GRANO Skuteč, spol. s r.o. , Oldřich Čejka, Česká pošta, Jednota SD Hlinsko, Glossus, Tesco, ČEZ,
Střemošice	Pila Střemošice
Trojovice	nejsou
Vrbatův Kostelec	nejsou
Zaječice	MILZA zemědělské družstvo Zaječice, Forreus s.r.o., Bleha a synové s.r.o.
Zájezdec	nejsou

Zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015

V regionu MAS SKCH je větší počet zaměstnavatelů zaměstnávajících menší počet zaměstnanců (méně než 50). Na základě této informace se členové MAS SKCH shodli na potřebě podpory zvyšování zaměstnanosti a potřebě systematické komunikace s uvedenými zaměstnavateli. Mezi největšího zaměstnavatele v celém regionu MAS SKCH patří Hamzova odborná léčebna pro děti a dospělé v Luži, která v současné době zaměstnává 530 zaměstnanců. Ředitel léčebny MUDr. Václav Volejník, CSc. již aktivně spolupracuje v rámci zdravotní i sociální komise MAS a podobným způsobem plánuje MAS nastavit spolupráci všech zaměstnavatelů v regionu, např. formou vzniku samostatné komise. Velký počet zaměstnanců je také v oblasti zemědělství. Jednou z výhod regionu je rozmanitost oborů – zdravotnictví, zemědělství, průmysl, stavebnictví. Nevýhodou je naopak absence větších stabilních firem pro odborné profese.

Projekt České sociální podnikání

Definice: Sociální podnikání jsou podnikatelské aktivity prospívající společnosti a životnímu prostředí. Hraje důležitou roli v místním rozvoji a často vytváří pracovní příležitosti pro osoby se zdravotním, sociálním nebo kulturním znevýhodněním. Zisk je z větší části použit pro další rozvoj sociálního podniku. Pro sociální podnik je stejně důležité dosahování zisku i zvýšení veřejného prospěchu.

Principy sociálního podniku jsou sociální, ekonomický a environmentální a místní prospěch. Oblast působení sociálních podniků je široká, např. bezpečnost, finanční služby, pohostinství a ubytování, textilní služby až po drobnou průmyslovou výrobu.

Společenská prospěšnost se týká oblasti životního prostředí a ekologie, rozvoje místního společenství, oblasti rovných příležitostí (zejména zaměstnávání znevýhodněných), sociální oblasti (poskytování sociálního poradenství a sociální pomoci, např. znevýhodněným zaměstnancům), kulturní oblasti a jiných. Cílovými skupinami sociálních podniků jsou lidé se zdravotním postižením, mládež a mladí dospělí v obtížné životní situaci, lidé bez přístřeší a po výkonu trestu, lidé se závislostmi, etnické menšiny, dlouhodobě nezaměstnaní, lidé pečující o rodinné příslušníky, a další.

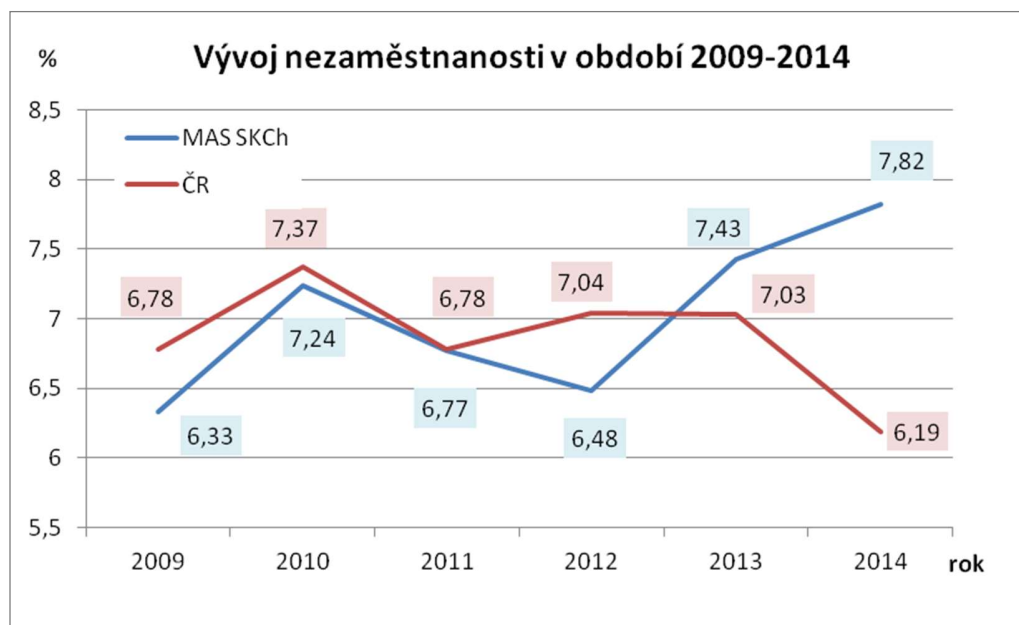
Na území MAS SKCH se žádný sociální podnik nenalézá, avšak v okresním městě Chrudim jsou dvě pobočky sociálního podniku

- Rytmus Chrudim, o.p.s. – provozuje úklidové služby; pomáhá lidem v produktivním věku se zdravotním postižením nebo sociálním znevýhodněním

(Zdroj dat: České sociální podnikání, 2015)

Zaměstnanost

Míra nezaměstnanosti i počet uchazečů o místo v obcích regionu MAS SKCH je poměrně stabilní a odpovídá celostátnímu průměru.

Obr. 9 - Vývoj nezaměstnanosti v období 2009 - 2014

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Do roku 2011 byla nezaměstnanost v regionu mírně pod celostátním průměrem. Od roku 2012 je nezaměstnanost v regionu mírně nad celostátním průměrem. Jedná se o dopad ekonomické recese.

Tab. 27 - Vývoj nezaměstnanosti v jednotlivých obcích MAS SKCH v roce 2014

Obec	Nezaměstnanost	Počet nezaměstnaných	Počet nezaměstnaných absolventů	Počet nezaměstnaných déle než 12 měsíců	Nezaměstnaní déle než 12 měsíců
Horka	9,9%	28	1	4	14,0%
Hrochův Týnec	11,1%	156	11	81	52,0%
Hroubovice	10,8%	26	1	6	23,0%
Chrast	9,6%	204	6	76	37,0%
Chroustovice	8,6%	78	3	36	46,0%
Jenišovice	2,8%	9	0	2	22,0%
Leštinka	7,2%	8	0	0	0,0%
Lozice	8,5%	10	0	2	20,0%
Luže	5,9%	107	3	30	28,0%
Prosetín	6,8%	41	1	11	27,0%
Předhradí	7,3%	21	1	2	9,0%
Přestavlky	7,8%	13	0	5	38,0%
Rosice	7,7%	71	3	25	35,0%
Řepníky	4,5%	12	1	2	17,0%
Řestoky	5,4%	17	1	8	47,0%
Skuteč	6,5%	233	11	58	26,0%
Střemošice	1,7%	5	2	1	20,0%
Trojovice	13,7%	17	1	8	47,0%
Vrbatův Kostelec	8,3%	20	1	5	25,0%
Zaječice	8,1%	59	1	23	39,0%
Zájezdec	12,0%	11	1	6	55,0%

MAS SKCh	7,8%	1146	49	391	29,9%
-----------------	-------------	-------------	-----------	------------	--------------

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Obce s velmi nízkou mírou nezaměstnanosti v regionu (pod 5%), mezi které patří Střemošice (1,7%), Jenišovice (2,8%) a Řepníky (4,5%), se nacházejí v těsné blízkosti větších měst.

Co se týká větších obcí v regionu MAS SKCH (nad 1000 obyvatel), zde jsou velké rozdíly v míře nezaměstnanosti. Nejnížší míru nezaměstnanosti vykazují města Skuteč a Luže, což je způsobeno přítomností velkých zaměstnavatelů v těchto městech. Je zde také nízké procento nezaměstnaných déle než 12 měsíců. Naopak velkou míru nezaměstnanosti vykazují města Chrast a Hrochův Týnec a obce Horka a Hroubovice. Zde je vysoká nezaměstnanost způsobena absencí větších zaměstnavatelů a dále také početnou romskou komunitou, což se odráží i v procentech dlouhodobě nezaměstnaných, které je poměrně vysoké.

K 31. 7. 2015 činil počet nezaměstnaných v okrese Chrudim 3 581 osob. Na poptávkové straně trhu práce bylo evidováno 949 volných pracovních míst, na jedno volné pracovní místo pak připadalo 3,8 uchazeče. Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu činil 4,9 %.

Tab. 28 - Vývoje nezaměstnanosti k 31. 7. 2015 pro Pardubický kraj

Ukazatel	stav k		
	31. 7. 2014	30. 6. 2015	31. 7. 2015
uchazeči o zaměstnání	4 679	3 451	3 581
volná pracovní místa	507	968	949
počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	9,2	3,6	3,8
podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v %	6,4	4,7	4,9

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Na poptávkové straně trhu práce bylo k 31. 7. 2015 evidováno celkem 949 volných pracovních míst. V porovnání s předchozím měsícem počet volných míst klesl o 19 míst, tj. o 2,0 %. Volná místa jsou nabízena zejména v odvětví strojírenství, stavebnictví, obchodu a služby. Počet uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo vzrostl z hodnoty 3,6 na hodnotu 3,8 uchazeče.

Tab. 29 - Rekvalifikace k 31. 7. 2015 pro Pardubický kraj

Ukazatel	stav k		
	31. 7. 2014	celkem od počátku roku	31. 7. 2015
počet uchazečů zařazených v rekvalifikaci	3	181	7

počet uchazečů zařazených ve „zvolené rekvalifikaci“	7	49	4
příspěvek na zapracování	5	0	0
překlenovací příspěvek	0	0	0
OSVČ	16	16	26

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Rekvalifikaci se zúčastnilo od začátku roku 2015 celkem 230 osob, úřad práce podpořil příspěvkem na zaměstnání 16 OSVČ.

Na základě dat Úřadu práce ČR Kontaktního pracoviště Skuteč je největší zájem o rekvalifikace v oblasti svařování, řidičských oprávnění, výpočetní techniky, manipulace s vysokozdvizným vozíkem. Dále v oblasti sociálních služeb, účetnictví a daňové evidence.

Nejčastěji jsou rekvalifikováni klienti vyučení, kteří z nějakého důvodu nemohou vykonávat své řemeslo, dále klienti se základním vzděláním a bez vzdělání. Méně často klienti se středním a vyšším vzděláním. Přesná čísla nejsou sledována. Dle informací zaměstnanců UP Chrudim byl výrazný nárůst žádostí o různé dávky hmotné nouze mezi obdobím 2011-2014.

Tab. 30 - Tok nezaměstnanosti ve vybraných měsících

Ukazatel	Celkové počty v měsících		
	Červenec 2014	červen 2015	Červenec 2015
nově evidovaní uchazeči o zaměstnání	657	399	592
vyřazení uchazeči o zaměstnání	566	584	462
nově nahlášená a uvolněná pracovní místa	156	199	200
zrušená a obsazená volná místa	174	150	219

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Tab. 31 - Nová pracovní místa vytvořená v rámci APZ

Ukazatel	stav k		
	31.7.2014	celkem od počátku roku	31.7.2015
veřejně prospěšné práce	394	384	405
společensky účelná pracovní místa – vyhrazení	149	260	155
chráněná pracovní místa (zřízení)	29	10	45
chráněná pracovní místa - vymezená	582	109	577
projekty ESF OP LZZ – cílené programy (RIP)	60	xx	xx

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Projekty ESF – RIP odborná praxe mladých do 30 let	57	20	41
--	----	----	----

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Pozn.: xx od roku 2015 jsou projekty „ESF OP LZZ – cílené programy“ zahrnuty do ostatních nástrojů APZ

APZ = Aktivní politika zaměstnanosti (v našem případě v okrese Chrudim)

Realizací projektů aktivní politiky zaměstnanosti bylo pro uchazeče o zaměstnání, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči, od počátku roku 2015 vytvořeno 674 nových pracovních míst, vymezeno bylo 109 chráněných pracovních míst.

Tab. 32 - Počet uchazečů (zaměst.) podpořených prostřednictvím APZ

Ukazatel	stav k		
	31.7.2014	celkem od počátku roku	31.7.2015
počet uchazečů zařazených v rekvalifikaci	3	181	7
počet uchazečů zařazených ve „zvolené rekvalifikaci“	7	49	4
příspěvek na zapracování	5	0	0
překlenovací příspěvek	0	0	0
OSVČ	16	16	26

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Rekvalifikací se zúčastnilo od začátku roku 2015 celkem 230 osob, úřad práce podpořil příspěvkem na zaměstnání 16 OSVČ.

Tab. 33 - Počet volných míst (30 a více) v okrese Chrudim k 31. 7. 2015

CZ-ISCO	Název profese	Počet VM
722	Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	114
833	Řidiči nákladních automobilů, autobusů a tramvají	64
932	Pomocní pracovníci ve výrobě	53
711	Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby	45
721	Slévači, svářeči a příbuzní pracovníci	36
821	Montážní dělníci výrobků a zařízení	33

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Tab. 34 - Uchazeči o zaměstnání (80 a více) v okrese Chrudim k 31. 7. 2015

CZ-ISCO	Název profese	Počet VM
522	Provozovatelé malo. a velko. prodejen, prodavači	275
411	Všeobecní administrativní pracovníci	239
932	Pomocní pracovníci ve výrobě	223
711	Řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby	115
541	Pracovníci v oblasti ochrany a ostražky	104
911	Uklízeči a pomocníci v domácn., hotelích, admin., průmysl. objektech	97
722	Kováři, nástrojaři a příbuzní pracovníci	84
832	Řidiči motocyklů a automobilů (kromě nákladních)	84
531	Pracovníci péče o děti, asistenti pedagogů	80

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Tab. 35 - Vývoj počtu uchazečů pečujících o dítě do 15 let,
ženy těhotné, kojící a matky do 9 měsíců po porodu (roky 2013 a 2014)

Okresy Pardubického kraje	Uchazeči pečující o dítě - stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2013	31. 12. 2014	31. 12. 2013	31. 12. 2014
okres Chrudim	623	713	618	709
okres Pardubice	247	647	245	643
okres Svitavy	664	865	652	819
okres Ústí nad Orlicí	1 203	1 222	883	890
Pardubický kraj	2 727	3 447	2 398	3 061

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

Na základě vysokého počtu nezaměstnaných žen v aktivním věku v regionu MAS SKCH, přičemž tento trend kopíruje situaci v okrese Chrudim, se rozhodla MAS SKCH zařadit zaměření dopadu projektu na tyto ženy jako své preferenční kritérium.

Uchazeči se zdravotním postižením

Uchazeči se zdravotním postižením tvořili 14,5 % ze všech osob evidovaných k 31. 12. 2014 v Pardubickém kraji, v průběhu roku 2014 pak průměrně 14,2 %. Nejvyšší podíl osob se ZP na celkovém počtu uchazečů byl v závěru roku zaznamenán v okrese Chrudim (17,4 %), nejnižší v okrese Pardubice (10,7 %). Ženy tvořily nadpoloviční většinu – k 31. 12. 2014 a zaujímaly 51,4 % z celkového počtu uchazečů se ZP. Ke sledovanému datu připadalo na jedno volné místo 11,1 osob se ZP, což se shodovalo s průměrem za celý rok 2014.

Zdravotní postižení, převažující základní nebo střední odborné vzdělání, vyšší věk a nízký počet vhodných volných míst patří mezi hlavní příčiny dlouhodobé evidence osob se ZP v kraji. Průměrná délka

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

evidence uchazečů evidovaných k 31. 12. 2014 činila 1,6 let, průměrná délka evidence osob se ZP 3 roky, tedy téměř dvakrát tolik.

Tab. 36 - Vývoj nezaměstnanosti dle skupin ohrožených sociálním vyloučením (vybrané roky)

Datum	celkem	ženy	OZP	mladiství, absolventi	evidence delší než 5 měsíců
Chrudim					
31. 12. 2012	3 136	1 492	421	278	1 640
31. 12. 2013	3 470	1 645	462	291	1 999
31. 12. 2014	3 031	1 441	466	195	1 704
Skuteč					
31. 12. 2012	743	303	92	93	295
31. 12. 2013	704	256	78	67	294
31. 12. 2014	579	224	82	34	209

Zdroj dat: Měsíční krajská statistika pro média okres Chrudim 7/2015

S ohledem na vysoký počet osob ohrožených sociálním vyloučením, ať se jedná o osoby se zdravotním postižením, ženy po mateřské dovolené nebo osoby dlouhodobě evidované na Úřadu práce, se nabízí otázka, jak tyto skupiny podporovat při hledání práce. Myšlenkou MAS SKCH je zavedení terénních sociálních služeb v území a vybudování komunitního centra např. se zázemím pro dluhové poradenství. Jiným impulsem může být vybudování a především podpora mateřských center či začleňování osob se zdravotním postižením, např. nová pracovní místa v regionálních podnicích na základě znalosti místní poptávky i nabídky.

Uchazeči o zaměstnání - azylanti + ženy po mateřské / rodičovské dovolené

Úřad práce evidoval k 7/2015 2 azylanty a 48 žen po mateřské nebo rodičovské dovolené jako uchazeče o zaměstnání.

Potřeby v MAS SKCH dle vlastního šetření

Z šetření MAS SKCH v jednotlivých obcích vyplývá, že nejvíce obcí (12 a 10) potřebuje vytvořit nová pracovní místa a zároveň jejich podporu pro vznik.

Tab. 37 - Typy služeb

Typ služby	Počet obcí
Vytváření nových pracovních míst	12

Podpora umístění na volná pracovní místa	10
Zprostředkování zaměstnání	8
Doprovodná opatření (příspěvek na zapracování, jízdné, stravné atd.)	8
Podpora zahájení podnikatelské činnosti	7
Postupné zaměstnávání (postupné zapojování dlouhodobě nezaměstnaných ve spolupráci s ÚP)	7

Zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015

Obce vnímají cílové skupiny pro uplatitelnost na trhu práce rozdílně. Nicméně jako rizikové skupiny jsou vnímány osoby ohrožené předlužeností, osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané, osoby sociálně vyloučené, bezdomovci a osoby žijící v nevyhovujícím či nejistém ubytování, osoby pečující o jiné závislé osoby, osoby vracející se z mateřské/rodičovské dovolené a osoby znevýhodněné na trhu práce. (zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015)

2.1.10 Řízení obcí, informovanost, spolupráce

Řízení obcí

Základním příjmem obecního rozpočtu byly a jsou ve většině obcí příjmy z daní. Mezi další finanční zdroje obcí lze zařadit příjmy kapitálové a nedaňové.

Tab. 38 – Typ obce

	Počet	Název obcí
Město s pověřeným obecním úřadem	2	Chrast, Skuteč
Město	2	Hrochův Týnec, Luže
Městys	1	Chroustovice
Obec	16	Horka, Hroubovice, Jenišovice, Leštinka, Lozice, Prosetín, Předhradí, Přestavlký, Rosice, Řepníky, Řestoky, Střemošice, Trojovice, Vrbatův Kostelec, Zaječice, Zajezdec

Obce poskytují informace a služby a v rámci řízení obcí postupují dle platných zákonů a vyhlášek. Výměna zkušeností a spolupráce v rámci veřejné sféry funguje na úrovni svazků obcí.

Všech 21 obcí v územní působnosti MAS patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností Chrudim. MAS je rozdělena do dvou územních příslušností správních obvodů s pověřenými obecními úřady: Skuteč a Chrast. Stavební úřady se v území nacházejí 3: ve Skutči (5 obcí), v Chrasti (13 obcí) a v Luži (3 obce). Matričními úřady disponují města Chrast (8 obcí), Luže (2 obce), Skuteč (5 obcí) a Vysoké Mýto (1 obec) a obce Hrochův Týnec (4 obce) a Chroustovice (1 obec)

Informovanost

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Obce k informovanosti občanů používají pravidelně obecní rozhlas a internetové stránky. Veškeré informace v maximálním množství zveřejňují elektronicky a v tištěné podobě umísťují na obecní vývěsní plochy. Větší města vydávají tištěný zpravodaj.

Tab. 39 - Přehled informačních technologií a možností v jednotlivých obcích v roce 2015

Obec	Veřejný rozhlas	Webové stránky	Zpravodaj	Veřejný internet
Horka	ANO	ANO	ANO	ANO
Hrochův Týnec	ANO	ANO	ANO	ANO
Hroubovice	ANO	ANO	ANO	ANO
Chrast	ANO	ANO	ANO	ANO
Chroustovice	ANO	ANO	ANO	ANO
Jenišovice	ANO	ANO	ANO	ANO
Leštinka	ANO	ANO	ANO	NE
Lozice	ANO	ANO	NE	NE
Luže	ANO	ANO	ANO	ANO
Prosetín	ANO	ANO	ANO	ANO
Předhradí	ANO	ANO	NE	NE
Přestavky	ANO	ANO	ANO	NE
Rosice	ANO	ANO	ANO	NE
Obec	Veřejný rozhlas	Webové stránky	Zpravodaj	Veřejný internet
Řepníky	ANO	ANO	ANO	NE
Řestoky	ANO	ANO	ANO	ANO
Skuteč	ANO	ANO	ANO	ANO
Střemošice	ANO	ANO	NE	ANO
Trojovice	ANO	ANO	NE	NE
Vrbatův Kostelec	ANO	ANO	NE	NE
Zaječice	ANO	ANO	NE	ANO
Zájezdec	ANO	ANO	NE	ANO
MAS SKCh	100%	100%	66%	62%

Zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015

V rámci turistických informací fungují na území 3 turistická informační centra:

TIC Skuteč

Rybičkova 364, Skuteč

Tel.: 469350131

E-mail: tic@skutec.cz

Otevírací doba: Po – Ne

TIC Luže

Plk. Josefa Koukala 1, Luže

E-mail: tic@luze.cz

Tel.: 469671233

Otevírací doba: Po – Pá, červen – září Po – Ne

Městské muzeum v Chrasti (jako TIC funguje v omezeném režimu)

Náměstí 1, Chrast

E-mail: muzeum@mestochrast.cz

Tel.: 469667194

Poskytované služby TIC:

- Informace o historii míst
- Informace o místních zajímavostech a atraktivitách
- Informace o ubytovacích a stravovacích kapacitách
- Informace o místních podnikatelských aktivitách a službách
- Informace o službách úřadů
- Prodej vstupenek
- Reprodukční a vázací služby

Uvedená místa by měla v budoucnu sloužit jako součást informačních zdrojů MAS, jak ve směru šíření informací do území, tak sběru informací z území.

Spolupráce

Všechny obce MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastcko spolupracují na přípravě společných projektů a výměně informací. Obce vzájemně diskutují o základních problémech, které obce zatěžují, a zlepšuje se tak i spolupráce mezi nimi, díky čemuž bylo uskutečněno i několik projektů týkajících se bezpečnosti v obcích, informovanosti v obcích či obecních mobiliářů. Relativní novinkou je využití SMS pro přenos informací občanům, o kterém se hl. mezi starosty i v souvislosti s otázkami bezpečnosti a připravenosti regionu hojně diskutuje. Dalším výsledkem spolupráce obcí je zlepšující se informovanost občanů o akcích konajících se v jiné obci, protože obce se snaží tyto informace na svých úředních deskách a internetových stránkách sdílet. Mezi přínosy patří i spolupráce při sdílení informací týkajících se získávání dotací.

A právě sdílení informací a pomoc při získávání dotací jsou dva základní prvky, o které obce nejvíce stojí a MAS jim může významně pomáhat.

2.1.11 Bezpečnost

Bezpečnost na území MAS zajišťuje Státní policie ČR a také Městská policie Skuteč, která zajišťuje služby i na území měst Luže a Proseč. Městská policie Hrochův Týnec se chystá v souladu s ust. § 3a zákona o obecní policii, spolupracovat s městem Chrast a vykonávat svou činnost i na území Chrastcka.

Vzhledem k menším sídlům a menším městům, která jsou vzdálená od velkých měst, drobná kriminalita nepřevyšuje celorepublikový průměr.

Představitelé obcí průběžně spolupracují se zástupci obou policejních organizací.

Tab. 40 - Index kriminality ve vybraných letech

	Srpen 2015			Srpen 2014			Srpen 2013		
	index kriminality	trestné činy celkem	pořadí v ČR	index kriminality	trestné činy celkem	pořadí v ČR	index kriminality	trestné činy celkem	pořadí v ČR
Chrast	5,8	9	476	12,9	20	344	6,4	10	507
Skuteč	6,1	9	470	13,6	20	318	14,3	21	376
Chrudim	10,1	35	370	13,5	47	319	12,1	42	417
Vysoké Mýto	8,6	15	419	21,2	37	158	12	21	421
Hlinsko	8,3	17	422	8,8	18	449	9,8	20	468

Zdroj dat: Mapa kriminality, 2015

Ukazatel „index kriminality“ odvozuje bezpečnostní situaci v území. V regionu MAS SKCH působí obvodní oddělení Chrast a Skuteč, které se nachází na 476 resp. 470 místě v žebříčku obvodních oddělení (dále i OO) v ČR (celkem 522). Index vyjadřuje počet zjištěných skutků na 10000 obyvatel. Tab. 34 prezentuje data k srpnu v letech 2013 až 2015 (srpen proto, že to jsou nejaktuálnější informace v roce 2015) ve vybraných obvodních odděleních v okolí MAS SKCH.

Největší skokovou bilanci lze vidět u OO Vysoké Mýto, naopak nejstabilnější bilanci vykazuje OO Hlinsko. Pořadí OO v rámci ČR je také variabilní, přičemž jsou všechny OO (až na výjimku OO Vysoké Mýto v 08/2014) ve spodní části evidence kriminality. Nejlepších hodnot dosahovalo OO Chrast v 08/2013, a to 507. příčky.

Hasičské jednotky

Ve většině obcí jsou zřízeny Sborny dobrovolných hasičů, které doplňují práce profesionálních hasičů z centrální stanice v Chrudimi. Nejpočetnější jsou SDH Skuteč, SDH Luže, SDH Chrast a SDH Hrochův Týnec. Na území MAS není žádná profesionální stanice. Oblast spadá pod centrálu v Chrudimi a nejbližšími stanicemi jsou právě Chrudim a Hlinsko. Sborny dobrovolných hasičů se podílejí na hašení požárů (lesní či polní porosty, seníky, budovy, garáže, komíny, odpadu,...), úklidu vozovky, odstranění větví či odklizení dopravních nehod. Území MAS SKCH spadá do Hasičského záchranného sboru Pardubického kraje.

Z výčtu možných zásahů SDH lze vypožorovat regionální klimatickou změnu, která zapříčiňuje vznik problematických situací. Seznam obcí s rozšířenou působností (ORP), jejichž správní území je dotčené zvýšenými riziky z mimořádných událostí, způsobených změnou klimatu ukazuje, že ORP Chrudim je zasaženo suchem, větrnými smrštěmi a sněhovými srážkami spojenými s masivní námrazou. (Zdroj dat: MMR ČR, 2015)

JSDH Chrast je zařazena v plánu plošného pokrytí Pardubického kraje jako JPO II/1, to znamená, že zajišťuje výjezd na žádost operačního a informačního střediska jednoho požárního družstva o sníženém

početním stavu (1+3) v obci, která jednotku zřizuje, ale i mimo ní. K 1. 12. 2015 má jednotka 18 členů (1 velitel jednotky, 3 velitelé družstev, 5 strojníků a 9 hasičů). V hasebním obvodu se nachází velké lesní, luční a polní porosty, částečně i v nepřístupném terénu. Lesní porosty se rozkládají od obce Zaječice až po Vrbatův Kostelec. Zejména nepřístupný terén se nachází za obcí Horka – Mezihoří, kde v letošním suchém roce zasahovali několikrát po sobě. Na severovýchod od Města Chrast jsou rozlehlá pole a louky až k Hrochově Týnci. K 1. 12. 2015 jednotka zasahovala u 27 požárů, 6 dopravních nehod a 7 poskytovala technickou pomoc.

Při zjišťování stavu technické vybavenosti a schopnosti této vybavenosti bylo odhaleno, že byt hasiči mají agregáty, dýchací přístroje, hasičská vozidla či cisterny apod., je jejich schopnost využití nízká, neboť se nacházejí v zastaralém či poškozeném stavu a nejsou finance na jejich zlepšení resp. obnovu.

Z vyjádření Ladislav Dufka DiS. – velitele jednotky SDH Hrochův Týnec, vyplývá, že v letošním roce má SDH Hrochův Týnec v plánu pořízení technického automobilu, který nahradí starší cisternu. Vozidlo bude sloužit k zásahům při dopravních nehodách nebo při technických zásazích. Dále bude využíván při povodních, které oblast celkem často postihují, ať přímo město nebo městské části. S tím budou spojené nákupy prostředků pro práci na vodě. Bude se jednat především o nafukovací raft, suché pracovní obleky a záchranné vesty. V květnu tohoto roku bude šest členů absolvovat kurz vyprošťování osob z havarovaných vozidel, čímž by bylo docíleno tzv. předurčenosti pro dopravní nehody. S tím budou spojené náklady na pořízení prostředků pro vyproštění osob z havarovaných vozidel, a to souprava hydraulického vyprošťovacího zařízení, zachycovač airbagu, pila na lepená okna, stabilizační prostředky, vysokotlaké zvedací vaky + ovládání, nádoby a sorpční prostředky na úkapy a likvidaci ropných produktů.

Součástí SDH Hrochův Týnec je Kroužek Mladých Hasičů v Hrochově Týnci, který každý týden pořádá pro děti pravidelné kroužky. Během každého roku se děti účastní několika soutěží: v požárním sportu, branném závodě, zkoušek z odznaků odbornosti, nebo se účastní výtvarně-literární soutěže Požární ochrana očima dětí. V kroužku je 30 dětí, z nichž je 5 romských dětí a 1 dítě jezdí z dětského domova z Přestavlk. V uvedené aktivitě spatřujeme efektivní zdroj aktivního začleňování v území, navíc zástupci SDH tvoří významnou část členské základny MAS, proto MAS hledá rozmanité formy podpory zájmové činnosti jak z evropských, tak z národních a místních zdrojů.

2.1.12 Turistický ruch a historie území

Území je bohaté, vzhledem k zajímavé přírodní malebnosti, na jak historické, tak novodobé památky a atraktivitu v oblasti cestovního ruchu. Jejich pestrost zakládá tvorby možnosti vhodných turistických balíčků, které svojí možností kombinace zvyšují přidanou hodnotu služeb. Následně i jejich konkurenceschopnost.

Na území MAS se nacházejí tři turistická informační centra, a to ve Skutči, v Luži a v Chrasti. Region je součástí turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko.

Historické i přírodní památky představují nejen základní potenciál pro rozvoj např. cestovního ruchu, potažmo podnikání apod., ale především poskytují oporu pro vědomí jedinečnosti a významnosti existence uvedené oblasti, posilují sebevědomí obyvatel a nezbytný pocit hrdosti a sounáležitosti s územím. Ty tvoří základ pro ochotu obyvatel hledat zajímavé formy rozvoje území, analyzovat stav a identifikovat veškerý jeho potenciál s ohledem na život budoucích generací.

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Historie

S příchodem nového obyvatelstva po Trstenické stezce (které ovládalo pěstování plodin) začal i v této oblasti neolit (mladší doba kamenná). Začala vznikat první trvalejší sídliště. Lidé se začali živit zemědělstvím. Na Skutečsku byly jako doklady jejich pobytu nalezeny kamenné mlýny, sekeromlaty a šipky. Kopaničářské zemědělství těchto obyvatel dávalo přednost vyžďářené lesní půdě. Proto v té době začalo docházet k výrazným změnám krajiny: lesy ustupovaly polím a pastvinám. Doložené sídliště těchto prvních zemědělců máme např. v Chrasti a Rosicích. Poskočíme trochu v čase až k příchodu Slovanů. Doklady o přítomnosti nejstarších Slovanů jsou dosud ojedinělé. Osídlení je ve větší míře prokázáno až v 9. století. V severní části MAS máme u obce Řepníky archeologicky potvrzené slovanské hradiště s valy a příkopy.

Osídlení je písemně doložené u většiny obcí severní části již ve 12. století. I Slované se totiž nejprve usazovali v těch nejprůhodnějších oblastech. Až do 13. století byl majitelem veškeré půdy panovník, který jí mohl darovat církevním institucím či ji později zapůjčoval v léno věrným družiníkům. Proto se většina nejstarších písemných zmínek objevuje v takovýchto darovacích listinách. Například Řestoky a Řepníky (pís. 1167) se staly majetkem litomyšlské premonstrátské kanonie, Jenišovice král věnoval v roce 1088 vyšehradské kapitule. V případě Vrbatova Kostelce máme první písemnou zmínku dokonce již z roku 1073!

Kromě písemných dokladů nám velké stáří obce mohou doložit i architektonické památky - např. románský kostel v Lažanech. Osídlení ve 12. století postoupilo až na samu hranu lesnatých výběžků Českomoravské vrchoviny. Vznikla například i Luže. Významným počinem pro zdejší oblast bylo také založení benediktýnského kláštera v Podlažicích v roce 1159 šlechticem Vrbatou z Kostelce. Klášter byl později zničen během husitských válek.

S postupným přibýváním obyvatelstva a potřebou další půdy začíná ve 13. století kolonizace do té doby neobydlených oblastí: zakládání nových vesnic a proměna lesů v pole. Lidé postupují z nížinatých oblastí i do těch výše položených a do té doby neobydlených. V této době byla vytvořena struktura sídel, která se později už jen minimálně doplňovala. Na osidlování nových území se výrazně podílely i kláštery. Tak byla založena i Chrast klášterem v Podlažicích.

První polovina 13. století je také dobou, kdy dochází k dělení půdy mezi drobnou šlechtu. Velké množství vesnic řešené oblasti tak vlastnila drobná šlechta, proto je v mnoha z nich doloženo její sídlo - tvrz. Podoba tvrzí se nám nedochovala. Často buď v minulosti zcela zanikly jako tvrz v Trojovicích, která byla zničena během tažení uherského krále Matyáše Korvína do Čech v roce 1469, nebo byly přestavěny jako tvrz v Rosicích či Chroustovicích na zámky. Více méně dochovaná je zaječická tvrz, která byla proměněna začátkem 18. století na poddanskou usedlost a stojí dodnes.

Vedle tvrzí máme v oblasti dochovány dodnes i tehdy velmi významné gotické hrady: zříceninu hradu Košumberk, který vznikl již před rokem 1300 a dále hrad Rychmburk. Původně stál královský hrad nad Skutčí a z něj byla spravována celá tehdy ještě lesnatá oblast. Král Jan Lucemburský postoupil Skutečsko na počátku své vlády šlechtici Tasovi. Ten zde postavil nové středisko panství – hrad Rychmburk. Ke konci 14. století bylo z Rychmburka spravováno téměř 60 vsí, takže rychmburské panství patřilo k největším světským statkům předhusitské doby. Rychmburské panství se rozkládalo ve východní části řešeného území MAS.

Ani panství Slavatů Chlumu a Košumberka nebylo bezvýznamné. Jednalo se o významné představitele protestantské šlechty. Ve druhé polovině 16. století byla na Košumberku českobratrská škola.

Písemné doklady o existenci obcí z výše položených oblastí máme tedy obvykle až z počátku 14. století. Tehdy v umění i architektuře vládla gotika, a tak má řada kostelů gotické jádro.

V období renesance docházelo zejména k přeměně tvrzí na zámky, jelikož ale později došlo ještě k úpravám barokním, příliš renesančním památek se nám nedochovalo. Je to ale např. přístavba křídla k hradu Košumberk či pivovar pod hradem.

Během třicetileté války (1618-1648) trpěly hlavně vesnice a městečka v níže položených, a tím snáze dostupných oblastech. Hrochův Týnec byl několikrát vydrancován švédským vojskem, podobně jako Trojovice. V této době byla také ukořistěna tzv. Dáblova bible napsaná na počátku 13. století v Podlažickém klášteře. Po tomto zničujícím období rabování, epidemií a hladomorů byly některé vsi zcela vylištěny a spousta půdy ležela ladem. Poválečná obnova pak šla ruku v ruce s rekatolizací a novým nastupujícím slohem - barokem. Barokních úprav se dostalo starým kostelům, vystavěny byly fary a kapličky a postaveno mnoho soch svatých. Velmi krásnou ukázkou citlivé práce baroka s krajinou je Poklona u Střemošic. Jedná se o trojboký barokní sloup Nejsvětější Trojice z první pol. 18. století, odkud je překrásný výhled do kraje.

Velmi významnou církevní památkou je poutní kostel P. Marie Pomocné v Luži. Taktéž je vystaven v místě, kde je zdaleka viditelný s typicky barokním smyslem pro komponování krajiny. Stavitelem tohoto architektonického skvostu byl slavný italský architekt Alliprandi. Barokní novostavbou je i kostel v Podlažicích v místě zaniklého kláštera.

Barokně se přestavovaly také tvrze a renesanční zámky např. v Chroustovicích, či Chraští, kterýžto zámek se stal od roku 1664 biskupskou rezidencí, a to až do revolučního roku 1848. Na zámek dnes navazuje zahrada z po. 19. století upravená v roce 1903 architektem Thomayerem z Prahy jako park se vzácnými dřevinami. Barokní novostavbou je zámek v Hrochově Týnci, který si v roce 1705 postavili jako svůj letohrádek premonstráti z kláštera Hradisko u Olomouce. Později byl ještě upravován. Ve dvacátých letech dvacátého století i v duchu historizující moderny.

Toleranční patent císaře Josefa II. s sebou přinesl možnost i jiného než katolického vyznání. Na to hned v roce 1784 zareagovali obyvatelé Lozic a vystavěli zde evangelický kostel.

Ve druhé polovině 19. století se objevuje významný prvek současné společnosti: doprava. Tehdy se jednalo o železnici. Podle toho, zda obce odmítly nebo přijaly tuto pokrokovou novinku, se dále ubíral jejich průmyslový rozvoj.

Příroda

Přírodní podmínky řešeného území se zajímavě promítly do jeho historického vývoje, a tudíž i do jeho současné podoby. Severní část MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastcko je rovinatá. Leží v labské nížině a velmi úrodnou půdou. Proto byly takové plochy osídleny podstatně dříve než zvlněná a výše položená část jižní patřící již k Českomoravské vrchovině. Původní podoba celé oblasti byla velmi lesnatá. Kolem toků a na podmáčené půdě byly lesy lužní. Úrodnou půdu v nejteplejších oblastech

zarůstala teplomilná společenstva dubohabrových hájů. To byla také místa, která si člověk díky příznivým podmínkám vybíral k zemědělství nejdříve. Tam, kde byla půda méně úrodná, tedy směrem k Českomoravské vrchovině, přecházely dubohabřiny v kyselé doubravy.

Na území MAS zasahují dvě CHKO:

- Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy
- Chráněná krajinná oblast Železné hory

a také velká část území leží do Národního Geoparku Železné hory.

Zájmové území je protkáno 3 naučnými stezkami: *Žulová stezka Horkami*, *Naučně vlastivědná stezka města Luže a Naučná stezka Chrastcko*, 1 ekostezkou: *Zámecká zastavení u řeky – ekostezka* a 1 lesoparkem: *Hamzův park a arboretum v Luži* (blíže kap. 2.1.4 doprava). Území MAS je vhodné pro pěší turistiku, cykloturistiku nebo hipoturistiku.

Kulturní památky

Na území MAS neleží žádné národní kulturní památky, avšak turisticky atraktivní jsou:

- hrady: Rychmburk (obec Předhradí), Košumberk (město Luže)
- zámky: Chrast, Hrochův Týnec, Chroustovice
- muzea a galerie: Městské muzeum ve Skutči, Městské muzeum v Chrasti, Pamětní síň Václava Jana Tomáška ve Skutči, či v Rosicích – Areál bývalé cihelny

Městské památkové zóny jsou v regionu 3: Město Chrast, Město Luže a Skuteč – Předhradí. Město Luže a obce Zájezdec a Přestavlky připomínají i židovské památky: židovskou synagogu a hřbitovy. Boudova hrobka ve Skutči z 2. pol. 19. století se váže k váženým skutečským rodům Rybičků a Boudů. Pomník obyvatel Zaječic upozorňuje na oběti 1. a 2. světové války a oběti komunistického režimu.

Krajinný ráz dokreslují církevní památky (kostely) a četné drobné památky světského i církevního charakteru (kaple, kříže, zvonice, sochy).

Infrastruktura pro cestovní ruch

Turistická infrastruktura je v území MAS nedostačující, lze vyzdvihnout i z tab. 41. Kapacita ubytovacích zařízení a také nedostatek finančních prostředků znesnadňují vznik a obnovu zařízení.

Tab. 41 - Přehled ubytovacích zařízení v obcích v roce 2015

Název	Adresa	Kategorie	Sezónní provoz	Počet pokojů	Počet míst pro stany a karavany
-------	--------	-----------	----------------	--------------	---------------------------------

PENZION KARAFIÁT	Skuteč, Štěpánov, Anenské údolí 50	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENZION U KAMENNÉ STUDNY	Skuteč, Vítězslava Nováka 44	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION POD CHLUMKEM	Luže, Družstevní 319	Penzion	celoroční provoz	11 až 50	žádné
HOTEL VÍDEŇ	Luže, náměstí Plk. Josefa Koukala 142	Penzion	celoroční provoz	10 a méně	žádné
REKREACE RVASICE	Luže, Rabouň, Rvasice 4	Chatová osada	letní provoz	11 až 50	žádné
HOTEL LIDOVÝ DŮM	Luže, Hamzova 138	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	celoroční provoz	10 a méně	žádné
CHATA LUŽE	Luže, Zdislav, 20	Ostatní zařízení jinde nspecifikovaná	letní provoz	10 a méně	žádné
HOTEL DVOŘÁK	Chrast, Náměstí 164	Hotel **	celoroční provoz	10 a méně	žádné
PENSION CALIFORNIA	Chrast, Podskála 44	Ostatní zařízení jinde	letní provoz	10 a méně	žádné
RESTAURACE GRAND	Chroustovice, nám. J. Haška 6	Restaurace, penzion	celoroční provoz	5 a méně	žádné

Zdroj dat: vlastní šetření MAS, 2015

Atraktivní aktivity v území a blízkém okolí

Region může nabídnout mnoho různorodých možností koupání. Přírodní koupaliště jsou na území v malém počtu, a obyvatelé využívají především dvě dominantní vodní plochy: Seč a Konopáč, které se nachází v blízkosti MAS. U těchto vodních ploch je možné se ubytovat i občerstvit, návštěvníci mohou využít spoustu dalších doprovodných aktivit, která činí místa atraktivní: hřiště na volejbal, ping-pong, rybaření. Na Konopáči je navíc letní kino a na Seči je možno provozovat windsurfing, zorbing a aquazorbing, zapůjčit si loďku či šlapadlo. Koupání je možné i v zatopených lomech v okolí Skutče a Hlinska, např. v lomu Srní a lomu Leštinka. Oba lomy nabízejí také možnost rekreačního potápění a rybaření. Nový majitel lomu Srní v současnosti realizuje projekt na zatraktivnění tohoto lomu. Mimo jiné vznikne nová základna pro outdoorové aktivity (potápění, freediving, paintball, lanové aktivity, rybářství, ledové lezení nebo kluziště), v plánu je pořádání kulturních a sportovních akcí (podvodních výstav, koncertů apod.) a s tím související vybudování technického zázemí (půjčovna a servis potápěčského materiálu, venkovní přístřešky pro převlékání potápěčů atd.), sociálního a občerstvovacího zařízení.

Městská koupaliště najdeme v blízkosti MAS, např. Chrudim, Třemošnice, Slatiňany jsou ve velmi příjemném prostředí a jsou doplněna o takové možnosti zábavy, jako je minigolf, plážový volejbal

či kuželky. Na území je pouze koupaliště ve Skutči, proto roste zájem o budování dalších, byť spíše polopřírodních areálů.

Podívat se na svět z výšky umožní návštěvníkům i místním vyhlídkové lety, které je možné domluvit si na letišti v Podhořanech nebo v Aeroklubu v Chrudimi či ve Skutči, případně je možné proletět se i balónem.

Poslední dobou je stále více oblíbené zpestřit si volný čas také horolezením. K tomu se v oblasti nabízí lanový park a lezecká stěna na Podhůře či v Hlinsku. Přírodní lezecké terény jsou na Škrovádě u Slatiňan, ale ty jsou určeny pouze pro registrované horolezce, nikoliv širokou veřejnost. Na území MAS podobné aktivity chybí.

V Chrudimi, ve Skutči, v Hlinsku je krytý bazén i zimní stadion.

(zdroj dat: Analýza turistické oblasti Chrudimsko-Hlinecko, 2014)

V Luži se nachází jediná rozhledna v území – Jahůdka.

K 26. 9. 2014 byl v regionu registrován jeden certifikovaný kemp – Camping Na Venkově (***) v Luži – Radimi.

Území chce vzhledem ke svému zaměření na region zdraví ve spolupráci s MAS podněcovat vznik projektů orientovaných na zvýšení dostupnosti přírodních i kulturních památek např. formou pohledových zastavení v atraktivních lokalitách. Místa budou využívat interaktivních prostředků, tak aby umožnila prožitek z návštěvy i osobám zdravotně znevýhodněným, a myšlenka je provázána s pokračováním Národního Geoparku Železné hory na oblast MAS SKCH.

2.1.13 Životní prostředí

Přírodní podmínky řešeného území se zajímavě promítly do jeho historického vývoje, a tudíž i do jeho současné podoby.

Severní část MAS Skutečsko, Košumbersko a Chrastecsko je rovinatá. Leží v Polabské nížině s velmi úrodnou půdou. Proto byly takové plochy osídleny podstatně dříve než zvlněná a výše položená část jižní patřící již k Českomoravské vrchovině.

Původní podoba celé oblasti byla velmi lesnatá. Kolem toků a na podmáčené půdě byly lesy lužní. Úrodnou půdu v nejteplejších oblastech zarůstala teplomilná společenstva dubohabrových hájů. To byly také místa, která si člověk díky příznivým podmínkám vybíral k zemědělství nejdříve. Tam, kde byla půda méně úrodná, tedy směrem k Českomoravské vrchovině, přecházely dubohabřiny v kyselé doubravy.

V této oblasti je velice dobré a zachovalé životní prostředí a je to z toho důvodu, že zde není žádná velká továrna či výrobní linka, která by tuto oblast znečišťovala. Ovšem na kvalitě životního prostředí se podílí každý občan území a to tím, zda využívá možnosti třídit odpad.

V jižní části území MAS se nachází mnoho souvislých lesních porostů. Podél cest je dochováno mnoho významných alejí.

Blízkost geologického zlomu vedla k výskytu mnoha vzácných a zajímavých přírodních útvarů v okolí (pískovcové útvary "Toulovcovy maštale", přírodní rezervace "Poklona").

V lužské kotlině se udrželo čisté životní prostředí, což dokumentuje trvalé měření kvality ovzduší v posledních 10-ti letech. Míra znečištění je téměř nulová. Obec se nachází v lesnaté krajině v těsné blízkosti ochranného vodárenského pásma a pečlivě dbá o uskutečňování ekologických programů. V Luži ani v širším okolí není žádný větší průmyslový podnik, což výrazně pozitivně ovlivňuje v podstatě lázeňský klimatický charakter zdravého životního prostředí.

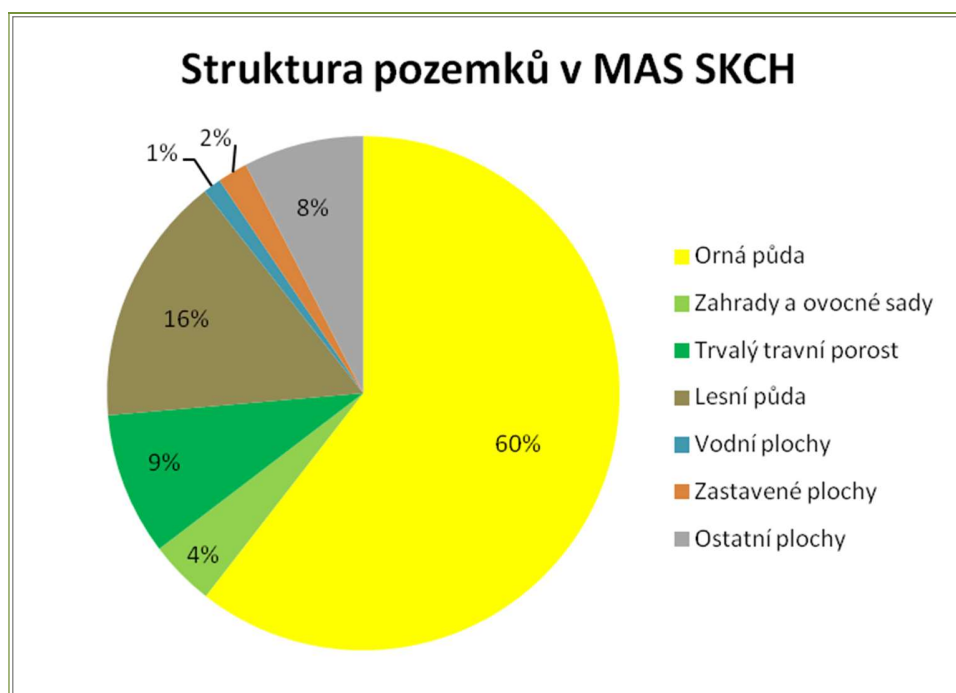
V současné době je trendem regenerace veřejné zeleně v obcích ve formě okrasné zeleně v podobě parků, biokoridorů ve formě clony mezi obytnou zástavbou a výrobními plochami či obnova užitných ovocných stromů v podobě sadů či alejí jako přirozené „občerstvovací stanice“.

V rámci regenerace zeleně v krajině dochází k obnovám remízků, alejí podél polních cest či sadů. Koncepční výsadba zeleně v krajině má výrazný protierozní a zádržní efekt.

Půdní charakter

Nejčastějším typem pozemků je orná půda, která se rozkládá na 60 % rozlohy MAS. Lesní půdy zabírají plochu 3499,5 ha, což je 16 % území. Dalším z nejvíce zajímavých typů ploch z hlediska využití ploch jsou trvalé travní porosty (1992,5 ha, tj. 9 %) a ostatní plochy (1679,4 ha, tj. 8 %).

Z typů zemědělské půdy se v oblasti nevyskytují žádné chmelnice a vinice. Zahrady a ovocné sady zaujímají 4 % území.

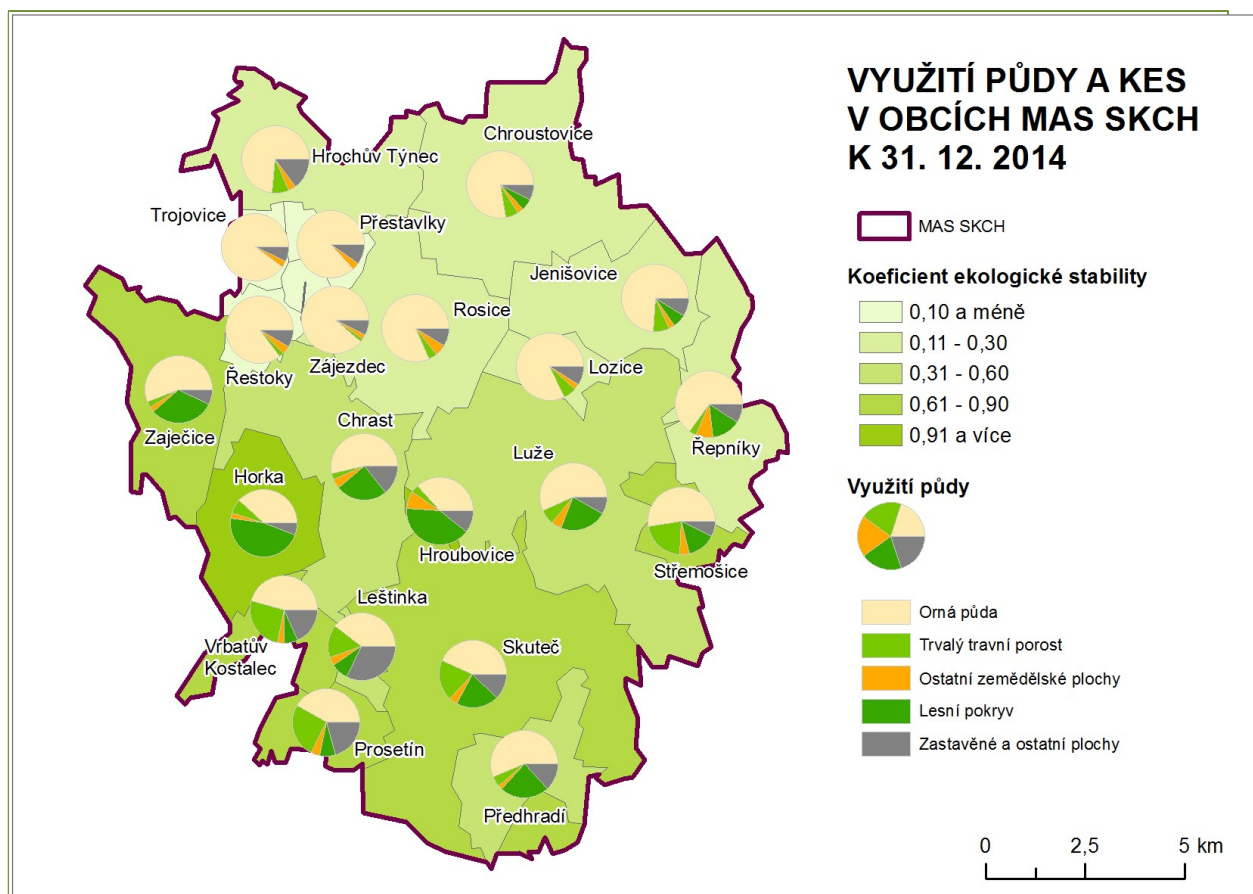
Obr. 10 - Struktura pozemků v MAS SKCH k 31. 12. 2014

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Průměrný koeficient ekologické stability (dále i KES) je poměrové číslo, které stanovuje poměr ploch, a to ploch tzv. stabilních (lesy, trvalé travní porosty, sady, vinice, vodní plochy) a ploch nestabilních (orná půda, zastavěné plochy, ostatní plochy, chmelnice, zahrady).

Koeficient v území MAS je 0,43, převážně to znamená území intenzivně využívané zejména zemědělskou výrobou. KES uvádí i kritickou hodnotu ekologické stability, a to 0,1. Pod touto hodnotou se nacházejí čtyři obce: Přestavlky (0,05), Trojovice a Zaječice (obě 0,06) a Řestoky (0,08). Do hodnoty KES 0,3 se nachází obce: Hrochův Týnec (0,16), Chroustovice (0,19), Jenišovice (0,23), Lozice (0,12), Rosice (0,12) a Řepníky (0,28). Tyto obce jsou charakterizovány jako území nadprůměrně využívané, se zřetelným narušením přírodních struktur, základní ekologické funkce musí být soustavně nahrazovány technickými zásahy. Deset obcí z 21 je velmi zasaženo krajinotvornými procesy, které nabourávají ekologickou stabilitu krajiny.

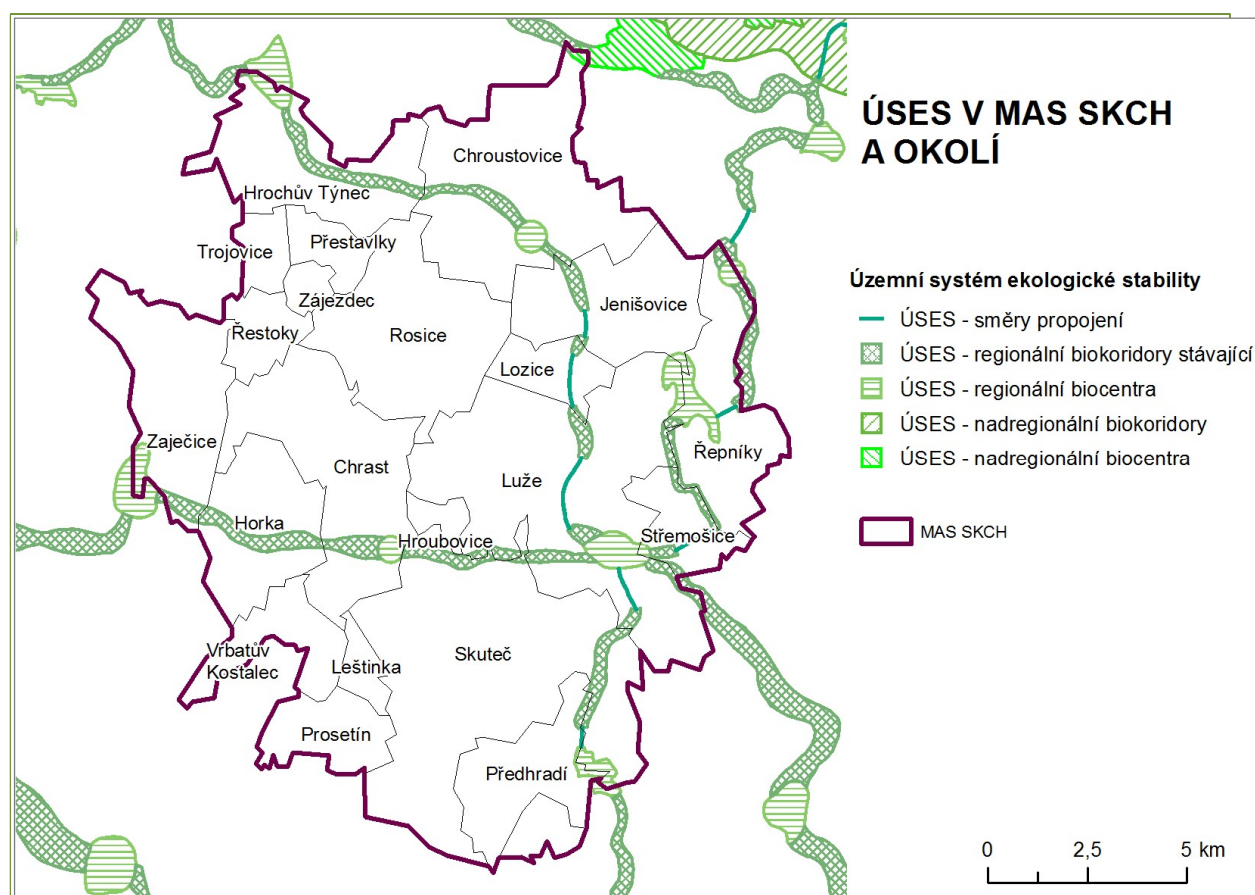
Nejvyšší hodnoty KES registrují obce Hroubovice (1,15) a Horka (1,26). Nicméně ani tyto dvě obce se nepřibližují hodnotě 3,0, která charakterizuje území jako přírodně blízkou krajinu s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Obr. 11 - Využití půdy a KES v obcích MAS SKCH k 31. 12. 2014

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Územní systém ekologické stability

Obr. 12 - Územní systém ekologické stability

Zdroj dat: AOPK, 2015

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Územní systém ekologické stability krajiny (ÚSES) je definován zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v § 3 písm. a) jako *vzájemně propojený soubor přirozených i pozměněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu*. Cílem územních systémů ekologické stability je zejména:

- vytvoření sítě relativně ekologicky stabilních území, ovlivňujících příznivě okolní,
- ekologicky méně stabilní krajinu, zachování či znovuoobnovení přirozeného genofundu krajiny,
- zachování či podpoření rozmanitosti původních biologických druhů a jejich společenstev (biodiverzity).

Vytváření územního systému ekologické stability je podle § 4 odst. (1) zákona č. 114/1992 Sb. veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Skladebními částmi jsou biocentra a biokoridory. Podle biogeografického významu se rozlišují:

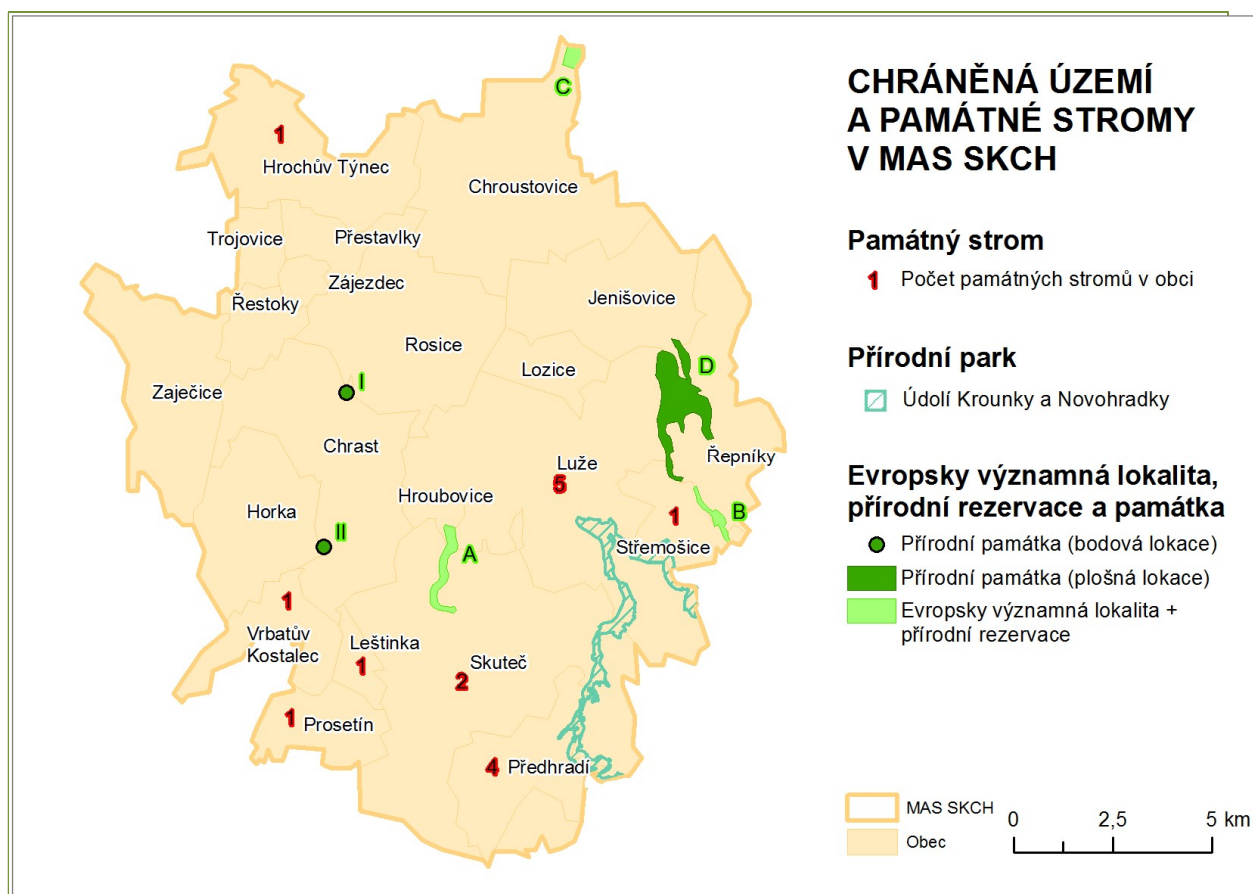
- místní (lokální),
- regionální a
- nadregionální úroveň územního systému ekologické stability.

Území MAS SKCH je protkáno ÚSES regionální úrovně. Pouze v obci Chroustovice zasahuje nadregionální biocentrum *UHERSKO*. Regionálními biocentry jsou *DVAKAČOVICKÁ STRÁŇ* (Hrochův Týnec), *LHOTA* (Chroustovice), *PEŠICKÉ ÚDOLÍ* (Jenišovice, Lozice a Řepníky), *BĚTNÍK* (Řepníky), *KROUNKA* (Luže a Střemošice), *SILINGŮV DŮL* (Předhradí a Skuteč), *SKÁLA* (Chrast) a *BÍTOVANKA* (Zaječice).

Ochrana přírody

Na území MAS SKCH se nachází několik oblastí s obecnou ochranou přírody (památné stromy, přírodní památky nebo přírodní rezervace), avšak bez označení národní úrovně.

Tři územní ochrany – Uhersko, Střemošická stráž a Anenské údolí - mají charakter přírodní rezervace a také evropsky významné lokality. Památných stromů je v regionu 16 a to v obcích: Hrochův Týnec, Leštinka, Luže, Prosetín, Předhradí, Skuteč, Střemošice a Vrbatův Kostelec. Podél vodních toků Krounky a Novohradky je vytvořen přírodní park.

Obr. 13 - Ochrana přírody v MAS SKCH

Zdroj dat: AOPK, 2015

Vysvětlivky:

- I – přírodní památka Chrašická stráž
- II – přírodní památka Podskála
- A – evropsky významná lokalita Anenské údolí
- B – evropsky významná lokalita Střemošická stráž
- C – evropsky významná lokalita Uhersko
- D – přírodní památka Kusá hora

Aktualizovaná Koncepce ochrany přírody Pardubického kraje (2012) navrhuje vytvoření nového přírodního parku v obci Horka (s názvem Horky u Skutče). Park by mohl vzniknout v oblasti Zaječického lesa.

Území zasahuje do Národního Geoparku Železné hory, který se rozkládá na ploše 777,5 km². Jedná se o geologicky cenné území, kde jsou ve spolupráci s místními obyvateli a organizacemi (státními, neziskovými i soukromými) rozvíjeny aktivity na podporu rozvoje oblasti a podporu návštěvnosti a vzdělanosti. Vedle geologických objektů a jevů jsou důležité i další zajímavosti, jako jsou kulturní a ekologické fenomény, archeologické a historické památky. Geopark spojuje propagaci geologického dědictví s regionálním rozvojem a vhodným způsobem seznamuje veřejnost s geologickými procesy,

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

významem přírodních zdrojů a jejich využitím v hospodářské a kulturní historii. Management Národního geoparku Železné hory vykonává na území MAS soukromá společnost – Vodní zdroje Chrudim, spol. s r.o.

Z komunikace mezi představiteli MAS SKCH a Vodními zdroji Chrudim, spol. s r.o. byly definovány dva možné projekty, které v splňují vizi „Otevírání krajiny lidem“.

Projekt č. 1 – lokalita Poklona u Střemošice – „Vnímejte krajinu všemi smysly – nejen zrakem“

Jedná se o typicky pohledovou lokalitu, ze které je vidět segment území mezi Luží s přesahem k Novým Hradům a za kopcem je Skuteč, z geologického hlediska zaujímá tento segment území téměř polovinu geologického bohatství geoparku (viz www.geoparkzh.cz s odkazem na projekt Železné hory – GVO). Vedle geologického dědictví lokalita dostatečně vypovídající o krajinotvorných prvcích – geomorfologii – Údolí Novohradky, dále lze akcentovat velmi silné téma podzemní vody a voda v krajině, s přesahem na současně vyhlášený ochranný statut Střemošické stráně s ojedinělým výskytem flóry a dále z toho vyplývající historický vývoj krajiny z hlediska osídlení a kultury.

Projekt č. 2 – lokalita Chrast, od zámku po přírodní amfiteátr – „Za vodou i za mořem“

Jedná se o lokalitu s otiskem barokní krajiny (zámek, biskupská zahrada, alej) a pozůstatkem dřívější lomařské činnosti (bývalý amfiteátr snad divadla či kina), při které byla nalezena unikátní fauna v podobě zkamenělých ryb křídového moře před 80 miliony let. Tyto zkameněliny byly sbírány místními učiteli a jsou uloženy v depozitáři Chrastockého muzea.

Zatížení území

Ochrana ovzduší

V malých sídlech České republiky žije přibližně 50 % obyvatel. Zdraví této populace je však v současné době ohroženo kvalitou ovzduší. Důvodem zhoršené kvality ovzduší na českém venkově jsou emise plynoucí z vytápění tuhými palivy. K návratu k tuhým palivům byli obyvatelé přinuceni jejich nižší cenou ve srovnání s cenou zemního plynu nebo elektřiny, avšak cenou nezohledňující dopad na životní prostředí. V ovzduší malých sídel byly naměřeny zvýšené až nadlimitní koncentrace znečišťujících látek. Jedná se zejména o prašné částice, polycyklické aromatické uhlovodíky a těžké kovy. Pokud je v lokálních topeništích spalován odpad, dochází navíc k produkci dalších nebezpečných látek (např. dioxinů). V některých malých sídlech tak znečištění ovzduší může být srovnatelné se zátěží velkých městských aglomerací.

Český hydrometeorologický ústav (data za rok 2013) uvádí, že imisní charakteristiky (pozn. imise – v souvislosti se znečištěním ovzduší označuje toto slovo obsah nežádoucích látek v ovzduší; vyjadřují koncentrace škodlivin, tedy obsah škodliviny v určitém objemu) k vybraným jevům (PM₁₀ a NO₂) jsou pro území MAS SKCH podprůměrné v rámci celé ČR. Na území MAS nejsou žádné imisní měřicí stanice, nejbližší jsou v Pardubicích a Svratouchu.

PM₁₀

Polévatý prach neboli pevné částice (PM - *particulate matter*) jsou drobné částice menší než 10 µm schopné volného pohybu v atmosféře. Přirozeně se částice do atmosféry uvolňují při vulkanické činnosti,

požárech, erozi, nebo z mořské vody. Mezi antropogenní zdroje pak patří především spalování fosilních paliv, to znamená doprava, elektrárny, spalovny, nejrůznější průmysl.

Roční průměrná koncentrace ($\mu\text{g. m}^{-3}$) na území MAS se za rok 2013 pohybovala v rozmezí mezi 19,1 (Skuteč – Lešany) a 24,9 (Hrochův Týnec). Průměrně 20-22 $\mu\text{g. m}^{-3}$.

NO₂

Oxid dusičitý a ostatně všechny oxidy dusíku jsou přirozenou součástí životního prostředí, vznikají především při spalování fosilních paliv za vysokých teplot, během bouřek, mezi producenty se řadí i mikroorganismy. Oxidy dusíku se podílejí na vzniku kyselých dešťů a přízemního ozónu. Lidskou činnost odráží doprava, chemický průmysl a v podstatě jakékoliv spalovací procesy.

Roční průměrná koncentrace ($\mu\text{g. m}^{-3}$) na území MAS se za rok 2013 pohybovala v rozmezí mezi 9,8 (Skuteč – Lešany, Předhradí) a 15 (Hrochův Týnec). Průměrně 11-13 $\mu\text{g. m}^{-3}$. Vyšší hodnoty obecně zaznamenávaly centra měst a větších obcí.

Ochrana vod

Čistota pitné vody

Ještě generace našich dědů pamatuje, že z jakéhokoli pramene, který potkali při cestě z vesnice do vesnice, se mohli napít. Kvůli vedlejším produktům našeho způsobu života, který nás činí zcela závislými na technice, jsme se o tuto a mnoho dalších kvalit přírodního prostředí připravili. Jedním ze způsobů, jakým se s touto skutečností vyrovnáváme, je zjišťování nejrůznějších kvalitativních vlastností vody, na jejichž základě určujeme vhodnost jejího použití k rozličným účelům, i možnosti a způsoby jejího znovuvyčištění.

Čistota pozemních vod a její čištění

Voda, která k vám domů přiteče jako pitná, za malou chvíli odtéká znečištěná pryč. Co se děje s odtékající „špinou“, o to se člověk obvykle nezajímá. Dnes většinu odpadních vod odvádí kanalizace. Ve městech jsou kanalizace v naprosté většině zakončeny čistírnou odpadních vod, která z vody vyčistí větší část škodlivých látek. Ne ale všechny, a tak se do vody stále vypouštějí tuny dusičnanů a solí, ale i mnoho lidmi vyloučených léčiv. Stále je ještě i řada vesnických kanalizací, které nejsou čištěny vůbec, a odpadní voda končí přímo v potoce. Průmyslové podniky také produkují obrovské množství odpadních vod.

Přestože počet obyvatel napojených na kanalizaci roste, stále ještě přibližně 5 % všech odpadních vod odtéká do vodotečí, a to hlavně na vesnicích.

Pozorovací sítě a ochranná pásma

Český hydrometeorologický ústav eviduje pozorovací síť podzemních a povrchových vod. U podzemních vod jsou aktuálně sledovány vrty – Hrochův Týnec (Blansko) a Blížňovice; a jakost podzemních vod – Čankovice (Blížňovice). Síť stanic povrchových vod sleduje průtoky – Rosice (Žejbro), Luže (Novohradka) a Vrbatův Kostelec (Žejbro).

Ochranná pásma vodních zdrojů mají čtyři stupně, přičemž první stupeň je nejvyšší. Některé obce MAS mají na svých územích druhý a i první stupeň ochrany:

1. stupeň – Rosice, Chrast, Skuteč

2. stupeň – Jenišovice, Řepníky, Luže, Střemošice, Skuteč, Chrast, Horka, Vrbatův Kostelec a Leštinka

Ochrana půdy

Protierozní opatření

Půda patří mezi nejcennější přírodní bohatství. Poskytuje životní prostředí půdním organismům a umožňuje růst rostlinám. Je zásobárnou důležitých látek, živin a vody a je nezbytná pro funkci všech přírodních ekosystémů, protože zajišťuje koloběh látek. Z půdy rovněž pochází mnoho základních složek stavebních materiálů a energetických surovin.

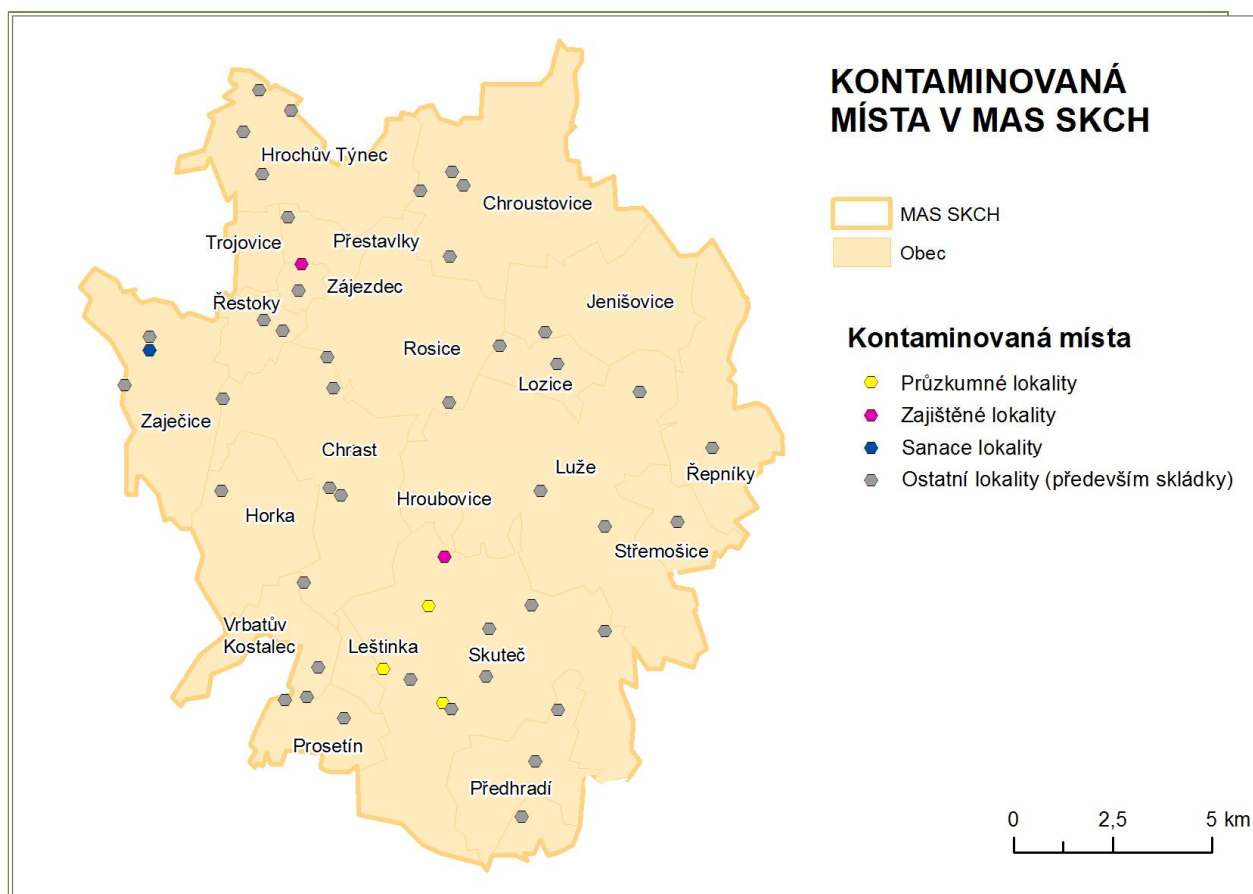
Půda je nenahraditelným výrobním prostředkem v zemědělství a lesnictví. Poskytuje nám důležité produkty, jako jsou potraviny, dřevo, léčiva nebo nerostné suroviny. Prostřednictvím parků, rekreačních a sportovních zařízení nám rovněž vytváří prostředí k odpočinku a rekreaci.

Zadržování vody v krajině

V současné době je trendem obnovovat přírodní a přirozené rozlivy a regenerovat krajinu tak, aby měla opět přirozenou retenční schopnost. Těmto snahám nahrávají i pozemkové úpravy, které jsou postupně prováděny.

Kontaminace území

Informační systém SEKM umožňuje dle pokynů Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) systematickou evidenci informací o kontaminovaných a potenciálně kontaminovaných místech i ekologických újmách. (Zdroj dat: MŽP, 2009)

Obr. 14 - Kontaminovaná místa, 2010

Zdroj dat: MŽP, CENIA, 2015

Na území MAS SKCH se nachází velké množství znečištěných lokalit. Jedná se především o místní skládky. Lokalita bývalý sklad pesticidů v Zaječicích je evidován k sanačnímu zásahu. Zajištěnými lokalitami jsou skládka Nová Ves u Skutče a v Žájezdci bývalý sklad POR. Lokalitami vhodnými pro výzkum jsou VELAMOS, a.s. divize Skuteč, skládka VELAMOS Horka a jímací území Svatá Anna ve Skutči.

Energetika

Oblast energetiky je na vzestupu, především v oblasti spojení poptávky, a tím snížení provozních nákladů na elektřinu, ale i další média. Veřejná osvětlení v obcích dosluhují a v dohledné době budou muset být nahrazena novými svítidly s úspornými žárovkami.

Většina obcí je plynofikována, a tím se omezuje na minimum znečištění životního prostředí při spalování paliv v lokálních zdrojích.

Hluk

Poměrně málo diskutovaným, ale velmi významným faktorem ovlivňujícím člověka i další živé organismy, je zatížení hlukem. Především velká města a průmyslové aglomerace, ale také okolí dálnic a frekventovaných silnic jsou dnes oblasti, ve kterých je výrazně zvýšeno hlukové zatížení proti stavu, který by byl pro obyvatele zcela bezproblémový. Nejvýznamnějším zdrojem hluku je v současné době doprava, především silniční, místy může mít poměrně velký vliv i doprava železniční nebo letecká.

V území MAS je velmi hlukem zatížená obec Chroustovice a především její místní část Městec, která je v bezprostřední blízkosti silnice I/17.

Zdroje znečištění

Integrovaný registr znečištění evidoval pro rok 2012 dva vážně zdroje znečištění a pro rok 2013 již pět vážných zdrojů znečištění. Jedná se o úniky NH₃ do ovzduší a o přenosy kovových látek v odpadech.

Tab. 42 - Integrovaný registr znečištění pro roky 2012 a 2013

Obec	Rok	Název organizace	Typ emise	Provozovna
Jenišovice	2012 a 2013	VEMA, a.s.	Amoniak - únik do ovzduší	Zalažany
Řestoky	2012 a 2013	VEMA, a.s.	Amoniak - únik do ovzduší	Řestoky
Skuteč	2013	ČEZ Distribuce, a.s.	olovo a sloučeniny – přenosy v odpadech	Cejchovna Skuteč
Rosice	2013	Zemědělské družstvo Rosice u Chrastí	Amoniak - únik do ovzduší	Rosice
Hrochův Týnec	2013	Recycling - kovové odpady, a.s.	kovy - přenosy v odpadech	23 - Hrochův Týnec

Zdroj dat: IRZ, 2015

Český hydrometeorologický ústav za rok 2013 evidoval 11 zdrojů znečištění (zdroj dat: databáze za okres Chrudim, 2015):

- S+Ř, CH Kovo s.r.o. Chroustovice
- Zemědělské družstvo Rosice u Chrastí – suška obilí Rosice
- Východočeské plynárenské strojírny, a.s. (obec Rosice)
- FRAPO CZ, s.r.o. (obec Chrast)
- AH-BOHEMIA_Chrašt_OVZD (obec Chrast)
- Skanska a.s. – kamenolom Zárubky (obec Vrbatův Kostelec)
- GRANITA s.r.o. (2x v obci Skuteč)
- BOTAS a.s. – výrobní závod a provozní ředitelství (Skuteč)
- SANTÉ – výroba s.r.o. – provoz Skuteč

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

- Spektrum s.r.o. Skuteč – kotelna
- M-SILNICE a.s. – lom Předhradí (drtící linka)

2.1.14 Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

Územní plánování

Tab. 43 – Územní plány jednotlivých obcí

Obec	Územní plán	Datum schválení	Stav
Horka	Ano	7/2011	
Hrochův Týnec	Ano	9/2012	
Hroubovice			5/2015 vytvořen návrh ÚP
Chrast			12/2014 vytvořen návrh ÚP; řeší se námitky a připomínky
Chroustovice	Ano	11/2011	
Jenišovice	Ano	12/2013	
Leštinka	Ano	9/2011	
Lozice			12/2014 vytvořen návrh ÚP
Luže			9/2015 návrh ÚP v projednání
Prosetín	Ano	8/2015	
Předhradí			11/2014 vytvořen návrh ÚP
Přestavky			7/2015 vytvořen návrh ÚP
Rosice	Ano	4/2015	
Řepníky	Ano	8/2014	
Řestoky			5/2014 návrh ÚP v projednávání
Skuteč	Ano	3/2015	
Střemošice	Ano	10/2008	12/2013 – Usnesení – není potřeba nového ÚP
Trojovice			11/2014 vytvořen návrh ÚP
Vrbatův Kostelec	Ano	10/2011	
Zaječice	Ano	3/2009	6/2015 – Změna č. 1 ÚP – není potřeba nového ÚP
Zájezdec			3/2015 návrh ÚP v projednání

Zdroj dat: Chrudim.eu a Urad.vysoke-myto.cz – Územně plánovací dokumentace, 2015

V případě nezpracování a neschválení ÚPD do zákonné lhůty či neplatného ÚP (určuje vyhláška) bude rozvoj obcí značně omezen pouze na intravilán a nebude existovat opora v dokumentech, aby bylo možné zabránit nevhodné výstavbě, jež by narušila ráz obce.

Územní plán, v navazujícím spojení s architektonickou koncepcí, má veliký potenciál maximálního zhodnocení území.

Je nutností, aby představitelé obcí byli pravidelně vzděláváni s ohledem na „porozumění“ způsobu využívání a používání ÚPD, a především ÚSES, který definuje biokoridory, zeleň v krajině i intravilánu a pozemkové úpravy, které lze vhodně realizovat s dotační podporou OPŽP a SFŽP či MZe.

Tab. 44 - Lokalizované závady v území MAS dle ÚAP ORP Chrudim 12/2014

Název problému	Obec	Popis problému	Zpracovanost v ÚPD	Řešitelnost nástroji územního plánování
Doprava				
Obchvat silnice II/305	Luže		NE	Řešitelné územním plánem
Obchvat silnice I. třídy	Hrochův Týnec	nemožnost vedení obchvatu HT po vl. spr. území	NE	Řešitelné ZÚR
Špatný stav krajských silnic	Rosice		NE	Řešitelné ZÚR
Vodní režim				
Dokončení protipovodňových opatření na řece Novohradce	Chroustovice			
Záplavy v k.ú. Mravín způsobené přívalovými dešti	Jenišovice			Řešitelné územním plánem
Místní záplavy	Luže			Řešitelné územním plánem
Hygiena				
Konflikt těžby kamene a bydlení	Předhradí	Trvalý spor o rozšíření zpracování kamene a přilehlé části obce	ANO, ale nevyřešené	Řešitelné územním plánem
Problém s umístěním ČOV stavební úpravy domků v centru obce nejsou technicky možné	Hroubovice			
Vypouštění splašků do povrchových vod - neexistence kanalizace	Hroubovice			
Hospodářství				
Nevyužívané areály zemědělské výroby v Louce a Habrovči	Vrbatův Kostelec	Nevyužívané areály zemědělské výroby v Louce a Habrovči	ANO, ale nevyřešené	Řešitelné územním plánem
Životní prostředí				
Kanalizace	Horka	Spojená dešťová a splašková kanalizace	ANO, ale nevyřešené	Řešitelné územním plánem
Kanalizace pro místní části	Luže		NE	
Kanalizace	Vrbatův Kostelec	Spojená dešťová a splašková kanalizace	ANO, ale nevyřešené	Řešitelné územním plánem
Vypouštění odpadních vod do potoka	Hroubovice			
Bydlení				
Chybějící vodovod	Luže		NE	

Název problému	Obec	Popis problému	Zpracovanost v ÚPD	Řešitelnost nástroji územního plánování
Problém s trvalým obyváním některých staveb	Hroubovice	Ucelené lokality vytvářené na zast. území v dobách soužití s rozsáhlou židovskou komunitou (gheta) - z dnešního pohledu neumožní trvalé obyvání. Mnohdy, k těmto domům, nenáleží ani zahrádka	NE	
Nedostatek pozemků pro výstavbu RD	Chroustovice	Obci docházejí pozemky určené pro výstavbu RD	ANO	

Zdroj dat: Územně analytické podklady ORP Chrudim 12/2014 (blíže na http://www.chrudim.eu/cs/download/upr/uz_anal_podklady/2014/ruru.pdf)

Pozemkové úpravy

Dle Českého úřadu zeměměřičského a katastrálního (12. 12. 2015) je digitální katastrální mapa již k dispozici pro většinu území, zbývá již jen 7 katastrálních území, které mají analogovou katastrální mapu platnou od roku 1839.

Plánovaný termín dokončení digitalizace katastrální mapy v katastrálním území:

- Hrochův Týnec (obec Hrochův Týnec) – 12/2017
- Stíčany (obec Hrochův Týnec) – 12/2017
- Holešovice (obec Chroustovice) – 6/2016
- Lhota u Chroustovic (obec Chroustovice) – 6/2012
- Řestoky (obec Řestoky) – 11/2016
- Skuteč (obec Skuteč) – 12/2017
- Zaječice (obec Zaječice) – 12/2016

Rozvojová území

V současné době ÚPD obcí obsahují dostatečný počet rozvojových ploch jak pro rodinné bydlení, tak pro výrobu, služby a relaxaci.

Rozvoj území na základě realizace ÚPD je postupný a plně odpovídá geografii území a historickému vývoji sídel.

Zásady územního rozvoje Pardubického kraje (2010) vyznačují ROZVOJOVOU OSU OSK 1 CHRUDIM - CHRAST - SKUTEČ - HLINSKO

(31) Rozvojová osa je vymezena tak, že jsou do ní zahrnuty následující obce (katastrální území):

a) ve správním obvodu ORP Chrudim: Chrast (Chacholice, Chrast, Podlažice, Skála u Chrasti), Leštinka (Leštinka), Mrákotín (Mrákotín u Skutče), Prosetín (Prosetín u Hlinska), Skuteč (Lažany u Skutče, Skutíčko, Skuteč), Zaječice (Zaječice u Chrudimi);

b) ve správním obvodu ORP Hlinsko: Hlinsko (Blatno u Hlinska, Hlinsko v Čechách), Holetín (Dolní Holetín, Holetín).

(32) ZÚR stanovují tyto zásady pro usměrňování územního rozvoje a rozhodování o změnách v území:

a) územní rozvoj soustředit do měst Chrast, Skuteč, Hlinsko a obcí Zaječice, Prosetín a Holetín;

b) respektovat prvky přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území;

c) dotvářet krajinu s cílem zvýšení její estetické hodnoty a ekologické stability.

(33) ZÚR stanovují tyto úkoly pro územní plánování:

a) zlepšit silniční spojení Skuteč – Hlinsko s vyloučením průjezdu většími sídly Prosetín a Holetín;

b) ověřit možnost územního rozvoje měst Chrast a Skuteč;

c) ověřit rozsah zastavitelných ploch v sídlech a stanovit směry jejich využití s ohledem na kapacity obsluhy dopravní a technickou infrastrukturou, limity rozvoje území a ochranu krajiny;

d) respektovat požadavky na ochranu městských památkových zón Chrast a Skuteč Předhradí;

e) respektovat požadavky na ochranu evropsky významných lokalit Ratajské rybníky a Anenské údolí; chráněné krajinné oblasti Žďárské hory; přírodních památek Podskala, Ratajské rybníky, Chrašická stráň a přírodní rezervace Anenské údolí;

f) respektovat požadavky na ochranu a upřesnit vymezení skladebných částí ÚSES za podmínek stanovených odst. (112):

f.1) regionálních biocenter 903 Bítovánka, 1738 Skála, 1747 Blatno;

f.2) regionálních biokoridorů 1347 Bítovánka-Skála, 1360 Na Skalkách-Kladno, 1362 Niva Chrudimky-Blatno, 1363 Blatno-Kameničky.

Lidský potenciál

Území MAS má dostatečný počet obyvatel sdružujících se do profesních či zájmových skupin.

Rozvojový potenciál je především v rozšíření nabídky služeb v oblasti cestovního ruchu, již lze vhodně kombinovat, a tím zkvalitňovat, s nabídkou volnočasových a kulturních či sportovních aktivit, které vytvářejí neziskové organizace a spolky. Široká podpora spolků ze strany obcí je plně na místě.

Rozvojový potenciál je i v místních drobných firmách do 10 zaměstnanců a mezi živnostníky se zaměřením na řemeslnou výrobu. V této oblasti obce mohou MSP podpořit využíváním brownfields či nabídkou nevyužívaných objektů k původním účelům za nulové či zvýhodněné nájem.

Nesporným rozvojovým potenciálem jsou i největší místní firmy s největším počtem pracovních míst. Zde je na místě úzká komunikace představitelů obcí a vedení firem, aby se včas zabránilo rizikům, která lze eliminovat.

Rozvojový potenciál

Na území MAS je počet živnostníků, MSP a větších firem odpovídajících nabídce a poptávce v regionu. Podnikatelské aktivity jsou bohužel zatím omezovány především ekonomikou provozu. Poptávka má však tendenci narůstat.

Na vzestupu je poptávka po řemeslných oborech a službách a zemědělských produktech.

Zvýšený odbyt místních zemědělských plodin, produktů a výrobků lze podpořit dohodou místních obchodníků se zajištěním prodejních ploch v obchodech, dohodami o společné distribuci produktů či podporou udržení a obnovení místních trhů formou podpory krátkých potravinových řetězců.

Současným trendem je kombinace nabídky podnikatelských aktivit, především v oblasti služeb (kadeřník, masáž, doplňky stravy, sportovní zařízení, oblečení....)

Finanční a další prostředky území

Finanční zdroje území se skládají a kombinují z více zdrojů.

Obce zajišťují chod především veřejných služeb, školství, odpadů, budování či udržování technické infrastruktury, sociální oblasti a oblastí volnočasových aktivit (sport, kultura, spolková činnost). Nakumulované finanční zdroje jsou v obcích různé v návaznosti na plánované hospodaření obcí a realizované investice. Průběžné financování obcí ze státního rozpočtu ČR nemůže zabezpečit požadované krytí akcí dle aktuálních potřeb.

Vzhledem k současným trendům přerozdělování státního rozpočtu a rozpočtu EU je nutností průběžné sledování a využívání dotačních programů ČR a EU v kombinaci s vlastními zdroji a bankovními produkty.

Podnikatelský sektor vytvořený zisk většinou investuje do dalšího rozvoje firmy, a tím zkvalitňuje nabídku pro obyvatele a návštěvníky a případně tvoří nová pracovní místa. V rámci aktivit veřejného a neziskového sektoru podporuje v rámci možností akce formou sponzoringu či darů.

Neziskový sektor buď nevytváří zisk, nebo zisk investuje do rozvoje aktivit. Má však obrovský potenciál vygenerovat činnost ve formě dobrovolnické práce.

V případě vhodného kombinování aktivit (kde to z podstaty věci lze) jde snížit celkové finanční náklady zapojením neziskových organizací jak do plánování, tak do realizace akce. Např. regenerace veřejné zeleně, kde práce dobrovolníků při výsadbě a následné péči může znatelně snížit finanční náklady.

Kombinace finanční zdrojů je pro budoucí období nutností. Nejvhodnější je model:

vlastní prostředky + dotační prostředky + prostředky místních subjektů.

Touto kombinací se jednak rozloží náklady na více subjektů a zdrojů, ale také se do realizace akce zajímá více subjektů, které mají šanci zajistit udržitelnost dle podmínek poskytovatelů dotace. Z uvedeného vyplývá, že je pro všechny sektory nutností maximální znalost nabídky dotačních možností na všech úrovních:

- Granty měst

- Granty a dotace Pardubického kraje
- Podpora nadací a fondů
- Dotace státního rozpočtu prostřednictvím ministerstev a státních fondů
- Operační programy EU
- Fondy zemí EU

Protože základní financování území prostřednictvím obcí je jasně dané, a tím i omezená možnost realizace projektů, je vhodné s tím skloubit další možný zdroj financí prostřednictvím místní akční skupiny.

2.1.15 Komunitní přístup

Území MAS SKCH považuje aplikaci metody komunitního přístupu v návaznosti na všechny výše uvedené oblasti za postup velmi přínosný, a to nejen ve vztahu k existenci sociálně vyloučených lokalit a tedy k předpokládanému nárůstu problémů se sociálním vyloučením a ohrožením sociálním vyloučením, ale ve vztahu ke všem obyvatelům území MAS, neboť tyto postupy respektují právo občana na zapojení se do řešení místních záležitostí a přirozenou cestou jej začleňují v nejširším smyslu slova do věcí veřejných.

Přestože první praktické využití metody komunitního přístupu bylo aplikováno už v roce 2011 v Chrasti při tvorbě Komunitní rozvojové strategie Města Chrasti na léta 2011 – 2030, zůstala zmíněná aktivita víceméně ojedinělá, navazovalo projednávání Plánu rozvoje rodinné politiky Města Chrast na roky 2013 – 2020, tedy opět v Chrasti. Lze říci, že významným pokračováním se stalo založení místní akční skupiny metodou Leader v r. 2013, přičemž praktická realizace pokračovala systematicky až v r. 2014.

S ohledem na průnik uvedených zkušeností a výsledků rozvojové strategie Města Chrasti - viz SWOT analýza dokumentu a dále, na základě analýzy problémů a potřeb a SWOT analýzy CLLD, a především díky postupné změně přístupu zastupitelů obcí v území (i díky identifikaci SVL v Analýze sociálně vyloučených lokalit v ČR) se místní aktéři rozhodli znovu preferovat myšlenku komunitního přístupu a myšlenku integrovaných komunitních center jako základu pro její uplatňování. Myšlenku vítají i nestátní neziskové organizace a hl. prosociálně zaměřené organizace, podporují ji školy v území - v Chrasti přímo i Komunitní škola pro vzdělávání bez rozdílu věku, zástupci sociální komise MASSKCH - viz <http://www.mas-skch.cz/ke-strategii/>. Přístup doporučují též zástupci Šance pro tebe. Navíc v území začaly fungovat jádrové skupiny - p. Červeňák-romský koordinátor a další. Díky jejich aktivitě např. v tanečním souboru Loly Ruža se začíná v komunitách v Hrochově Týnci i Chrasti zvyšovat zájem o podobné činnosti. Audit zdrojů Města Chrasti ukazuje potřebu zapojení občanů do veřejného života, nezbytnost podpory „aktivit občanské společnosti, zvláště spolky a organizace formální či neformální, které nad svoje zaměření a zájmy působí ve prospěch všech ve veřejném prostoru a zkvalitňují život ve městě.“(Opatření 1.1) a „Město podporuje zřizování prostorů a míst setkávání lidí stejně jako udržování a nacházení nových příležitostí pro setkávání občanů.“(Opatření 1.3), „Město vytváří podmínky pro komunitní rozvojovou činnost a komunitní strategické i střednědobé plánování a jeho občané se aktivně zapojují do přetváření veřejného prostoru a rozvoje občanských aktivit.“(Opatření 1.4). Nutno doplnit, že v rámci tvorby dalších strategických dokumentů a aktivit v území MAS akcent na zapojení občanské komunity do svépomocných rozvojových činností, tvorby strategií, plánování a komunitního vzdělávání doposud minimálně není dostatečný nebo tyto typy dokumentů úplně chybí.

Na základě konkrétních definovaných potřeb subjektů v regionu byla tvořena návrhová část strategie, která je rozpracována do jednotlivých akčních plánů pro jednotlivé operační programy v období 2014-2020.

2.2 SWOT analýza celková

SWOT analýza vychází z analytické části, z analýzy problémů a potřeb a komunitního projednávání potřeb území a je jedním ze vstupů pro strategickou část.

Tab. 45 – SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Rovnoměrné zastoupení mužů a žen (49,4 % x 50,6 %)	Stagnující vývoj počtu obyvatel za posledních 20 let
Dobré zasíťování vodovody měst a větších obcí	Úbytek ekonomicky aktivního obyvatelstva
Dostačující hustota komunikací a železniční sítě	Vysoký počet nízce vzdělaných obyvatel
Nadprůměrné napojení obcí na plyn	Špatný stav místních komunikací a technické infrastruktury
Napojení území na silnici I/17	Dosluhující veřejné osvětlení
Dostupnost prodejen se základními potravinami	Nedostatečná dopravní obslužnost
Kulturní život v obcích	Nevyužívané brownfields
Poskytované služby městy regionu	Špatný stav budov občanské vybavenosti
Velký počet místních spolků a zájmových organizací	Nedostačující služby pro rozvoj cestovního ruchu
Vysoce odborné zařízení v regionu - Hamzova léčebna	Zastaralá sportoviště
Podmínky pro turistiku osob se zdravotním postižením	Nedostatečné zázemí pro činnost zájmových organizací a spolků
Oblast vhodná pro rezidenční bydlení	Absence či nedostatek základních oborů lékařské péče
Čisté ovzduší, dobrá kvalita životního prostředí pro život	Zastaralé vybavení ordinací i zdravotních středisek
Vysoký podíl bytů v osobním vlastnictví	Nízká míra informovanosti o službách v oblasti duševního zdraví (předsudky, ...)
Zájem obyvatel o výstavbu RD	Nedostatečné využívání nových forem sociálních služeb
Blízkost velkých měst	Nedostatek terénních sociálních služeb
Dostupnost středních škol v území a univerzity v blízkosti	Nedostatečné propojení sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb
Možnost využívání škol i pro další aktivity	Stavební pozemky většinou ve vlastnictví soukromníků
Velké množství základních škol	Nezájem podnikatelů o využití výstavby podporovaného bydlení
Stabilní zaměstnavatelé v regionu	Poměrně vysoký počet neobydlených RD
Zájem o kvalifikované zaměstnance	Nedostatek finančních prostředků pro chod malých škol, jejímiž zřizovateli jsou obce
Soustředění strojírenských a stavebních firem v regionu	Limitní kapacita mateřských škol

Vhodné volné plochy a prostory pro rozvoj podnikatelské činnosti	Vzdělávání úředníků a zastupitelů
Pracovní nabídky z různých oblastí a oborů	Nedostatečná vybavenost odborných a praktických učeben škol
Zastoupení firem se zahraniční účastí	Nedostatek osobních asistentů a pedagogických asistentů ve školách
Lokalita bezpečná pro podnikání i život obyvatel	Nízká podpora živnostníků
Odpovídající informovanost občanů	Nedostatečná komunikace ÚP s menšími zaměstnavateli
Aktivní přístup větších měst MAS SKCH a dalších subjektů v regionu k získávání finančních prostředků a investic	Nestátní neziskové organizace z oblasti sociálních služeb na území pracují jen ojediněle, chybí systematická spolupráce
Síť informačních center	Relativně vyšší nezaměstnanost
Existence Městské policie Skuteč	Nedostatečná dopravní obslužnost
Zkušenosti zastupitelů a podnikatelů s využitím dotací	Slabé podnikatelské zázemí v některých obcích
Existence velkého množství kulturních a historických památek	Průměrně nižší příjmy - nízká ekonomická podpora místních služeb
Přírodní památky	Nesoulad potřeb trhu a nabídky pracovníků
Síť turistických informačních center	Horší spolupráce mezi obcemi za hranicemi regionu
Lokalita vhodná pro rozvoj cestovního ruchu a agroturistiky	Vzájemná výměna informací
Turistické, cyklistické a jiné tematické stezky	Nedostatečná propagace území
Existence Národního geoparku Železné hory	Stárnoucí infrastruktura veřejných rozhlasů
Dobré možnosti venkovské agroturistiky	Stávající hlídky nepokrývají 24hod služby v celém regionu
Cyklostezky	Nedostatečná mezisektorová komunikace v území
Existence Národního geoparku Železné hory	Nedostatečná dopravní obslužnost
Regionální úroveň ÚSES	Nedostatečná propagace území ve vzdálených oblastech, či v rámci ČR
Relativně čisté životní prostředí	Nevyužitý potenciál pro tvorbu volnočasových aktivit
Ochranná pásma vodních zdrojů na území poloviny obcí	Nízká úroveň či nedostatečný počet služeb pro návštěvníky
	Nedostatečná úroveň informací o jednotlivých atraktivitách, službách a zajímavostech regionu
	Zastaralé značení turistických a jiných tras
	Znečišťování drobných vodotečí
	Nedostatečná spolupráce - řešení ochrany přírody pouze v rámci obcí nikoliv celého regionu
	Vysoké finanční náklady na svoz a likvidaci odpadů
	Skládky v regionu
	Přetrvávající velkoplošné zemědělství - nízká míra diverzifikace
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Podporovat přistěhovalectví do území	Narůstající počet obyvatel ve věkové kategorii 65 +

Dotace na opravu zastaralého veřejného rozhlasu a veřejného osvětlení	Přírozená migrace obyvatel do větších měst
Rozšíření stávající technické vybavenosti	Zvyšující se Index stáří
Vybudování čerpací stanice ČNG	Nedostatek finančních prostředků na opravy zastaralé technické infrastruktury
Dotace na zbudování a opravy kanalizačních systémů a ČOV	Nezájem o změnu zdrojů vytápění a energií
Realizace cyklostezek	Možnost znečištění vodních zdrojů vlivem nedořešené kanalizace
Prodejna v Hamzově léčebně – vybavení a rekonstrukce	Nadlimitní automobilová doprava
Podpora obnovy a rozvoje občanské vybavenosti	Konkurence supermarketů a hypermarketů z měst donutí majitele malých obchodů k jejich zavření
Využití škol mimo vyučovací hodiny - E-senior, kurzy, ...	Rušení služeb na malých obcích - pošty, školy, obchody
Zvýšení míry zapojení obyvatel do veřejného života	Snižující se finanční prostředky na udržení alespoň minimálního rozsahu občanské vybavenosti
Obnova sportovišť a ploch pro relaxaci	Nezájem absolventů lékařských oborů o zřízení praxe
Užší spolupráce zdravotních a sociálních služeb s veřejnou a podnikatelskou sférou	Stárnoucí struktura lékařů
Rozvoj služeb podporujících zdravotní turistiku	Nízká motivace k práci vzhledem k výši vyplácených dávek
Navýšení počtu míst v denním stacionáři ve Skutči	Obavy z administrativní náročnosti u soc. podniků
Podpora dobrovolnictví a aktivizačních a asistenčních programů	Vznik dvou sociálně vyloučených lokalit
Vybudování komunitních center	Vysoké finanční nároky na prvotní vybavení ordinace
Zájem sociálních organizací o rozšíření služeb na území MAS SKCH	Nedostatek sociálních služeb na území
Spolupráce s Hamzovou léčebnou především v rámci turistiky pro handicapované a zdravotní turistiky	Nárůst sociálně vyloučených skupin obyvatel a ohrožených sociálním vyloučením
Podpora ambulantních služeb	Rostoucí tlak na zdravotní a sociální služby
Zasíťování a prodej stavebních pozemků ve vlastnictví měst a obcí	Nezájem soukromníků o prodej stavebních parcel
Zajištění technické infrastruktury	Zhoršení dopravní obslužnost
Výstavba sociálních bytů	Nedostatek žáků pro malé školy
Propojení vzdělávání a sociálních služeb (např. v oblasti rané péče)	Nízké konkurenční prostředí škol
Dětské skupiny	Stárnoucí populace učitelů
Vzdělávání seniorů - univerzity 3. věku, E-senior	Špatná motivace učitelů
Vzdělávání úředníků a zastupitelů – nad rámec volebního období	Hrozba odchodu kvalifikovaných a ekonomicky silnějších lidí z regionu
Podpora alternativních forem předškolních zařízení (lesní školky, ...)	Omezení praktického zaměření výuky na ZŠ
Vznik rodičovských center	Omezená možnost zřizovatele ovlivnit kvalitu školy
Rozvoj celoživotního vzdělávání	Rušení menších firem a ukončení činnosti živnostníků
Spolupráce podnikatelů s obcemi	Nízká motivace k práci vzhledem k výši vyplácených dávek

Podpora vzdělávání a rekvalifikace obyvatel	Požadavky na odborný personál
Rozvoj malého a středního podnikání vstupem nových investorů do regionu	Podceňování situace v oblasti sociálních služeb ze strany obcí
Zavedení terénních sociálních služeb do území	Obava z nárůstu pracovních míst pro osoby ohrožené sociálním vyloučením
Tvorba sociálních podniků	Nízká míra využití rekvalifikace
Rozvoj zemědělské činnosti v regionu	Politická nejednotnost v koncepci strategie rozvoje území
Technologická investice v zemědělských podnicích	Vysoká administrativní zátěž
Podpora mateřských center	Slabé napojení na širší regionální a nadregionální úroveň ve všech rozvojových aktivitách
Vybudování skladovacích prostor	Snižování stavů policie
Větší využívání služeb nabízených MAS SKCH (informace o jednotlivých výzvách)	Nedostatek finančních prostředků na rozvojové aktivity
Finanční podpora z dotačních titulů	Nedostatek finančních prostředků na infrastrukturu související se stravovacími a ubytovacími kapacitami
Spolupráce obcí v regionu	Nedostatek finančních prostředků na opravu památek
Kvalitní zajištění a výměna informací s okolními regiony (prostřednictvím NS MAS ČR, CSpV, aj.)	Eroze půdy
Udržitelná spolupráce - vzdělávací, sociální a zdravotní služby	Ničení lesů
Možnost využívání Městské policie Skuteč pro okolní obce	Vysoké imise
Předávání informací za pomoci IC	Klesající ekologická stabilita
Navýšení počtu hlídek	
Koordinace postupu při řešení společných problémů v rámci MAS SKCH	
Zrealizování projektu střediska IZS na území MAS	
Spolupráce s Hamzovou léčebnou v rámci turistiky nejen pro handicapované	
Rozvojový potenciál v oblasti cestovního ruchu (spolupráce v rámci TO Chrudimsko-Hlinecko)	
Spojení cestovního ruchu a agroturistiky	
Spolupráce obcí a podnikatelů na tvorbě stezek, turistických balíčků.	
Zvyšování informovanosti o efektivních způsobech ochrany přírodních hodnot	
Odborné poradenství v rámci ochrany ŽP	
Spolupráce se spolky, neziskovými a ziskovými organizacemi k zlepšování ŽP	
Efektivnější využití energie - obnovitelné zdroje	
Uvedení místních zemědělských a potravinářských výrobků na trh	
Osvěta mladých lidí	
Preventivní opatření v zemědělství	

Podpora vzniku ekologických a dobrovolnických aktivit	
Investice do zemědělských nástrojů	

2.3 Analýza problémů a potřeb

Kapitola Analýza problémů a potřeb mapuje rozvojové potřeby území, které vyplynuly z komplexní analýzy území, ze schůzek pracovních skupin, z komunitního projednávání strategických cílů, z projektových záměrů členů MAS SKCH a spolupracujících neziskových organizací i z osobních schůzek mezi členy a kanceláří MAS. Cílem je pojmenovat problémy území, stanovit pořadí potřeb a sladit je s národními i evropskými dotačními příležitostmi. Blíže k projednávaným tématům na: <http://www.mas-skch.cz/?submit=&s=komunitn%C3%AD+projedn%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD>.

Barevné odlišení v níže uvedené tabulce č. 46 označuje, které identifikované problémy a potřeby budou řešeny prostřednictvím ESI fondů. Tedy soulad s navrženými opatřeními v rámci akčního plánu z OP IROP, OPZ a PRV (resp. s programovými rámci, viz kapitola 3.4 strategické části dokumentu).

Tab. 46 – Analýza problémů a potřeb

Problémy	Potřeby
Obyvatelstvo a demografická charakteristika, bydlení, vzdělání, sociální a zdravotní péče	
Nárůst počtu osob nad 65 let (zvyšující se index stáří) a osob ohrožených sociálním vyloučením	Rozšíření opatření v oblasti sociálních služeb, posílení terénních a pečovatelských služeb, zvyšování informovanosti obyvatel a efektivní propagace služeb
	Sociální byty a domy
	Podpora způsobů začleňování
	Modernizace a budování infrastruktury pro ambulantní, zdravotní, návazné i preventivní služby
	Podpora duševního zdraví
Nízká informovanost o možnostech komunitní psychiatrické péče a o způsobech začleňování do běžného života.	Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity.
Nedostatečná spolupráce a koordinace sociálních, zdravotních a vzdělávacích služeb v území	Systematická a trvalá spolupráce zdravotních, sociálních a vzdělávacích služeb, zlepšit informovanost o těchto službách
	Vybudování komunitních center
	Navýšení počtu míst v denním stacionáři ve Skutči
Nízká dopravní dostupnost zdravotních služeb	Zlepšení dopravní dostupnosti regionu nejen o víkendech, využití potenciálu Hamzovy léčebny
Nedostatečná propagace prevence v oblasti stravovacích návyků, obezity, sebepoškozování atd. především mezi dětmi	Zajištění finančních zdrojů pro preventivní programy na ochranu zdraví, vytvoření partnerské platformy sociální, vzdělávací a zdravotní oblasti

Narůstající migrace obyvatel mimo území (hl. za prací)	Vytváření pracovních příležitostí v regionu, zvyšování kvality života obyvatel
Nárůst počtu nezaměstnaných (mladých, dlouhodobě, ženy, základní vzdělání)	Vytváření podmínek pro podnikání, podpora regionálních podniků, provozoven a pěstitelů (nejen zemědělských)
	Podpora rekvalifikace a dalšího vzdělávání
	Podpora sociálního podnikání
Malé kapacity zařízení pro předškolní děti, nedostatek jeslí	Budování infrastruktury mateřských škol, zařízení péče do 3 let, posilování služeb pro rodiny s dětmi
Nízká informovanost obyvatel o službách v Hamzově léčebně	Zkvalitnění spolupráce mezi Hamzovou léčebnou a obcemi v území, zlepšení vzájemné informovanosti
Výrazný rozdíl mezi skutečnými náklady na provoz škol a mezi prostředky přidělenými dle rozpočtového určení daní	Zajištění dostatku finančních prostředků pro vzdělávací zařízení
Rozdíly v očekávání rodičů, dětí, pedagogů v oblasti kvality vzdělávání na venkově, výše fin. nákladů a fin. ohodnocení pedagogů, v přístupu k inkluzi, míře zapojení veřejnosti	Zajistit kvalitu vzdělávání, moderní přístupy, odborný přístup k inkluzi-vzdělávání pedagogů, zlepšit informovanost o kvalitě vzdělávání v regionu, umožnit finančního ohodnocení výborných učitelů
Zachování škol na malých obcích	Podpořit realistické vytváření odloučených pracovišť
Neúčast pedagogů na školení ve vzdálených městech (obava z absencí ve škole); stárnoucí populace učitelů a jejich špatná motivace	Podpořit budování odborných kapacit a systematickou výměnu zkušeností v regionu
	Vytvořit podmínky pro příchod mladých pedagogů s novými vzdělávacími přístupy
Problematické podnikatelské prostředí spojené i mimo jiné i s nízkou motivací k práci vzhledem k výši vyplácených dávek	Podpora menších firem a příležitostí pro živnostenskou činnost
	Spolupráce podnikatelů s obcemi
	Rozvoj malého a středního podnikání vstupem nových investorů do regionu
	Tvorba sociálních podniků
	Rozvoj zemědělské činnosti
	Zabránit odchodu kvalifikovaných a ekonomicky silnějších lidí z regionu
	Podpora rekvalifikace
Problémy	Potřeby
Obce-veřejné služby, vybavenost, infrastruktura, bezpečnost, řízení	
Horší dostupnost za zdravotní péčí	Rozšíření dopravní dostupnosti některých obcí, rekonstrukce nádraží
Nedostačující stav technické infrastruktury a její financování	Opravy chodníků a místních komunikací aj., křižovatky, zastávky, parkoviště, zvyšování bezpečnosti života obyvatel, návaznost cyklostezek, modernizace osvětlení, podpora nové výstavby v obcích, budování biokoridorů před RD
	Podpora zajištění potřeb specifických skupin obyvatel

Neodpovídající stav sportovních a kulturních zařízení, nedostatek zařízení pro volnočasové aktivity	Zlepšení dosavadní infrastruktury sportovních zařízení a budov pro volnočasové aktivity.
	Vybudování nových zařízení pro tyto aktivity
Nevyhovující stav budov občanské vybavenosti včetně škol a zdravotnických zařízení	Zkvalitnění budov občanské vybavenosti, mateřských a základních škol, zdravotnických zařízení, modernizace
Nedostatečná spolupráce při strategickém plánování obcí	Podpora strategického plánování a řízení obcí a zvyšování soudržnosti regionu, komunitní přístup
	Politicky sjednotit koncepci strategie rozvoje území
	Zjednodušení administrativy
Nízká úroveň informovanosti o přínosu partnerství typu MAS pro region	Podpora vzájemné komunikace mezi MAS, členy a veřejností, podpora nových způsobů spolupráce v území
Nedostačující vybavenost hasičské techniky	Finanční podpora na vybavení nebo obnovu hasičské techniky
Rušení služeb na malých obcích	Podpora služeb – propagace
Nezájem soukromníků o prodej stavebních parcel	Zasítování a prodej stavebních pozemků ve vlastnictví měst a obcí
Nedostačující bezpečnostní ochrana v území	Možnost využívání Městské policie Skuteč pro okolní obce
	Doplnění vybavení a obnova zastaralého vybavení HZS, zrealizování projektu střediska IZS v území MAS,
	Navýšení počtu hlídek místní policie

Problémy	Potřeby
Historie území a turistický ruch	
Technický stav zámeckých budov, historických objektů,	Revitalizace historických objektů (hrobka atd.), rekonstrukce, modernizace
Nevyužitý areál přírodního divadla	Kvalitní projekt, podpora vyššího zájmu o využití
Údržba zámecké zahrady	Zajištění fin. i lidských zdrojů, propagace a rozvoj cest.ruchu
Chátrající hradby, stav depozitářů	Rekonstrukce, modernizace, zpřístupnění veřejnosti
Nedostatečná propagace památek a zajímavých objektů	Podpora a propagace objektů (mimo jiné vytvořit bezbariérový přístup)
	Předávání informací za pomoci IC
	Spolupráce s Hamzovou léčebnou v rámci turistiky nejen pro handicapované
	Využít rozvojový potenciál v oblasti cestovního ruchu (spolupráce v rámci TO Chrudimsko-Hlinecko)
Nepřítomnost kulturních a sportovních zařízení v některých obcích, nebo špatný technický stav	Kulturní a sportovní centra-včetně dovybavení, modernizace, rozšíření, regenerace veřejných ploch
Nedostatečně rozvinutá technická infrastruktura	Sladění, návaznost a s tím související budování infrastruktury na podporu cestovního ruchu

Nízká dostupnost regionu (víkendy)	Zlepšení a rozšíření dostupnosti jak v cestovním ruchu, tak za prací
Nedostačující stravovací a ubytovací kapacity	Zvýšení finančních prostředků do této infrastruktury
Problémy	Potřeby
Životní prostředí a zemědělství	
Znečišťování odpady všech typů	Dobudování systému kanalizace, likvidace černých skládek
Eroze, nedostatečné zadržování vody, vliv zemědělství a lesnictví atd. + nízká míra diverzifikace	Protierozní opatření, zvyšování ekologické stability území, péče o zeleň atd.
	Řešení zamezující přílivu vody z kopců – vytváření zadržovacích systémů
Preference osobních zájmů místo odborné poradenské činnosti	Plánovaná podpora odborného vzdělávání i ekolog. a environment. vzdělávání veřejnosti, ochrana životního prostředí jako potenciálu pro budoucnost
Nízké povědomí o řízení rizik a katastrof	Aplikace moderních poznatků z oblasti klimat. změn, řízení rizik a katastrof v praxi
Nedostatek kompostáren	Zvyšování kapacit kompostáren
Nedostatečné využití zemědělské půdy	Efektivní využití zemědělské půdy a lesů
Nízká diverzifikace zemědělských činností	Podpora rozvoje mimoprodukční funkce zemědělství, podpora myslivosti
Malé uplatnění moderních přístupů ke snižování energetické náročnosti života obyvatel v regionu	Snižování energetické náročnosti a podpora energetické soběstačnosti regionu
Nedostatek ekologického myšlení (např. nezáměr o změnu zdrojů vytápění)	Efektivnější využití energie – především obnovitelné zdroje
	Podpora vzniku ekologických a dobrovolnických aktivit
	Snižování hodnot imisí a emisí v území

Seznamy

Seznam tabulek

Tab. 1 - Identifikace právnické osoby	7
Tab. 2 - Počet obyvatel a hustota zalidnění v regionu MAS SKCH k 31. 12. 2014	15
Tab. 3 - Vývoj věkové struktury obyvatel MAS SKCH v letech 2012, 2013 a 2014	18
Tab. 4 - Věková struktura a její vývoj na území MAS SKCH	18
Tab. 5 - Nejvyšší ukončené vzdělání obyvatel v MAS k 26. 3. 2011	19
Tab. 6 - Měna obyvatel v MAS SKCH	19
Tab. 7 - Hlášení o produkci a nakládání s odpady za jednotlivé obce MAS za rok 2014	23
Tab. 8 – Brownfields (2011).....	25
Tab. 9 - Doprava - vybrané sčítací úseky (2010).....	26
Tab. 12 - Přehled tradičních akcí	32
Tab. 13 - Počty zdravotních zařízení na území MAS k 31. 12. 2014 (v obcích s min. 1 zařízením).....	33
Tab.14 - Sociální služby	35
Tab. 15 - Příspěvky na živobytí a na bydlení v období 2012 - 2015.....	37
Tab. 16 - Vyplacené řádné dávky za obce MAS - pro období červenec - září 2015.....	38
Tab. 17 - Hmotná nouze (vybraná období)	39
Tab. 18 - Rodinné domy k 26. 3. 2011	44
Tab. 19 - Právní užívání bytů v regionu MAS SKCH k 26. 3. 2011	45
Tab. 20 - Přehled škol na území MAS (v obcích s min. 1 zařízením) rok 2013	46
Tab. 21 - Kapacita základních škol, školních družin a jídelen	48
Tab. 23 - Počet registrovaných a aktivních podniků na území MAS SKCH k 31. 12. 2014.....	50
Tab. 24 - Aktivně podnikající fyzické osoby na území MAS SKCH k 31. 12. 2014.....	51
Tab. 25 - Aktivně podnikající právnické osoby na území MAS SKCH k 31. 12. 2014	52
Tab. 26 - Přehled zaměstnavatelů v jednotlivých obcích (nejen se sídlem na území MAS SKCH) rok 2015	54
Tab. 28 - Vývoje nezaměstnanosti k 31. 7. 2015 pro Pardubický kraj.....	58
Tab. 29 - Rekvalifikace k 31. 7. 2015 pro Pardubický kraj	58
Tab. 30 - Tok nezaměstnanosti ve vybraných měsících	59
Tab. 31 - Nová pracovní místa vytvořená v rámci APZ.....	59
Tab. 32 - Počet uchazečů (zaměst.) podpořených prostřednictvím APZ.....	60

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS SKCH, z. s. byla zpracována s podporou Pardubického kraje

Tab. 33 - Počet volných míst (30 a více) v okrese Chrudim k 31. 7. 2015	60
Tab. 34 - Uchazeči o zaměstnání (80 a více) v okrese Chrudim k 31. 7. 2015	61
Tab. 35 - Vývoj počtu uchazečů pečujících o dítě do 15 let, ženy těhotné, kojící a matky do 9 měsíců po porodu (roky 2013 a 2014)	61
Tab. 36 - Vývoj nezaměstnanosti dle skupin ohrožených sociálním vyloučením (vybrané roky)	62
Tab. 37 - Typy služeb	62
Tab. 38 – Typ obce.....	63
Tab. 39 - Přehled informačních technologií a možností v jednotlivých obcích v roce 2015	64
Tab. 40 - Index kriminality ve vybraných letech.....	66
Tab. 41 - Přehled ubytovacích zařízení v obcích v roce 2015.....	70
Tab. 42 - Integrovaný registr znečištění pro roky 2012 a 2013	82
Tab. 43 – Územní plány jednotlivých obcí.....	83
Tab. 44 - Lokalizované závady v území MAS dle ÚAP ORP Chrudim 12/2014.....	84
Tab. 45 – SWOT analýza	89
Tab. 46 – Analýza problémů a potřeb	93

Seznam obrázků

Obr. 1 - Vymezení území MAS SKCh.....	8
Obr. 2 - Území MAS.....	11
Obr. 3 - Vývoj počtu obyvatel v obcích MAS SKCH v období 2009 až 2014	16
Obr. 4 - Vývoj počtu obyvatel v MAS SKCH a vyšších územních celcích ve vybraných letech Sčítání	17
Obr. 5 - Vytápění bytů k 26. 3. 2011	22
Obr. 6 - Silniční a železniční síť.....	26
Obr. 7 - Cyklostezky na území SO ORP Chrudim (2014).....	27
Obr. 8 - Podnikatelská aktivita v sektorech v obcích k 31. 12. 2014	53
Obr. 9 - Vývoj nezaměstnanosti v období 2009 - 2014	56
Obr. 10 - Struktura pozemků v MAS SKCH k 31. 12. 2014	73
Obr. 11 - Využití půdy a KES v obcích MAS SKCH k 31. 12. 2014.....	74
Obr. 12 - Územní systém ekologické stability	75
Obr. 13 - Ochrana přírody v MAS SKCH	77
Obr. 14 - Kontaminovaná místa, 2010	81